శ్రీలలిత

దశమ భాగము

(901 నుండి 1,000 వరకు నామములకు వివరణము)

10

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

ధనిష్ఠ

ప్రథమ ముద్రణ : 2012

ప్రతులు : 1,000

వెల : రూ॥ **40-00**

ప్రాప్తిస్థానము :

జగద్గురు మందిరము

(ది వరల్డ్ టీచర్ టెంపుల్)

'రాధామాధవమ్'

14-38-2, ముప్పిడి కోలనీ,

విశాఖపట్నం - 530 002.

ఫోన్ : 0891-2701531

e-mail : dhanishta@rediffmail.com

ముద్రణ :

ఎక్వేరియన్ ప్రింటింగ్ స్కూల్

విశాఖపట్నం – 530 016.

☏ 0891-2747320, 984 807 5132.

ధనిష్ఠ

స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ

"ధనిష్ఠ" అనగా ధనపూరిత దివ్యవాయువు. ధనమనగ దివ్య సంపద. అది కేవలము డబ్బుకాదు. డబ్బుతో సంపదను కొలువ లేము, కొనలేము. సంపద జీవన వైభవమునకు సంబంధించినది. మన శ్రుతులలో అగ్ని, వాయువు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి యిత్యాది దివ్య ప్రజ్ఞలను ధనమనిరి. ఆర్ష విజ్ఞానమే నిజమైన ధనము. అట్టి ధనమును కూర్చుచేసి వ్యాప్తి చేయుటకు "ధనిష్ఠ" 1992లో జన్మించినది.

"ధనిష్ఠ" మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వాక్కును సి.డి., ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపములోను, పుస్తకముల రూపము లోను భద్రపరచి సత్సాధకుల కందించునట్టి యజ్ఞార్థకర్మను చేపట్టినది.

"ధనిష్ఠ" ఒక చక్కని గ్రంథాలయమును, ధ్యాన మందిరమును సద్గోష్ఠికై వలసిన వాతావరణమును – "జగద్గురు మందిరము"గ ఏర్పరచి, ఆసక్తి కలవారికి ధ్యానము, స్వాధ్యాయము నేర్పుచున్నది.

సంకలనకర్త : మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

మాతృదేశము మొదలుగా ఉత్తర అమెరికా, లాటిన్ అమెరికా మరియు ఐరోపా ఖండములలోగల ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు ప్రచోదనము కలిగించుచూ, భక్తి, జ్ఞానము, వైరాగ్యము, యోగాభ్యాసము యిత్యాది విషయములలో బోధనలు గావించుచూ, పరమగురువుల మార్గానుయాయులకు వెలుగుదారి చూపించు చున్న సత్సాధనా సంపత్తిగల నవయుగ యోగ మార్గదర్శి **మాస్టర్ పార్వతీకుమార్**గారు. వారి బోధనలు లెక్కకుమించి యున్ననూ, పలురకములైన విషయ, విజ్ఞాన బోధనలుగా తెలియవచ్చును. అవి బోధనలుగానే కాకుండా నిత్యజీవితమున అనుసరణీయమై, ఆచరణ యోగ్యమై, ఆచరించువారికి సత్యదర్శనమున సత్వర ఫలితముల నందించు చున్నవని తెలుపుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, కళారంగములలో వారి నిరంతర సేవలను గుర్తించి, గౌరవించి, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్ **"డాక్టర్ ఆఫ్ లెటర్స్"** పట్టానందించి, ఆదర్శవంతమైన వారి సేవలను కొనియాడినది.

ఆర్థిక, సాంఘిక, సేవారంగములలో – మానవాళి మనుగడలో సుఖము, శాంతి పరిమళింపజేయు సూత్రముగా ఆధ్యాత్మికత అలరారినప్పుడే దానికి సాఫల్యత, సార్థకత ఉండునని, *"మానవ సేవయే మాధవ సేవ"* అను మాటకు

సరియైన అర్థము యిదేనని మాస్టరుగారు తమ ప్రవర్తన ద్వారా తెలియ పరచుచున్నారు. మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు బాధ్యతగల గృహస్థులు, పేరున్న ఆర్థిక సలహాదారు, విజ్ఞానమును వికసింపజేయు గురువు, శారీరక – మానసిక రుగ్మతలను తొలగింపజేయు వైద్యులు, శతాధిక గ్రంథముల సంకలన కర్త, నిగర్వి, నిర్మల హృదయులు.

జ్ఞానము ఏ ఒక్కరికి చెందినది కాదనియు, జ్ఞానులు సైతము అందరునూ జ్ఞానమునకే చెందిన వారనియూ, జ్ఞానమే సరియగు వాహికల నెన్నుకొని తనను తాను ప్రకటించుకొనుచుండు ననియూ, అందుచే నిజముగా ఎవ్వరూ గ్రంథకర్తలు కాజాల రనియూ, సంకలన కర్తలే ననియు మాస్టరుగారి దృఢ విశ్వాసము. విశేష పరిజ్ఞానముగల ప్రతిభావంతు లైనప్పటికి సౌశీల్యముతో సామాన్యుల మిత్రత్వము నభిలషించు సమవర్తి.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి ఆధ్వర్యమున ఎన్నియో ధార్మిక సంస్థలు దేశ విదేశములలో పరహితసేవ గావించుచున్నవి. "పరహితము పరమధర్మ" మను ఆర్యోక్తి వారి జీవితమును నడిపించుచున్నది. భగవద్ధ్యానము, స్వాధ్యాయము, పరహితములకు త్రిధాబద్ధులుగా ఎందరో ఆస్తికులకు వారు ప్రపంచమున ప్రచోదనము గావించుచున్నారు. పరమగురు పరంపర వారి కాదర్శము.

- ధనిష్ఠా ఫౌండేషన్

తొలిపలుకు

"శ్రీలలిత" అను శీర్షికగా మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు లలితా సహస్రనామములకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచున్నారు. అవి ప్రతిమాసము 'నావాణి' దర్శన మాస పత్రికయందు ప్రచురింపబడు చున్నవి. పాఠకుల కోరికపై అమ్మవారి "సహస్ర" నామములను "శత"నామములు ఒక భాగముగ ప్రచురించుటకు సంకల్పించితిమి. ఇప్పటికి 900ల నామములను 9 భాగములుగ ధనిష్ఠ ప్రచురించినది. ప్రస్తుతము 901వ నామము నుండి 1,000 వ (సహస్ర) నామము వరకు 10వ (చివరి) భాగముగ అందించు చున్నాము.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వివరణము ఎల్లవేళల సత్సాధకుల నుద్దేశించియే యుండును. వారి భాష కూడ చాల సరళము. గంభీర మగు విషయములను పామరులకు సహితము అందించగల స్పష్టత ఆయన భాషణమందు, రచనలయందు గోచరించును. వారినుండి వెలువడిన విజ్ఞానాంశ మేదైననూ ఆచరణకు స్ఫూర్తి కలిగించునట్లుగ నుండును.

ఆవేశములేని ఆచరణ వారియందు, వారి భాషణయందు నిత్యము గోచరించు చుండును. ఆచరణయే ఇహపరములకు పరిష్కార మని వారి బోధనలు ప్రస్ఫుటము చేయుచుండును.

అందులకే ఈ ముద్రణము.

– ధనిష్ఠ

పరిచయము

లలితాదేవి, శ్రీదేవి, దుర్గ, మహాలక్ష్మి, మహాసరస్వతి, మహాకాళి, రాజరాజేశ్వరి, త్రిపురసుందరి, ఇవియన్నియు జగదంబ నామములే. విశ్వ చైతన్యమే జగదంబ. ఆమె నుండియే త్రిగుణములు, పంచభూతముల సృష్టి ఏర్పడుచున్నది. ఇవియే ఆమె అష్ట ప్రకృతులు. అందలి చైతన్యమామెయే. అష్ట ప్రకృతులకు మూలము కనుక ఆమెయే మూల ప్రకృతి. సృష్టికి మూలాధారము ఆమెయే. అవ్యక్త స్థితియందు సత్యముగను, వ్యక్త స్థితియందు మహాచైతన్యముగను విరాజిల్లునదియే శ్రీమాత.

సమస్త దేవతామూర్తులు, గ్రహగోళములు, సర్వజీవకోటి శ్రీలలిత నుండి ఏర్పడినవే. ఆమె లీలావిలాసము, సృష్టివైభవము సహస్ర నామములతో కొనియాడబడినది. వర్ణన కతీతమైనను ఆమెను వర్ణించు ప్రయత్నము, ఆ మహా చైతన్యమున స్థితి గొనుటకు వినియోగ పడును. అందులకే పారాయణము.

అవగాహనతో కూడిన పారాయణము చేయుట వలన రుచి తెలియును. రుచియనగ వెలుగు. రుచియనగ అనుభూతి కూడ. అట్టి దర్శనము అందరికి దక్కవలెనని, అనుభూతి అందరికిని కలుగవలెనని ఋషుల ఆకాంక్ష. అవగాహన అనుభూతికి మార్గము చూపును గనుక వ్యాఖ్యానములు సరళముగనున్నచో అవగాహన సులభము. అందులకే ఈ వ్యాఖ్యానము. సామాన్యులకు వినియోగపడినచో ఈ ప్రయత్నము సఫలము.

- పార్వతీకుమార్

మనవి

శ్రీలలితా సహస్రనామ వివరణము ఈ దశమ సంపుటితో పరిపూర్తియైనది. ఇది శ్రీమాత అనుగ్రహము. సద్గురు ఆశీః ఫలము. సహధర్మచారిణి సహకార ఫలము కూడ. సహృదయుల ప్రోత్సాహము కూడ తోడై ఉత్సాహకరముగ నిర్వర్తింపబడినది.

శ్రీలలితా సహస్రనామ వివరణము ఒక దివ్యానుభూతి. వివరణము చేయుటకు పూనుకొనిన వెంటనే ఒక దివ్య సంకల్పము ప్రవహించి వివరణము సాగుట దైనందినముగ జరిగినది. వ్రాయుటకు ముందు లేని ఊహలు, వ్రాయుచుండగ వచ్చెడివి. తమకు తాముగనే నామములు వివరణమును ప్రకటించుకొనుచున్న వను దృఢ విశ్వాసము కలిగెడిది. దానివలన తెలిసిన దేమనగ ఋషిప్రోక్తమగు ఈ నామములు సజీవములని. వానియందు శ్రీమాత చైతన్య విలాసము దర్శించుట నాకు దక్కిన ఫలము.

పండితుడను కాను. శాస్త్రముల నెరుగను. ఉపాసకుడనుకూడ కాదు. అన్నిట, అంతట దైవమును చూచుట అను విద్యను నేర్చుచున్న వాడను మాత్రమే. ఈ లిఖింపబడిన వివరణము నా తోటివారి కోరికే. తోటివారి రూపమున శ్రీమాత సంతతము సతతము ప్రకటించుచునే యున్నది. ఆ ఫలము చాలును. భక్తులకు, దైవమును చేరవలెనను ఆరాటపడు సాధకులకు ఈ నామ వివరణము

కరదీపికయై గోచరించును. వేయి నామములును శ్రీమాత చైతన్య విలాసమునే కీర్తించును.

అనంతము, శాశ్వతము, అనిర్వచనీయము, అప్రమేయము, అవిజ్ఞేయము, అలక్షణము, శాశ్వతము అగు బ్రహ్మము నుండి ప్రకటింపబడి అనేకానేక లోకములుగను, జీవులుగను, జీవరూప ములుగను ఏర్పడుచు వినోదించు మహాచైతన్యమును ఎంత వర్ణించి నను పూర్ణము కానేరదు. బ్రహ్మమునకే సాటియగు శ్రీమాత విలాస మును బ్రహ్మము నెరిగినవారే ఎరుగగలరు. చైతన్య విలాస దర్శనమే జీవుని బ్రహ్మైక్య స్థితియందుంచ గలదు. అదియును అమ్మ అనుగ్రహమే. అట్టి భాగ్యము అమ్మయే కలిగించినది.

నేను పుట్టినది కనకదుర్గమ్మ మండలమున (విజయవాడ). తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు 'పార్వతీకుమార్'. పార్వతి తల్లిగా సూచించు నామధేయమిడిన తల్లిదండ్రులకు కృతజ్ఞుడను. జగన్మాత యగు పార్వతి అనుగ్రహము పొందుటకు వలసిన మార్గము చూపిన గురుపరంపరకు సదా కృతజ్ఞుడను. సహకరించిన సహ ధర్మచారిణికి కూడ కృతజ్ఞుడను. ప్రతి ఉదయము నామ వివరణము చేయు చుండగ శ్రద్ధాభక్తులతో ఆమె రచనాయజ్ఞము గావించినది. రచించుచు తదనుగుణమగు అనుభూతిని పొందినది. సద్గురు ప్రసాదముగ సహచరించుచున్నది.

వివరణము పఠించువారందరిని కరుణామయి అయిన శ్రీమాత బ్రోచుగాక !

– పార్వతీకుమార్

విషయసూచిక

901.	నాదరూపిణి	....	17
902.	విజ్ఞానకలనా	....	19
903.	కల్యా	....	20
904.	విదగ్ధా	....	23
905.	బైందవాసనా	....	26
906.	తత్త్వాధికా	....	29
907.	తత్త్వమయీ	....	30
908.	తత్త్వమర్థ స్వరూపిణి	....	32
909.	సామగానప్రియా	....	34
910.	సౌమ్యా	....	36
911.	సదాశివ కుటుంబినీ	....	37
912.	సవ్యాపసవ్య మార్గస్థా	....	40
913.	సర్వాపద్వినివారిణీ	....	43
914.	స్వస్థా	....	45
915.	స్వభావమధురా	....	47
916.	ధీరా	....	49
917.	ధీరసమర్చితా	....	51
918.	చైతన్యార్ఘ్య సమారాధ్యా	....	54
919.	చైతన్య కుసుమప్రియా	....	55
920.	సదోదితా	....	57
921.	సదాతుష్టా	....	59
922.	తరుణాదిత్యపాటలా	....	61
923.	దక్షిణా దక్షిణారాధ్యా	....	63

924.	దరస్మేర ముఖాంబుజా	....	66
925.	కౌళినీ కేవలా	....	67
926.	అనర్ఘ్య కైవల్య పదదాయిని	....	69
927.	స్తోత్రప్రియా	....	71
928.	స్తుతిమతీ	....	73
929.	శ్రుతిసంస్తుత వైభవా	....	75
930.	మనస్వినీ	....	77
931.	మానవతీ	....	79
932.	మహేశీ	....	82
933.	మంగళాకృతిః	....	83
934.	విశ్వమాతా	....	85
935.	జగద్ధాత్రీ	....	86
936.	విశాలాక్షీ	....	87
937.	విరాగిణీ	....	88
938.	ప్రగల్భా	....	90
939.	పరమోదారా	....	92
940.	పరామోదా’	....	95
941.	మనోమయీ	....	98
942.	వ్యోమకేశీ	....	102
943.	విమానస్థా	....	104
944.	వజ్రిణీ	....	106
945.	వామకేశ్వరీ	....	108
946.	పంచయజ్ఞప్రియా	....	110
947.	పంచప్రేతమంచాధిశాయినీ	....	113
948.	పంచమీ	....	115
949.	పంచభూతేశీ	....	118

950.	పంచసంఖ్యోపచారిణీ	....	118
951.	శాశ్వతీ	....	119
952.	శాశ్వతైశ్వర్యా	....	120
953.	శర్మదా	....	122
954.	శంభుమోహినీ	....	123
955.	ధరా	....	124
956.	ధరసుతా	....	127
957.	ధన్యా	....	129
958.	ధర్మిణీ	....	131
959.	ధర్మవర్ధినీ	....	133
960.	లోకాతీతా	....	136
961.	గుణాతీతా	....	136
962.	సర్వాతీతా	....	136
963.	శమాత్మికా	....	138
964.	బంధూక కుసుమప్రఖ్యా	....	142
965.	బాలా	....	144
966.	లీలావినోదినీ	....	144
967.	సుమంగళీ	....	147
968.	సుఖకరీ	....	148
969.	సువేషాఢ్యా	....	149
970.	సువాసినీ	....	151
971.	సువాసిన్యర్చన ప్రీతా	....	153
972.	ఆశోభనా శుద్ధమానసా	....	155
973.	ఆశోభనా శుద్ధమానసా	....	155
974.	బిందుతర్పణ సంతుష్టా	....	158
975.	పూర్వజా	....	160

976.	త్రిపురాంబికా	....	162
977.	దశముద్రా సమారాధ్యా	....	164
978.	త్రిపురా శ్రీవశంకరీ	....	166
979.	జ్ఞానముద్రా	....	168
980.	జ్ఞానగమ్యా'	....	170
981.	జ్ఞానజ్ఞేయ స్వరూపిణీ	....	172
982.	యోనిముద్రా	....	175
983.	త్రిఖండేశీ	....	177
984.	త్రిగుణా	....	179
985.	అంబ	....	181
986.	త్రికోణగా	....	182
987.	అనఘా	....	184
988.	అద్భుతచారిత్రా	....	186
989.	వాంఛితార్థ ప్రదాయినీ	....	187
990.	అభ్యాస అతిశయ జ్ఞాత్రి	....	189
991.	షడధ్వాతీతరూపిణీ	....	191
992.	అవ్యాజ కరుణామూర్తి	....	193
993.	అజ్ఞానధ్వాంతదీపికా	....	195
994.	ఆ బాలగోపవిదితా	....	197
995.	సర్వానుల్లంఘ్యశాసనా	....	199
996.	శ్రీచక్రరాజనిలయా	....	201
997.	శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ	....	204
998.	శ్రీశివా	....	206
999.	శివశక్త్యైక్యరూపిణ	....	208
1000.	లలితాంబికా	....	211

శ్రీ లలిత - 10

దశమ భాగము

శ్రీ లలిత

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః ।

901. 'నాదరూపిణి'

నాదరూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

అనాహత మందలి నాదము ఉదాన ప్రాణ సహాయమున విశుద్ధిని చేరినప్పుడు శబ్దమగును. అనాహతమున నాదమును వినవచ్చును. అందలి నాదము ప్రాథమికముగ 'సోహం' అను ద్వయాక్షరీ శబ్దముగ వినబడును. ఈ శబ్దమునకు కారణము హృదయ స్పందనము. ప్రాణమున కీ అనాహత శబ్దమే ఆధారము. ఈ ద్వయాక్షరీ శబ్దమునకు ఆధారము ఏకాక్షరమగు ప్రణవము. ఓంకారమే ప్రణవము. ఓంకారము ప్రణవ నాదము. దాని అవతరణమే ప్రాణ శబ్దమగు 'సోహం'. ఇట్లు శబ్దము నుండి నాదమునకు ఆరోహణము చేయ వచ్చును. ఆహత శబ్దమగు 'సోహం' అనాహత నాదమగు 'ఓం'కారము నకు దారిచూపును. ఓంకార రూపమే నాద రూపము. ప్రణవమగు ఓంకారము మనయందు శిరస్సునుండి అధో ముఖముగ వ్యాపింపగ అనాహతమున అది ప్రాణమగు చున్నది. ప్రాణమునకు మూలము ప్రణవము. ప్రణవమునకు మూలము శ్రీమాత. ప్రణవ శిరస్సుపై శ్రీమాత యున్నది. శివుని నుండి శివశక్తియై శ్రీమాత నిలచి నపుడు ఓంకార మావిర్భవించును. అట్లు మన శిరస్సు నందు శివునితో కూడిన శివశక్తియై యుండగా ఓంకార మావిర్భవించి అవరోహణ క్రమమున నాదరూపమున పయనించును.

ప్రణవమునకు శిరస్సే బిందువు. అచట శివుడు శివానితో సంయుక్తమై వసించి యుండును. సృష్టి శిరస్సు నందును, భూమి శిరస్సు నందును, మానవుని శిరస్సు నందును, ఈ బిందువును దర్శించుచు నుండుట యోగసిద్ధి. *"ఓంకార బిందు సంయుక్తం, నిత్యం ధ్యాయంతి యోగినః ।"* ఈ బిందువే సర్వకామప్రదము, మోక్షప్రదము అయి ఉన్నది. అచ్చటనే నర నారీ రూపమున దైవము దర్శన మిచ్చును. అది 'నాదరూపిణి'. శ్రీమాత, శివుడు ఈ యిరువురిని నాదరూపులుగ ఋషులు కీర్తించిరి.

ఈ అనుభవ జ్ఞానమును పొందుటకు మనస్సును అంతర్ముఖము గావించి హృదయమందలి బుద్ధి గుహలో ప్రవేశింపవలెను. అటనుండి ప్రణవనాదము ననుసరించుచూ ప్రజ్ఞ ఊర్ధ్వముఖముగా పయనించి శిరస్సును చేరినచో ప్రణవ రూపము, నాదరూపము తెలియగలదు. ఈ మార్గమున రుచి గలిగినవారు అంతర్ముఖులై అంతఃకరణ శరీరమున నిలచి ధ్యానమున స్థిరపడు చుందురు. అట్టివారే తపస్విజనులు. ప్రజ్ఞ ఆరోహణము చేయుచుండగా తపోధను లగుచుందురు. వారికి నాద రూపము అవగత మగుచుండును.

902. 'విజ్ఞానకలనా'

విజ్ఞానము కలిగించునది శ్రీమాత.

బ్రహ్మజ్ఞానమే విజ్ఞానము. అది శ్రీమాత వలననే కలుగవలెను. మరియొక మార్గము లేదు. శ్రీమాత విజ్ఞానము అనేక విధములుగ కలిగించును. బంధములను కలిగించి, అటుపై వైరాగ్యము కలిగించి బ్రహ్మము దిశగా నడిపించును. ఉపదేశము చేసి సున్నితముగ బ్రహ్మము దిశగా నడిపించును. అంతరంగమున స్వయముగ కూడ ప్రేరణ చేయ గలదు. జీవితమును కలతల పాలుచేసి కలనమొనర్చి అందుండి జ్ఞానోదయము కలిగింపగలదు. ఎట్లైననూ జీవులను బ్రహ్మము వైపునకు మళ్ళించుట తన కార్యముగ శ్రీమాత దీక్ష పూనుటచే ఆమె విజ్ఞాన కలన యైనది.

విజ్ఞాన మనగ బ్రహ్మము. అట్టి బ్రహ్మము నుండి వెలువడి బ్రహ్మమును ధరించి యుండును. బ్రహ్మమును ధరించి యుండుట వలన ఆమె 'విజ్ఞానకలన' యైనది. స్త్రీమూర్తి గర్భవతి అయిన క్షణమున అట్టి గర్భధారణమును 'కలన' మందురు. అట్లు బ్రహ్మమును ధరించిన తల్లి శ్రీమాత జీవులకు కూడ బ్రహ్మమును బీజప్రాయముగ ధరింపజేసి బ్రహ్మజ్ఞానులుగ తీర్చిదిద్దును. బ్రహ్మజ్ఞానులకే సృష్టి మాయారూపము తెలియును.

903. 'కల్యా'

సృష్టించు స్వభావము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కేవలము సృష్టి కొరకే శ్రీమాత బ్రహ్మము నుండి వ్యక్తమగును. ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియా శక్తులను తన నుండి వ్యక్తము గావించి సృష్టి కార్యమును నెరపును. సృష్టి స్థితి లయములను కాలము రూపమున నిర్వర్తించు చుండును. అనుక్షణము ఏర్పడుట, ఉన్నట్లు గోచరించుట, అదృశ్యమగుటగా సృష్టి సాగుచుండును. నదీప్రవాహమున నదీజలము ఎల్లప్పుడునూ వున్నట్లు గోచరించును. కాని నిజమునకు జలము ప్రవహించుచునే యుండును. ఒక క్షణమున చూచిన జలము మరు క్షణమున అచ్చట నుండదు. కాని నది శాశ్వతముగ నున్నట్లు గోచరించును. నదీజలమున ఒకమారు పాదమిడి, వెలికి తీసి మరల పాద మిడినపుడు అదే నది యందు పాదమిడుట సాధ్యము కాదు. మరుక్షణమున ఆ నీరచట నుండదు. కనుకనే నదీ జలమున రెండు మార్లు స్నానము చేయుట నిజమునకు సాధ్యపడదని ఆర్యోక్తి. సతతము వచ్చిపోవు జలము నదిగా గోచరించు చున్నప్పుడు ఒక క్షణ మందున్న జలము మరియొక క్షణమున యుండదు.

ప్రతి ఉదయము సూర్యోదయము దర్శన మిచ్చుచుండును. సూర్యుడు నిన్నటివలెనే ఉదయించినట్లు గోచరించిననూ నేటి సూర్యోదయము నిన్నటి సూర్యోదయమువలె నుండదు. ఇట్లు కాల

ప్రవాహమున రజస్సు వలన పుట్టుక, సత్త్వము వలన స్థితి, తమస్సు వలన లయము అనుక్షణ మేర్పడుచుండును. సూక్ష్మముగ అనుక్షణము సమస్తమూ మార్పు చెందుచూ నుండును. సృష్టి యందన్ని వస్తువు లిట్లే యున్నవి. నిన్నటి వృక్షమునకు, నేటి వృక్షమునకు మార్పు యుండును. మారక స్థిరముగా వున్నట్లు గోచరించు సృష్టి మారుచు నుండును. జీవుల దేహములయందు కూడ యిట్టి మార్పు సూక్ష్మముగ జరుగుచు నుండును. దేహము పెరుగుట, కృశించుట, వ్యాధిగ్రస్థ మగుట, నశించుట కాలము రూపమున జరుగుచునే యున్నది.

కాల మాధారముగ కలవలె సృష్టి నేర్పరచినది శ్రీమాత కనుక ఆమె 'కల్య' అని పిలువబడుచున్నది. చాప క్రింద నీరువలె కాల మన్నియునూ నిర్వర్తించు చుండును. స్థూలదృష్టికి గోచరింపనిది ఆమె నేర్పరితనము. కదలుచునే కదలనట్లు కనపడును. కనుకనే ఆమెను 'నాగినీ' అని ప్రశంసింతురు. 'నాగము' అను శబ్దము, 'కల్య' అను శబ్దము ఒక్కటియే.'గ' అనగా గమనము. 'అగ' అనగా గమనము లేనిది. 'న అగ' అనగా గమనము లేనట్లు గోచరించుచూ గమించు చున్నది. కనుక ఆమె నాగమైనది. భూమి కూడ నాగమే. అమిత వేగముతో భూమి తనచుట్టూ తాను తిరుగుచున్నది. సూర్యునిచుట్టూ కూడ తిరుగుచున్నది. అందు వసించియున్న మానవులకు మాత్రము స్థిరముగ భూమిపై నున్నాము అను భావన యున్నది. భూమి తిరుగు చున్నట్లు కూడ తెలియదు. వేగముగా తిరుగుచూ తిరగనట్లు గోచరించు

శక్తి భూమి యందున్నది. అది శ్రీమాతయే. భూదేవి అని ఆమెను కొలుచు చున్నాము.

స్త్రీశక్తి అగపడనిది. స్త్రీల ఆలోచనల లోతు ఎవ్వరునూ ఎఱుగ జాలరు. సముద్రగర్భమున ఏమి యున్నవో ఎవరికి తెలియును? అట్లే శ్రీమాత కల్యతత్త్వము ఎఱుగజాలనిది. సృష్టి అంతయూ ఆమె ఏర్పరచిన యొక కల. కలల నేర్పరచుట యందు శ్రీమాతయే నేర్పరి. ఆమె కల లోనే త్రిమూర్తులు సహితము తీరుబడిలేక పనిచేయు చున్నారు. ఇక యితరుల మాట చెప్పనేల? బ్రహ్మమున నిలచినవారికే సృష్టికల తెలియును. బ్రహ్మమొక్కటియే సృష్టి కతీతము. కనుకనే మహర్షులు సహితము సృష్టి మాయలను, సృష్టి కలను దాటి బ్రహ్మమును చేరుటకు తపనము చెందుదురు. బ్రహ్మమును చేరి బ్రహ్మర్షులై, స్థిమితముగ నుందురు. అట్టివారే వశిష్ఠ, అగస్త్యులు మరియు సప్తర్షులు, సనక సనందనాదులు. వీరు సృష్టి కల యందు కూడ మేల్కొని యుందురు.

904. 'విదగ్ధా'

కొరుకుడు పడని, అవగాహనకు అందని నైపుణ్యము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత అతి చాతురి. ఆమెకు గల నైపుణ్యము నందలి తళు కులే మహాత్ముల యందు యుక్తిగా గోచరించును. సమస్త నిపుణతలకు ఆమెయే మూలము. సృష్టి ఎంత నిపుణతతో నిర్వర్తించునో ఎవ్వరునూ ఎఱుగలేరు. ఆమె సృష్టి నిర్మాణము కూడ అతి నైపుణ్యముతో కూడినది. నిర్మాణము, నిర్వహణము, ఉపసంహరణము లందు ఆమెకు గల నేర్పు అనితర సాధ్యము.

సనక సనందనాదులకు గాని, సప్తఋషులకు గాని, త్రిమూర్తు లకు గాని, మరెవ్వరికి గాని ఆమె నైపుణ్యము కొరుకుడు పడదు. ఎప్పుడు ఎచ్చట ఎవరికి ఏమి జరుగునో ఎవ్వరునూ ఊహింపలేరు. జరిగిన వెనుక ఇట్లు జరిగినదని తెలియుటయే గాని, జరుగబోవునది తెలియగల వారెవ్వరునూ లేరు. కొరుకుడు పడని, అవగాహన కాని నిపుణతను 'విదగ్ధ' మందురు. దగ్ధ మనగా జీర్ణమగుట. శ్రీమాత సృష్టి ఉపాయము ఎవ్వరికినీ జీర్ణమగు విషయము కాదు. సృష్టి యందు జరుగు సంఘటనలను ఎవ్వరునూ అవగాహన చేసుకొనలేరు. కారణ ములు తెలియలేరు.

"ఎందుల కిట్లు జరిగినది?" అను ప్రశ్నకు సమాధానము సృష్టిలో లేదు. కైకేయికి దుర్బుద్ధి ఎందులకు పుట్టినది? దాసి ప్రేరణ మాత్రమున ప్రేమమూర్తి యగు కైకేయిలో అట్టి మార్పు రాగలదా? ధర్మాత్ముడగు యుధిష్ఠిరునికి ఆపద లెందుకు కలిగినవి? కంసునికి సోదరిపై అకస్మాత్తుగ ద్వేష మెట్లు కలిగినది? అకస్మాత్తుగ మిత్రులు శత్రువు లెట్లగుచున్నారు? నిష్కారణముగ ఏ పాప మెరుగనివారు ఎట్లు దాడులకు గురి యగుచున్నారు? కారణములు వెతుకుకొనుట వలన తికమకయే యుండును.

కొందరికి తీపి యిష్టము. ఎందుకు యిష్టము? అని ప్రశ్నించినచో సమాధానము లేదు. అట్లే కొందరికి కార మిష్టము. కొందరికి కొంద రన్న యిష్టము. కారణము తెలియదు. ఏవో పూర్వజన్మ కథలు, వృత్తాంత ములు తెలిపిననూ వానికి ఋజువుండదు. సర్వజ్ఞులగువారు క్షణ కాలమున మాయన పడుదురు. దానివలన కథ మలుపులు తిరుగును. అట్లెందుకు జరిగినది అని ప్రశ్నించి ఉపయోగము లేదు. తర్కము కొంతవరకే పనిచేయును. తర్కము కూడ తమకు తాము సరిపెట్టు కొనుటకే వినియోగపడును గాని అంతరంగమున సమాధానము అందదు. సర్దిచెప్పుకొనుట కొరకే తర్కము. రామ లక్ష్మణులతో సరి సమానమగు జ్ఞానము గల సీతమ్మ మాయలేడిని ఎందుకు కోరినది? ఇట్లు ఎన్నియో జరిగినవి, జరుగు చున్నవి, సమాధానము లేక యుండును.

తెలిసినవారు ఒక సత్యమును తెలుపుదురు. "ఎందుకిట్లు జరిగినది? అను ప్రశ్న మానుము. ఇట్లు జరిగినది అని సమాధాన పడుము." తెల్ల ఆవుకు నల్లదూడ పుట్టును. ఎందువలన? అని ప్రశ్నించినచో అందువలనని సమాధానము. ఎందువలనకు సమాధానము లేదు. సమాధానము లేని సన్నివేశములను భగవద్ లీల లనిరి. కృష్ణ లీలలలో ఎక్కువ భాగము సమాధానము లేనివే. సమాధానము తెలియ లేక ఋషులు కూడ లీలలుగా సరిపెట్టుకొనిరి. కనుకనే వేదాంత మంతయూ దైవలీల అని తెలుపుచున్నది.

905. 'బైందవాసనా'

బైందవ ఆసనమున కూర్చుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బైందవ మను ఆసనము సర్వానందమయమగు ఆసనము. అతీతమగు శాంతి నిచ్చు ఆసనము. మనసు తన్మయము చెందిన స్థితి. శ్రీమాత అట్టి ఆసనమున యున్నది యని, ఆ ఆసనమున స్థితి గొని యున్నదని ఈ నామము వివరించు చున్నది.

త్రిగుణముల యందు జీవుడున్నప్పుడు ఆనందము, శాంతి అంతంతమాత్రముగ యుండును. మనసేంద్రియములకు లోబడినపుడు జీవుడు ఆటుపోట్లు చెందుచుండును. దేహమే తానై భావించి జీవించి నపుడు పశుతుల్యుడై బంధింపబడి యుండును. దేహము, యింద్రియము లతో కూడిన మనస్సు, త్రిగుణములు బంధ కారణములు. వాని నధిగమించిన స్థితి మోక్షకారణము. అట్టి స్థితి జీవప్రజ్ఞకు ఆజ్ఞా చక్రమున లభించును. కనుకనే అచట దైవమును ధ్యానింపుడని భగవద్గీత బోధించును. అచటనే జీవునకు 'శం'కర మగు స్థితి కలుగును. అదియే శ్రీకరము. అచటనే శాంతిమూర్తి యగు శ్రీమాత దర్శన మిచ్చును. అట్టి దర్శనమే సర్వానందకరము.

భ్రూమధ్యమున 'బైందవ'మను వృత్తాకార మున్నది. అదియే హాకినీ మండలము. ఆ మండలమునకు పైన గల వర్తులాకార బిందువును బైందవ మందురు. ఆ బిందువు నందు శ్రీమాత ఆసీనురాలై

యుండును. ఈ రహస్యము తెలిసిన ఋషులు హైందవాచారముగ బైందవ చిహ్నమును ధరించిరి. స్త్రీలు కాని, పురుషులు కాని ఫాల భాగమున వృత్తాకారమగు బిందువును ఉభయ సంధ్యలయందు ధరింపుడని బోధించిరి. ఆధునిక కాలమున యిట్టి బిందు ధారణము అనాగరికమని స్త్రీలు సహితము ధరించుట మానుచున్నారు. ఇది నిజమగు అనాగరికత. దైవభక్తులు ఆత్మవిశ్వాస మున్నచో బిందు ధారణము తప్పక చేయవలెను. విభూతి, చందనము, కుంకుమలతో ఫాలభాగమున అలంకరించుకొనుట, అట్లలంకరించు కొనునపుడు బైందవాసన యగు శ్రీమాతను స్మరించుట ఒక అద్భుతమగు క్రతువు. స్టిక్కర్లు అతికించుకొనుట కన్న చందనము, కుంకుమ దిద్దుకొనుట ఎక్కువ సహజము. చందన కుంకుమలలో కల ప్రజ్ఞ స్టిక్కర్లలో నుండదు.

వివేక భ్రష్టత్వము కారణముగ పురుషులు, స్త్రీలు కూడ బైంద వాసనమును మరిచిరి. కనుక జీవితమున ఆనందము, శాంతి, సౌఖ్యములు కరవగు చున్నవి. ఆరాటములు పెరుగుచున్నవి.

బిందువుల సమూహము బైందవ మని మరియొక అర్థము. బిందువుల సమూహములు లలాటమందు ఊర్ధ్వముగ ఒకదానిపై ఒకటి యున్నవి. ఇవి యన్నియూ ప్రజ్ఞ, పరమునందు లయము చెంది ఉదాత్తమగు స్థితియందు సాధకుని స్థిరపరచును. ఇవి మరల నవ బిందువులుగ శ్రీవిద్యా ఉపాసకులు దర్శింతురు. పదవది మహా

బిందువని, అదియే పరబ్రహ్మ మని కూడ తెలుపుదురు. దీనికి దారి ఆజ్ఞాచక్రము నుండి ఊర్ధ్వముగ నున్నది. ఈ బిందువులను వరుసగా ఈ క్రింది విధమున వివరింతురు.

1. బిందువు.
2. అర్ధ బిందువు.
3. రోదిని.
4. నాదము.
5. నాదాంతము.
6. శక్తి.
7. వ్యాపిక.
8. సుమన.
9. ఉన్మన.
10. మహా బిందువు.

ఉన్మన స్థితియందు కాలము కూడ యుండదు. అటుపైన మహాబిందువు శిరస్సుపైన రెండంగుళముల పైభాగమున వుండును. ఇది కేవలము సూచన కొరకే తెలుపబడినది. అనుభవ మార్గముననే వీనిని తెలియగలము.

906. 'తత్త్వాధికా'

తత్త్వము కన్న అధికురాలు శ్రీమాత అని అర్థము.

తత్త్వములు శ్రీమాత నుండి పుట్టినవి. అవి ఇరువది యేడు. ఇరువది యేడు తత్త్వములు చాలమార్లు తెలుపబడినవి. క్లుప్తముగ మరల వివరించుచున్నాను.

1. సంకల్పము. 2. కాలము. 3. ప్రకృతి. 4. మహత్తు. 5. త్రిదహంకారములు.

ఇవి ప్రధానమగు ఏడు తత్త్వములు. వీనినుండి పంచేంద్రియ ములు, పంచ కర్మేంద్రియములు, పంచ తన్మాత్రలు, పంచ భూతములు పుట్టును. మొత్తము ఇరువది యేడు. వీనికి మూలము శ్రీమాత. ఆమెయే పరబ్రహ్మ స్వరూపిణి కూడ.

907. 'తత్త్వమయీ'

తత్త్వము లన్నింటి రూపమున వుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

తత్త్వాధికయైన శ్రీమాతను తెలియవలెనన్నచో క్రమముగ తత్త్వము లన్నిటియందును శ్రీమాతనే దర్శించుట దీక్షగ కొనవలెను. భూమి, నీరు, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము యిట్లు ముందు నామము లలో తెలిపిన అన్ని తత్త్వముల యందునూ శ్రీమాతను దర్శించుట ఆరంభింపవలెను. దర్శనీయమగు జగత్తును శ్రీమాతగ చూచినపుడు ఆమె అనుగ్రహము వలన సూక్ష్మదర్శనములకు తెర తీయబడును. అపుడు క్రమముగ వెలుగుల రూపమున, శబ్దనాదముల రూపమున దర్శనములు జరుగును. సర్వదేవతా దర్శనములు జరుగును. సర్వవిద్యా దర్శనములు జరుగును. త్రిదహంకారములకు అధ్యక్షులగు బ్రహ్మ విష్ణు శివ తత్త్వములు కూడ దర్శన మగును. అటుపైన మహద్దర్శనము, కాల దర్శనము తెలియును. సృష్టి రహస్యములు తెలియును. సంకల్ప మూర్తి యగు శ్రీమాత అననేమో తెలియును. అటుపైన తాను తెలియును. అనగా ఆత్మగ తా నెట్లున్నాడో తెలియును. ఆపై తా నున్నాడని, లేడని అనిపించు చుండును. శ్రీమాతయే తానుగ నున్నాడని తెలియును. తాను లేని స్థితి కూడ కలుగును. ఇట్లు ఉండుట, లేకుండుటగ నుండుట తెలియును. ఇట్లు తత్త్వమయియైన శ్రీమాత ఆరాధన క్రమోన్మీలనమున జరుగును.

కనబడునది చూడక, ఆదరింపక, ప్రేమింపక, కనబడని విషయములందు ఆసక్తి చెందుట మిథ్యావాదములకు దారితీయును. వాదమందు ఆసక్తి కొనువారికి రసానుభూతి మృగ్యమగును. అన్నిట అంతటా ఉన్నది శ్రీమాతయే అను సమభావము కలిగినవారికే సమ దర్శనము. అట్టివారే నిజమగు పండితులు. అనగా తెలిసినవారు. *"పండితాః సమదర్శినః ।"* అని భగవానుడు నిర్వచించుటలోని సత్య మిదియే.

అధికుల మని గర్వించువారు పండితులు కారు. అధములుగ గోచరించు వారియందు కూడ శ్రీమాత యున్నదని తెలిసి కరుణాదృష్టి కలిగి యుండువారు పండితులు. సాధన లేని కేవల పాండిత్యము వికారములే కలిగించును గాని సాకార, నిరాకారమగు తత్త్వము గోచరించదు.

908. 'తత్త్వమర్థ స్వరూపిణి'

శివబీజ స్వరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

శివ తత్త్వము అంతటా వ్యాపించియున్న బ్రహ్మము. బ్రహ్మము సృష్టిగా ఏర్పడవలె నన్నచో ఒక బీజముండవలెను. శ్రీమాత బీజముగా బ్రహ్మము నుండి వ్యక్తమై, తన నుండి బ్రహ్మమును కోటానుకోట్ల జీవులుగను, రూపములుగను, లోకములుగను నేర్పరచును. బీజము లేనిదే అవ్యక్తము వ్యక్తము కానేరదు. బీజ మాధారముగనే అవ్యక్త మను వృక్షము యెట్లు శాఖోపశాఖలుగల వృక్షముగా వెలువడుచున్నదో అట్లు తత్త్వము వ్యక్తమగుటకు ముఖద్వారముగ శ్రీమాత యున్నది. అవ్యక్తము వ్యక్తమగుటకు తాను బీజమై నిలచియున్నది. లేనిచో సృష్టియూ లేదు, జీవులు లేరు. తత్త్వార్థము తెలియుట అను కార్యక్రమము లేదు.

'తత్ త్వం' అనగా అది నీవే అని అర్థము. అది అనగా బ్రహ్మము. జీవుడు బ్రహ్మమే అని తెలుపుటకు 'తత్ త్వం' అందురు. జీవు లందరూ శివుని అంశలే. బ్రహ్మమునే రూపమిచ్చి జీవులుగ ఏర్పరచునది శ్రీమాత. సముద్రమే అనేకానేక అలలుగా అయినది. అలలు వస్తుతః సముద్రమే. స్థితి భేదము చేత అలలైనవి. మట్టియే స్థితి భేదముచేత కుండ అయినది. ఆకాశమే స్థితి భేదముచేత వాయువు, అగ్ని, జలము, భూమిగ మారును. అసలు వస్తువే స్థితి భేదము చేత చాల వస్తువులుగ మారును. బంగార

మొక్కటే! నగలు అనేకములు. ఇట్లు ఏకమగు బ్రహ్మమును అనేకములుగ ఏర్పరచునది శ్రీమాత. ఆమెయే తన మాయచేత యిన్నింటి నేర్పరచును. రూపములు కల్పించి, స్థితి భేద మేర్పరచును. చూచువాడు గను, చూడబడు వస్తువుగను, చూచుట గను ఏర్పాటు చేయును. అట్లే భుజించువాడు, భుజింపబడు వస్తువు, భుజించుటగ ఏర్పడును. ఇట్లు శివమగు బ్రహ్మము నుండి కోటాను కోట్ల జీవుల నేర్పరుచును. నిజమునకు బ్రహ్మమే యిన్నిగా యేర్పడుటకు కారణము శ్రీమాత. 'తత్త్వార్థ స్వరూపిణి' ఆమెయే!

909. 'సామగానప్రియా'

సామగాన మందు ప్రీతి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఛందస్సులతో క్రమబద్ధముగాను, రాగయుక్తముగాను సాగు గానము సామగానము. ఆ గానము వినుట నేర్చినచో జీవునికి లయానుభూతి కలుగును. ఈశ్వరుని నుండి జీవుని ఈ గానముతోనే శ్రీమాత విడదీయును. మరల ఈ గానముతోనే దరిచేర్చును. విడదీయుటకును, దరి చేర్చుటకును శ్రీమాత వినియోగించు విద్య సామగాన విద్య. తానే స్వయముగ ఈ విద్యను వీణానాదముగ నిర్వర్తించును. ఆ వాదనము ననుసరించియే సృష్టికర్త సృష్టి నిర్మాణము, జీవ నిర్మాణము గావించును. నిర్మాణ మంతయూ ఛందోబద్ధము, రాగబద్ధము, తాళ లయాత్మకము. గమకములతో కూడిన గాన గమనము సామము. అది గంగావతరణమువలె సాగును. అందలి వంపు సొంపులు, నాట్య ప్రవాహము కన్నుల పండుగ కలిగించును. రసభరితమగు సంగీతము, వినినవారిని తన్మయపరచు చున్నప్పుడు స్వయముగ గానము చేయువారిని ఎంతగా అలరించును? ఆనంద పరచును? తన్మయ పరచును? అందువలననే శ్రీమాత సతతము వీణావాదనము చేయుచూ సృష్టి నిర్మాణము, నిర్వహణము గావించు చున్నదని తెలుపుదురు.

వీణావాదనమున తన్మయము చెందు శ్రీమాతకు సృష్టి నిర్మాణ

నిర్వహణములు పరమానందదాయక మగు కార్యమే గాని, భారముతో కూడినది కాదు. ఆనందహేలగా సమస్త సృష్టి సాగును. దీని నెఱిగిన నారదాదులు కూడ పదునాలుగు లోకములందు అమితానందముతో కర్తవ్యములను నిర్వర్తించు చుందురు. లేనిచో పదునాలుగు లోకముల సంచారము నిర్వర్తించుట ఎట్లు సాధ్యపడును? జీవితము ఆట పాటలతో సాగినపుడే ఆనందముగ నుండును గాని, బరువు బాధ్యతలు అని భావించువారికి బరువు పెరుగుచుండును. జీవితము భావనామయమే గనుక రస భావముతో జీవించు పుణ్యజీవులు గానమార్గమున జీవించి తరించిరి. ఎవ్వరునూ నిర్వహింపలేని అతి క్లిష్టమగు కార్యము లన్నింటినీ నిర్వర్తించిన శ్రీకృష్ణుడు వేణుగాన ప్రియుడే కదా! అతని స్మరణయే ఆనందకరము. అతని గాన స్పర్శ కలిగినవారు కష్ట నష్టములను లెక్క జేయక మహదానందముగ జీవించిరి.

జీవుని హృదయమున మంద్రగానము హృదయస్పందనముగ సాగుచుండును. ఈ మంద్రగానమును చేపట్టి, అభ్యసించి జీవులు హంస స్వరూపులై, పరమహంసలై హంసగానమున తేలియాడు చుందురు. రామకృష్ణ పరమహంస అట్టివాడు.

910. 'సౌమ్యా'

సౌమ్యముగ నున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

శివుని గూడిన వారందరూ సౌమ్యు లగుదురు. శివుడెవరితో కూడునో వారికి సహజముగ సౌమ్యత్వ మబ్బును. శివుని సోముడని కూడ పిలుతురు. సోము డనగా ఉమతో కూడినవాడని అర్థము. ఉమను కూడుటచేత అతడు సోము డయ్యెను. సౌమ్యు డయ్యెను. ఆహ్లాదకరు డయ్యెను. శివుడు అగ్ని స్వరూపుడు. అమిత తేజోవంతుడు. చూచినంత మాత్రముననే మన్మథుడు భస్మమయ్యెను. అట్టి తేజోవంతుని చేరి సౌమ్యత్వము కలిగించునది శ్రీమాత. శంకరునిగను, ఆహ్లాదకరుని గను, సౌమ్యుడిగను తీర్చిదిద్దినది శ్రీమాత. శ్రీమాతను కూడిన శివుడు శంకరుడు, మయస్కరుడు. మయస్కరు డనగా చల్లదనము కూర్చు వాడని అర్థము. శివుని శంకరునిచేసి, మయస్కరునిగ కూడ చేసిన ఘనత శ్రీమాతదే. దీనివలన శ్రీమాత ఎంత సౌమ్యురాలో తెలియ నగును. శివుని సోమునిచేసి, సౌమ్యునిచేసి, శంకరునిగను, మయస్కరుని గను మలచుకొని సోమయాగమును నిర్వర్తించు దిట్ట ఆమె. ఇంతకన్న నేర్పరి సృష్టియందు ఎవ్వరునూ లేరు.

కఠినులగు భర్తలను తీర్చిదిద్దుకున్న పతివ్రత లందరునూ శ్రీమాత భక్తులే. మూర్ఖులను కూడ ఋషులను చేసిన స్త్రీలు కలరు. శ్రీమాత నాశ్రయించినచో సర్వమూ సౌమ్యమే యగును.

911. 'సదాశివ కుటుంబినీ'

సదాశివుని కుటుంబమునకు ఆధారము శ్రీమాత అని అర్థము.

సదాశివ కుటుంబ మనగా వసుధైక కుటుంబము. సమస్త జీవకోటి శివభక్తుల కుటుంబమే. వారిరువురునూ అంతర్యామి స్వరూపులై, వాసుదేవమూర్తులై జగత్తంతయూ వ్యాప్తిచెంది జీవకోటి కాధారమై యున్నారు. శివుడు స్థాణువు. శ్రీమాత అతని ప్రజ్ఞ. జీవు డుండుట యనగా శివుడుండుటయే. జీవప్రజ్ఞగ నున్నది శ్రీమాత. ఈ రెంటినీ సత్ చిత్ లందురు. వారిరువురి ఆధారముగ జీవు డానందము చెందగలడు. జీవుని యందు యునికి శివుడు కాగా, ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియా శక్తులతో కూడిన ప్రజ్ఞ శ్రీమాతయై యున్నది. వారి ఆధారమున జీవుడు వసించుట, సుఖించుట జరుగుచున్నది. జీవుడు సుఖముగ వసింపవలెనని భావించును. సుఖమునకు స్థిరము కూడ ఉండవలెను కదా! స్థిరము నిచ్చువాడు స్థాణువైన శివుడు. వైభవమును, సుఖ సౌఖ్యములను యిచ్చునది శ్రీమాత. కనుకనే వారి ఆరాధనము మంగళప్రదమై యున్నది. ప్రకృతి పురుష లన్ననూ, రాధామాధవు లన్ననూ, లక్ష్మీనారాయణు లన్ననూ యథార్థముగ శివశక్తి తత్త్వమే. వారిరువురూ ఎచ్చట సమపాళ్ళుగ నుందురో, అచటనే సమస్త వైభవ ముండును.

శివుడు స్మశానమున కూడ నుండగలడు. అచ్చట వైభవ ముండదు. జీవుడు స్మశాన జీవనము కోరడు. అతడు శాశ్వతముగను,

స్థిరముగను, ఆనందముగను వుండుట కిచ్చగించును. కనుక శివునితో కూడిన శ్రీమాత నారాధించవలెను. అమ్మ లేనిచోట అడుక్కుతినటమే యుండును. ఆమెయే అన్నపూర్ణ. ఆమెలేని కాశీపట్టణము స్మశానమే. శివునికి స్మశానమైననూ, మహాభవనమైననూ యొకటే. అత డతీతుడు. కాని జీవునికి స్థిరము, సుఖము అవసరమై యున్నది. కనుక కుటుంబము సుఖసౌఖ్యములతో నుండవలెనన్నచో అమ్మ ఆరాధనము కూడ జోడింప వలెను. కుటుంబమున పుత్రులు, పుత్రికలు, పౌత్రులు, ప్రపౌత్రులు, గృహము, వాహనములు, పాడి, పంట, మంగళప్రదమగు సంపద యిత్యాదివి యున్నప్పుడు, సంస్కారము, శుచి మిన్నగ నున్నప్పుడు అది సదాశివ కుటుంబముగ భాసించును.

సదాశివ కుటుంబమును ఒకింత పరిశీలించినచో వైభవ మన నేమో తెలియును. అది దివ్యవైభవముతో కూడి యున్నది. ఈ కుటుంబమున శివుడు బ్రహ్మము. శ్రీమాత ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియా స్వరూపిణి. గణపతి సకల విద్యాపారంగతుడు. సుబ్రహ్మణ్యుడు సర్వ శక్తిమంతుడు. శివుని వాహనము ఆనంద స్వరూపమైన నంది. అమ్మ వాహనము ఉదాత్త చిహ్నమైన సింహము. గణపతి వాహనము యుక్తితో కూడిన ఎలుక. కుమారుని వాహనము సప్త ఆకాశములందు విహరించగల గరుడుని తనయుడైన నెమలి. ఈ కుటుంబమున అంద మున్నది. ఆనంద మున్నది. విద్య యున్నది. శక్తి సామర్థ్యము లున్నవి. అపరిమితమగు శుద్ధి యున్నది. వారికి లేనిది లేదు. వారి ఆవాసము సర్వసంపదలకు ఆలవాలమైన, ఉత్తమోత్తమమైన శిఖరమగు కైలాసము. ఎవ్వరైననూ కోరదగినది యిట్టి కుటుంబమే.

ఈ కుటుంబమున కలహములు లేవు. సమభావమే వ్యాప్తి చెంది యుండును. వారి నివాస నామము కూడ ఆనంద వనము. అదియే ఆనంద నిలయము. సదాశివ కుటుంబ పరివారము ప్రతి యింటను ఉండవలసిన చిత్రపటము.

912. 'సవ్యాపసవ్య మార్గస్థా'

సవ్య అపసవ్య మార్గము లందు ఉండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత సూర్యమండలమునకు కుడి, ఎడమ మార్గములలో ప్రకాశించుచూ ప్రజ్ఞ, పదార్థములను పోషించుచూ యుండును. సృష్టికి కుడి ఎడమలు అత్యవసరములు. అవి లేనిచో సృష్టి లేదు. ఆమెనుండి దిగివచ్చు కుడి ఎడమ భాగములను అశ్వినీ దేవతలుగను, గరుత్మంతుని కుడి ఎడమ రెక్కలుగను, మహావిష్ణువు ఇరుప్రక్కల చేరిన శ్రీ భూ దేవతలుగను ఋషులు వర్ణించిరి. అశ్వినీ నక్షత్రము మొదలుకొని భరణి, కృత్తిక, రోహిణి నక్షత్రము లన్నియూ ఎడమకును; రేవతి, ఉత్తర, పూర్వాభాద్రాది నక్షత్రములు కుడికిని, రెండు హస్తములుగ జ్యోతిశ్చక్రము వ్యాప్తిచెంది యున్నది.

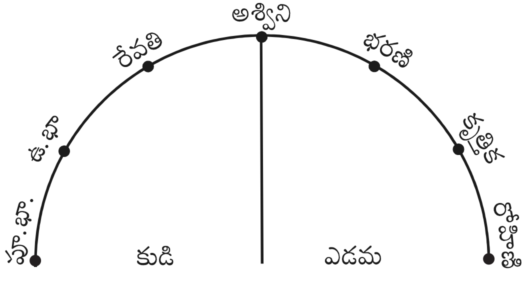

ఇట్లు అశ్విని కేంద్రముగ కుడిప్రక్కకు పదమూడు నక్షత్ర విభాగములు, ఎడమప్రక్కకు పదమూడు నక్షత్ర విభాగములుగ జ్యోతి

ర్మండలము ఏర్పడి యున్నది. దీనిని పన్నెండు రాశులుగ కూడ దర్శించవచ్చును. మేషమునకు ఎడమ భాగమున వృషభము, కుడి భాగమున మీనము రాశులను దర్శింప వచ్చును.

భూమిపై జీవులకు సూర్యగమనము మేషమునుండి వృషభమునకు, వృషభమునుండి మిథునమునకు గమనము చేయుచున్నట్లు గోచరించును. ఇట్లు ఆరుమాసముల గమనమున మేషము నుండి తులకు, ప్రజ్ఞాలోకముల నుండి పదార్థమయ లోకములకు సూర్యుని గమనము సాగును. మరల తులనుండి వృశ్చికము, ధనుస్సుల ద్వారా మీనము చేరి, అటుపై మేషమును సూర్యుడు చేరును. ఈ ఆరు మాసములు పదార్థమున చేరిన ప్రజ్ఞ మరల తన మూలస్థానమునకు చేరును. ఇట్లు పదార్థమున ప్రవేశించుట పదార్థమూలమును చేరుట, మరల పదార్థమునుండి నిష్క్రమించి నిజస్థానము చేరుటగ సూర్య గమనమును ఋషులు దర్శించిరి. మేషమునుండి తులవరకు జరుగు గమన మార్గము ఎడమదిశగా పయనించు మార్గము. దీనిని అపసవ్య మార్గమనిరి. మరల పదార్థమున చిక్కిన ప్రజ్ఞ తన నిజస్థానమునకు చేరుట సవ్యమార్గ మనిరి.

సహస్రార మందలి ప్రజ్ఞ మూలాధారమునకు చేరినపుడు అది అవరోహణ క్రమముగను, అటుపైన మూలాధారము నుండి ఆరోహణ క్రమమున సహస్రారము చేరుటను సవ్యమార్గమని తెలిపిరి.

రెండు మార్గములను నిర్వర్తించునది శ్రీమాతయే. సృష్టి చక్రమున అవరోహణ, ఆరోహణ క్రమమును ఏర్పరచి వానియందు జీవులను

ప్రవేశింపచేసి, దేహేంద్రియ మనస్సులను జీవుల కేర్పరచుచూ సృష్టి అనుభూతినిచ్చి, పరిపూర్ణులను జేసి మరల నిజస్థానమునకు చేర్చుట మొత్తము సృష్టి కథ. ఈ విధముగ సృష్టియందు పండినవారు రెండు మార్గములకును మధ్యస్థానమున నిలతురు. అది సూటిగ సుషుమ్న మార్గముగ మేషమునుండి తులకు యేర్పడి యుండును. సుషుమ్న మధ్యమార్గము కాగా, ఇడ, పింగళ ఎడమ, కుడి ప్రక్కల యుండును. ప్రజ్ఞను పరిపాలించువారు దేవతలుగను, పదార్థమును పాలించువారు రక్షస్సులుగను శ్రీమాత ఏర్పరచును. ఇట్లు అదితిగను, దితిగను యేర్పడి పరిపాలించును. రెంటికిని మూలము శ్రీమాతయే. అట్లే మధ్యమార్గమున నుండు యోగులకు కూడను యోగేశ్వరీదేవిగ మాతృస్థానము నలంకరించి యున్నది. ఇందు దేవయాన మార్గమునకు దేవయాని గను, పితృయాన మార్గమునకు శర్మిష్ఠగను ఏర్పడి పరిపాలించు చున్నది. క్లుప్తముగ చెప్పవలెనన్నచో వెలుగు చీకటుల మార్గమున నున్నది శ్రీమాతయే.

913. 'సర్వాపద్వినివారిణీ'

అన్ని మార్గముల యందు గల ఆపదలను విశేషముగ తొలగించి అనుభూతి నిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాతను స్మరణము చేయువారు, శరణు పొందువారు అన్ని మార్గముల యందు ఆనందమునే పొందుదురు. ఆపదలు చెందరు. వామమార్గమున భూమిపై ఐహిక సుఖము లనుభవించుచూ, దక్షిణ మార్గమున అంతటా దేవి సాన్నిధ్యమును కూడ పొందుచూ మధ్య మార్గమున శాశ్వతస్థితిని పొందువారు రాజయోగులు.

రాజయోగి సమస్త సృష్టి వైభవములను, భోగములను అనుభ వించుచూ శ్రీమాత సాన్నిధ్యమును కూడ పొందుచు నుండును. అతనికి ఇహపరము లందు భేదబుద్ధి యుండదు. సమదర్శనుడై సమస్తము నందును శ్రీమాతనే దర్శించుచు నుండును. సన్యాసము పేరున ప్రకృతి సౌఖ్యములను వర్జింపడు. అట్లని సంసారమున బంధింపబడడు. సన్యాసము పేరున సంసారమును పెంచుకొన్న సన్యాసు లెందరో కలరు. సన్యాసులకు విస్తారముగ ఆశ్రమములు, ఆస్తులు, లావాదేవీలు ఏర్పడుట హాస్యాస్పదము. రాజయోగి నిజమగు సన్యాసి. అన్నిటి యందుండియూ ఏమియూ అంటక యుండును.

సవ్యాపసవ్య మార్గము లందును, మధ్యేమార్గము లందునూ, కాలమును దేశమునూ బట్టి వర్తించు చుండును. ఏ మార్గము నందునూ

ఆపద లుండవు. ఆపదలు కూడ శ్రీమాతయే అని భావించును. కనుక ఆపదలు గోచరింపక శ్రీమాతయే గోచరించును. ద్వైతాద్వైతముల కతీతముగ విశిష్టాద్వైతమున యుండును. ద్వంద్వముల కతీతముగ యుండి ద్వంద్వములను కూడ సంగము లేక అనుభూతి చెందును. కృష్ణు డందించిన పరమోత్కృష్టమైన సమన్వయ మిదియే. జనకుడు ఆదిగ గల రాజయోగులు ఈ సమన్వయమున రాజయోగులై, శాశ్వతులై ప్రకాశించు చున్నారని అర్జునునకు బోధించెను. దీనినే శరణాగతి మార్గమని కూడ యందురు. అట్టి మార్గమున శ్రీమాత అనుగ్రహమున ఆపదలు లేక జీవింపవచ్చును. అట్టివానిని ఆపద లేమియూ చేయలేవు. ప్రహ్లాదుడు, అంబరీషుడు అట్టివారు.

914 'స్వస్థా'

తనయందే తా నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

తాను బ్రహ్మము. తానే సంకల్పమైనది. అయిననూ బ్రహ్మ స్థితిని వీడదు. నిజస్థితిని వీడదు. సంకల్పము నుండి కాలము ప్రకృతి యగును. అయినను బ్రహ్మమును వీడదు. అటుపై శక్తిగ మారినను, త్రిశక్తి అయిననూ లోకములను, జీవులను ఏర్పరచిననూ, తాను బ్రహ్మముగనే యుండి యిన్నిటిగా వ్యాప్తి చెందును గాని మార్పు చెందదు. తన సహజస్థితి కోల్పోదు. స్వస్థానమును వీడదు. స్వస్థానము నుండియే వ్యాపించును. వ్యాప్తి చెందుట వేరు. మార్పు వేరు. ఎన్ని ఆభరణములుగ మారిననూ బంగారము బంగారముగనే యుండును. మట్టి మట్టిగనే యుండును. అన్ని వస్తువు లట్లుండవు. పాలు పెరుగైనపుడు పాలుగ నుండదు. నేయి అయినపుడు పాల స్వరూప స్వభావమే యుండదు. అట్లని పాలుగ నుంచిననూ కొంత కాలమునకు మురుగు కంపు కొట్టును. బంగారమట్లు కాదు కదా!

జీవులు కూడ సహజముగ ఆత్మవంతులైననూ ఆత్మలమని యెరుగక భిన్నమని నిర్వచించుకొనుచూ జీవింతురు. కనుక వారు స్వస్థులు కారు. మనిషినని, పురుషుడనని, స్త్రీనని, ధనవంతుడనని, హిందువునని, భారతీయుడనని భావించుట కద్దు. ఈ భావనలు స్వస్థత నీయవు. ఈ భావములు శాశ్వతములు కావు. పాలు మురిగినట్లు

అంత మొందును. తాను జీవుడనని, దేవుని ప్రతిబింబమని, అట్లే కనబడుచున్న సమస్తము దేవుని ప్రతిబింబమే యని, అవియునూ తనవలెనే జీవులని, సనాతను లని తెలిసియుండుట స్వస్థత. శ్రీమాతయే తానుగను, యితరముగను గోచరించు చున్నదని తెలియుట స్వస్థత. ఇతర మున్నదని మాత్రమే భావించుట అస్వస్థత. ఇట్టి అస్వస్థత లేనిది శ్రీమాత. శ్రీమాత సాన్నిధ్యమున చేరిన జీవుడు కూడ అట్టి స్వస్థతనే పొందును. తాను బ్రహ్మమని, సమస్తమూ బ్రహ్మమే యని, యున్నది బ్రహ్మమే యని, బ్రహ్మమే యిన్ని విధములుగ గోచరించు చున్నదని తెలిసియుండుట స్వస్థత. అట్టి స్వస్థత యందు ఉన్నది శ్రీమాత. అట్టి స్వస్థతను అనుగ్రహించున దామెయే.

915. 'స్వభావమధురా'

స్వభావముచేత మధురమైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

మాధుర్యము అనుభూతులకు పరాకాష్ఠ. మధురానుభూతి జీవుని మురిపించి మరపించును. అట్టి మధుర అనుభూతిని అందరునూ అభిలషించుచు నుందురు. జీవులు తుదకు కోరు అనుభూతి యిదియే. మధుర భక్తియే ప్రేమ. అట్టి ప్రేమ రుచి చూచినవారు గోపికలు. వారు శాశ్వతముగ తమయందు కృష్ణ సాన్నిధ్యమును మధురముగా అనుభ వించుచూ జీవితమున తరించినవారు. జీవనము వారికి అనాయాస ముగ సాగినది. అన్నిటా అంతటా కృష్ణ దర్శన స్పర్శన సంభాషణాదులే వారు అనుభవించిరి. దేవర్షి యగు నారదుడు సహితము దైవమునందు వారికి గల మాధుర్యమును తిలకించి సంభ్రమము చెందెను.

ఇట్టి మధురభావము, భక్తి, ప్రేమ గోపికలకు ఎట్లు కలిగెనో నారదుడు విచారించి రహస్యమును కనుగొనెను. అది కేవలము దివ్యానుగ్రహమే అని తెలుసుకొనెను. శ్రీకృష్ణుడే గోపికలకు అట్టి మధురభక్తిని అనుగ్రహించెను అని తెలిసెను. అనుగ్రహమే అసలు వరమని తెలిసి కృష్ణుని తనకును అట్టి వరమిమ్మని ప్రార్థించెను. నీ వట్టి వాడవే కదా! అని కృష్ణుడు చమత్కరింపగ సందేహపడెను. "సందేహము, తర్కము మధురభక్తి యందుండవు నారదా!" అని కృష్ణుడు హెచ్చరింపగా ఉలిక్కిపడి 'శ్రీహరీ!' అని నారదుడు పాదములపై

బడెను. "నీ గానమున నీవు నిత్యము నన్నిట్లే అనుభవించు చున్నావు కదా! మరల సందేహమేల? నీవంటివారిని పూర్వము నీవు చూడలేదు. ఇపుడు గోపికలను చూచినపుడు నీకు ఉపమానము దొరికినది. నీవు సహజముగ భక్తి మాధుర్యమున తేలియాడుచుందువు. గోపికలను నీవంటివారిగ నే ననుగ్రహించితిని. మధురభక్తి సంపూర్ణ శరణాగతి చెందినవారికే అనుగ్రహింపబడును. నిజమునకు నేను అనుగ్రహించు టకు కారణ మేమియు నుండదు."

మధురభక్తి కలవారు సహజ సమాధి యందుందురు. వారి జీవిత మప్రయత్నముగ అవలీలగ సాగుచుండును. సర్వప్రయత్నములు దైవమే నిర్వర్తించును. ఇటీవలి కాలమున సక్కుబాయి, మీరాబాయి, రామకృష్ణులు అట్టికోవకు చెందినవారు. ఈ భక్తి శ్రీమాత అనుగ్రహము వలననే లభించగలదు.

దైవము నందు రుచి యేర్పడుట దైవ సంకల్పమే గాని మానవ కల్పితము కాదు. భక్తి, ప్రేమ యిత్యాదివి కలుగవలెనే గాని కల్పించుకొన వీలులేదు. అవి కలిగినవారి స్వభావములు మాధుర్యముతో నిండును. వారు అభిలషణీయులుగ గోచరింతురు. అట్టివారే మధురాపురి వాసు లగుదురు.

916. 'ధీరా'

జ్ఞాన మిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

'ధీ' అనగా బుద్ధి. బుద్ధి నిచ్చి రక్షించునది శ్రీమాత. బుద్ధిహీనత వలననే ఆపదలు కలుగును. జీవులకు జన్మనిచ్చి, అనుభవించుటకు వీలుగా మనస్సు, యింద్రియములు, శరీరముల నిచ్చి రక్షించు కొనుటకు బుద్ధిని కూడ శ్రీమాత యిచ్చినది. బుద్ధిని వినియోగించుకొని సృష్టిని అనుభూతి చెందమని ఆదేశించినది. బుద్ధి వినియోగమున విచక్షణ యుండును. ధర్మాధర్మములు తెలియును. సత్యాసత్యములు, నిత్యానిత్యములు, మంచి చెడులు- సమస్తము బుద్ధి యను వెలుగునందు గోచరించును. బుద్ధి జీవులకు దేవు డిచ్చిన వరము. దానిని పెంపొం దించుకొనవలె ననినచో దైవారాధనమే ఉపాయము. దైవమనగా సృష్టియందు వ్యాపించియున్న వెలుగు. ఆ వెలుగే జీవులలో కూడ బుద్ధిగ వెలుగుచు నుండును. దైవారాధనమున బుద్ధి యను వెలుగు వికాసము చెందుచుండును. ఆరాధనము లేనిచో వెలుగు కొడిగట్టిన దీపమువలె కాంతి తగ్గి నీరసించి నశించును.

పై కారణముననే ఋషులు ప్రాతఃకాలమున యేర్పడుచున్న వెలుగును దర్శించుచూ బుద్ధి ప్రచోదనమునకు గాయత్రీ మంత్ర గానము, జపము, ధ్యానముల నొసగిరి. జీవులలో గల బుద్ధియను వెలుగును రక్షించుకొనుటకు, పెంపొందించుకొనుటకు ప్రాతఃకాలము ననే చేయు ఆరాధనములు అత్యంత ఉపయోగకరములు.

బుద్ధి బలహీనపడినపుడు జీవుల స్వభావము బుద్ధిని కబళించి ప్రక్కదారిని పట్టించును. దీపము వెలుగుచుండగా నల్లని కొడి ఏర్పడి నట్లు బుద్ధి యను వెలుగునకు నీడవలె స్వభావ ముండును. బుద్ధి ప్రచోదనము నిత్యము గావించుకొననిచో కొడిగట్టు దీపము నీరసించి నట్లు బుద్ధి నీరసించును, నశించును కూడ. బుద్ధిని స్వభావ మనుస రించవలెనే గాని, మరియొక మార్గము లేదు. స్వభావమునకు బుద్ధి లొంగినచో కష్టనష్టములు తప్పనిసరి. కనుకనే దైవమిచ్చిన బుద్ధిని దైవప్రార్థనచే నిత్యమూ పెంపొందించుకొనుచు నుండవలెను. బుద్ధి రూపమున శ్రీమాత నిలచి జ్ఞానదీపమై వెలుగును. దాని ననుసరించుచూ జీవులు జీవన ప్రయాణము సాగించుకొనుట శ్రేయస్కరము. ప్రాతఃకాల ఆరాధనమునకు అంతరాయము లేర్పడుచున్నచో గుర్తించి హెచ్చరికగ మెలగుట, అలవాట్లను సరిదిద్దుకొనుట ముఖ్యము. జ్ఞానమిచ్చు శ్రీమాత సంసిద్ధయై యుండగ, అందుకొనకుండుట దురదృష్టము.

917. 'ధీరసమర్చితా'

ధీరులచే పూజింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ధీరు లనగా బుద్ధిమంతు లనియు, జ్ఞానవంతు లనియూ తెలుపబడినది. జీవులు బుద్ధిమంతులు, జ్ఞానవంతులు అగుటకు శ్రీమాతయే కారణము. బుద్ధి జ్ఞానములను వారి కేర్పరచినది, వారి యందు పెంపొందించినది శ్రీమాతయే కదా! బుద్ధి జ్ఞానముల వలన సత్యధర్మముల నెఱిగి ధీరులు అజ్ఞానమను చీకటిని వీడి, ఆనందము గను, వైభవముగను జీవింతురు. తమ జ్ఞానమునకు, ఆనందమునకు, వైభవమునకు శ్రీమాతయే కారణ మని ఎఱిగి యుండుటచే కృతజ్ఞతా భావముతో, పూజ్యభావముతో, భక్తి భావముతో, ప్రేమ భావముతో శ్రీమాతను వారర్చింతురు.

నిజమగు ధీరులకు దైవారాధనము సహజము. ఆహారము స్వీకరించుట ఎంత సహజమో, దైవారాధన చేయుట కూడ అంతే సహజముగ నుండును. ఆత్మ మూలమెఱిగినవారు ఆరాధనము చేయక నుండలేరు. తమ ఉనికికి కారణమైన తత్త్వ మెఱిగినపుడు దానిని మరచుట ఎట్లు వీలగును?

నిజమునకు ధీరులే సంయక్ ఆరాధన చేయగలరు. వారు చేయు ఆరాధన తెలిసిచేయు ఆరాధన వంటిది. "తెలిసి రామచింతన

చేయవే మనసా" అని త్యాగరాజస్వామి కీర్తించినాడు. తత్త్వము నెఱిగి తాననగా ఎవరో ఎఱిగినవానికి తత్త్వారాధనమే మిగులును. తెలియక చేయు ఆరాధనలు సంయక్ ఆరాధనలు కావు. యథాలాపముగ అన్యచింతనతో చేయు ఆరాధన చేయువారికి రుచించదు. దైవమునకు రుచింపదు. ఆరాధన వలన రుచి కలుగవలె నన్నచో ఆరాధింపబడు దైవము యొక్క స్వరూప స్వభావములు తెలియవలెను కదా!

జీవుడు యింద్రియలోలుడై విషయాసక్తి యందు తగులుకొని, కామముచేతను, భయముచేతను, వేదనలచేతను బాధింపబడు చుండగా అన్యమనస్కుడై యాంత్రిక ఆరాధనలు సాగించు చుండును. అవి సంయక్ ఆరాధనలు కానేరవు. నిరపేక్షతో, ప్రేమతో, భక్తితో యినుమ డించిన రుచితో చేయు ఆరాధనలే సంయక్ ఆరాధన లగును. యథాలాపముగ వేడినచో తోటి మానవుడే ప్రతిస్పందింపడు గదా! దైవమెట్లు ప్రతిస్పందించును?

పాద నమస్కారము, నిత్య శుశ్రూష, సేవ యిత్యాదివి గావించుచూ, భక్తితో వేడిననే గాని, జ్ఞానులు బోధింపరని శ్రీకృష్ణుడు తెలిపినాడు. దైవతార్చన అవగాహనతో కూడి స్థిరచిత్తముతో చేయ వలెను. స్థిరచిత్తమే ఆరాధనకు ప్రాథమిక అర్హత నిచ్చును. "దేహాత్మ భావనతో చేయు పూజలు దైవమును చేరవు. బుద్ధ్యాత్మ భావనతో చేయు పూజలే చేరును. చిత్తమును శుద్ధిచేసుకొని, స్థిరపరచుకొని బుద్ధియందు ప్రవేశింపజేసి ఆరాధించుట వలన ఆరాధన ఫలవంత

మగును." వేమన యోగి ఈ విషయమునే వివరించుచూ "చిత్తశుద్ధి లేని శివపూజ లవి యేల?" అనెను.

ఆరాధకులు యమ నియమాదులు పాటించి, స్థిరచిత్తమును పొంది, అట్టి చిత్తమును బుద్ధియందు ప్రవేశింపజేసి దైవారాధనము గావించినచో అట్టి ఆరాధన సమ్యక్ ఆరాధన యగును. అట్లు ఆరాధించువారు ధీరులు. అట్టి ధీరులచే అర్చింపబడినది శ్రీమాత.

918. 'చైతన్యార్ఘ్య సమారాధ్యా'

చైతన్యమునే అర్ఘ్యముగ ఉపయోగించి పూజింపబడునది శ్రీమాత అని భావము.

శ్రీదేవి ఆరాధనమున చైతన్యమే అర్ఘ్యముగ సమర్పింపబడ వలెనని సూచన. చైతన్యమాధారముగ మనస్సు, యింద్రియములు, శరీరము కదలుచు నున్నవి. పనులు చేయుచు నున్నవి. మనస్సు, యింద్రియములు, శరీరము పనిముట్లు. చైతన్యమే యజమాని, జీవుడు చైతన్య స్వరూపుడు. నిజమునకు చైతన్యము శ్రీమాతయే. జీవునకు రూపమిచ్చునది కూడ ఆమెయే. తన చైతన్యముతోనే రూపమేర్పరచి, ప్రాణము పోసి వినియోగించుకొనుటకు మనసేంద్రియ దేహముల నిచ్చినది. ఆమె యిచ్చినది ఆమెకే సమర్పింపవలెను కదా! ఆరాధనము చేయువారు తమ భక్తికొలది రక రకముల సమర్పణములు శ్రీమాతకు చేయుచు నుందురు. అన్నము, వస్త్రము, ధనము, ఆభరణములు సమర్పించుచు నుందురు. కాని తమను తాము సమర్పించుకొనరు. తమను సమర్పించుకొనక తమకున్నవి సమర్పించుట పరిపూర్ణ సమర్ప ణము కాదు. అన్నియూ శ్రీమాత యిచ్చినవే. ఆరాధకుని ఉనికి కూడ శ్రీమాత యిచ్చినదే. తనను తాను సమర్పించుకొనుటయే ఆత్మ సమర్పణ మగును. అట్టి సమర్పణ శ్రీమాత ఆరాధనములలో పరమోత్కృష్టమైన ఆరాధన.

919. 'చైతన్య కుసుమప్రియా'

చైతన్య పుష్పమునందు ప్రీతి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తి పారవశ్యమున చిత్తము స్రవింపగ, స్రవించిన చిత్తమును ఆరాధనమున భక్తులు శ్రీమాతకు సమర్పింతురు. అట్టి స్రవమును కవులు పుష్పముతో పోల్చిరి. చైతన్య రసమే చైతన్య కుసుమము. చైతన్య కుసుమములతో ఆరాధించినపుడు శ్రీమాత ప్రీతి చెందును. దీనినే బంగారు పుష్పముల పూజ అని కూడ అందురు. ఇచ్చట బంగారు పుష్ప మనగా బంగారు లోహముతో చేయబడిన పుష్పమని అర్థము కాదు. చిత్తకాంతి ప్రాథమికముగ ఎఱ్ఱ బంగారపు కాంతివలె యుండును. ఆ కాంతియే వృద్ధి చెందినపుడు పచ్చ బంగారు కాంతివలె మెరయును. శ్రీమాత పూజకు ధనము ప్రధానము కాదు. భక్తి ధనమే ప్రధానము. భక్తి ధనముకన్న ధనము లేదు.

సత్యభామాదేవి భూసంపద కంతటికిని అధికారి. తన ధనముతో దైవమును పొందు సంకల్పమున విఫలమయ్యెను. రుక్మిణీదేవి భక్తి ధనమున కధికారి. రుక్మ మనగా బంగారము. ఆ బంగారము చైతన్య కాంతి. ఆ కాంతి వలన దైవము స్థితి కలుగును. కాని లోహము వలన కాదు.

భక్తులు మనోవాక్కాయ కర్మలయందు శుచిని పాటించుట, అహింస ప్రవృత్తిగా కలిగియుండుట, దొంగబుద్ధి లేకుండుట, అనుచిత

బహుమానముల నందుకొనకుండుట. శుచి శౌచము పాటించుట, లోపల బైట ఈశ్వరీ దర్శనమునకై యత్నించుట, సంతోషముగ నుండుట– యిత్యాది నియమములను పాటించుచూ, భక్తితో ఆర్ద్రతతో శ్రీమాత యందు రుచి కలిగి ఆరాధించునపుడు వారి చిత్తము బంగారు పుష్పము వలె వికసించును. అట్టి పుష్పమునందు యేర్పడు స్రవమును పొందుటకు శ్రీమాత అభియుక్తురాలై యుండును. ఈ కారణముచేత ఆమెను 'చైతన్య కుసుమప్రియా' అని హయగ్రీవుడు అగస్త్యునకు తెలిపినాడు.

పుష్పపూజ భక్తిమార్గమున యమ నియమాదులే. వాని ఆచరణమే పుష్ప సమర్పణము. అహింస ఒక పుష్పము, దొంగబుద్ధి లేకుండుట మరియొక పుష్పము– ఇట్టి ప్రవృత్తులే పూజకు పనికి వచ్చు పుష్పములు. కుమనస్కులై సంపెంగ, మల్లె వంటి పుష్పములతో ఆరాధించిననూ శ్రీమాత ప్రీతి చెందదు. నిర్మలమైన మనస్సు పూజకు ప్రధానము. అటుపైన చిత్త సమర్పణము.

920. 'సదోతితా'

సత్యమునందు అతిశయముగ ఉదయించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సత్ప్రవర్తనము కలవారి యందే శ్రీమాత ఉదయించి ప్రకాశించును. మనోవాక్ కర్మల శుద్ధియే, సత్య ప్రకాశమునకు దారి తీయును. భావము, మాట, చేతలయందు వైవిధ్యమున్నచోట ప్రకాశ ముండదు. సృష్టియందు మనము చూచు వాటన్నిటిలోను అత్యంత ప్రకాశవంతుడు సూర్యుడు. సూర్యుడట్లు ప్రకాశించుటకు కారణము అతని యందలి సత్యమే. సూర్యునికి సత్యవంతుడని మరియొక నామము కలదు. అతని యందు గల స్వచ్ఛమగు సత్యమే అతనికి ఇనుమడించిన ప్రకాశ మేర్పడుచున్నది. ఎచ్చట సత్యముండునో అచ్చట శ్రీమాత సాన్నిధ్యముండును. కనుక ప్రకాశముండును. జీవులు వికసించుటకు, ప్రకాశించుటకు సత్యమే ప్రధాన కారణము. ఎక్కడ సత్య ప్రకాశ ముండునో అక్కడ చీకటు లుండవు. అనగా అజ్ఞాన ముండదు. సత్యము పాటించు వారియందు శ్రీమాత సాన్నిధ్య మేర్పడి ఉదయమువలె ప్రకాశవంతమగును. ప్రకాశము పెరుగుకొలది పరిసరములు కూడ ప్రకాశవంతములగును. బుధ, శుక్రులు సూర్య సమీపమున అమిత కాంతివంతులుగ ఆకాశమున ప్రకాశించుచు నుందురు. బుధుడనగా జ్ఞానము, శుక్రుడనగా సౌఖ్యము. ఎచ్చట శ్రీమాత సాన్నిధ్య ముండునో అచ్చట జ్ఞానము, సౌఖ్యము వుండును. మనస్సు పూర్ణ చంద్రునివలె

ప్రకాశించును. క్రియాశక్తి కుజుని వలె కుమారత్వము వహించును. శ్రీమాత భక్తుల హృదయమున ఉదయించవలెనే గాని, ఉదయించుట ఆరంభించినది మొదలు పరంపరాగతముగ విజయములు, శుభములు చేకూరుచు నుండును.

921. 'సదాతుష్టా'

ఎల్లప్పుడూ సంతుష్టిగా వుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఈ నామము గురించి వివరించవలసిన దేమియూ లేదు.

సంతుష్టి అనగా సమ్యక్ తుష్టి. అన్నిటి యందు పరిపూర్ణత పొందినవారు తుష్టిగనే యుందురు. పుష్టి యున్నను తుష్టి లేనివారెందరో గలరు. ఎంత యున్ననూ లేని దానిని గూర్చి ఆలోచించుచూ బాధ పడువారు కూడ కలరు. ఉన్నదానిని అనుభవింపక లేని దాని గూర్చి విచారించినచో తుష్టి, సంతుష్టి యుండదు. లేని వానిని గూర్చి ఆలోచించు వారు వున్నది కూడ అనుభవింపలేరు. ఆనందింపలేరు. రావణుని వద్ద లేని ఐశ్వర్యము లేదు. కుబేరుడు సహితము తన బంటుగా ఆజ్ఞలను నిర్వర్తించు స్థితియందు రావణుడుండెను. ప్రపంచములో గల ఎందరో సౌందర్యవతులగు కన్యలు అతనిని వరించి అతని భార్యలైరి. పరాక్రమించి లోకములన్నియూ వశపరచుకొనెను. ఐనను తుష్టి లేక ఆరాటపడుచు అన్ని లోకములు నిర్విరామముగా తిరుగుచు నుండెను. తనకు లేనిది ఏదియైన యున్నచో అది తనదిగా అగుటకు సర్వవిధ ముల తాపత్రయపడెను. ఎంత పుష్టి యున్నను తుష్టి లేనివాడు రావణుడు.

ఏమియూ లేకున్ననూ, సదా తుష్టుడై వున్నవాడు రాముడు. రాజ్యము లేదు. ఐశ్వర్యములు లేవు. పరిచారకులు లేరు. ఆభరణములు లేవు. కట్టుకొనుటకు వస్త్రములు కూడ లేవు. ఐననూ వనము నందు

సీతారామ లక్ష్మణులు తుష్టిగనే వసించిరి. రాజ ప్రాసాదములలో వసించుట కన్న వనవాసమే బాగున్న దనిపించినది. రాముడు తుష్టుడు, సదా తుష్టుడు. అతని సాన్నిధ్యమున సీతా లక్ష్మణులు కూడ తుష్టులై యుండిరి.

వామనుడు పసిబాలుడు కాని సదా తుష్టుడు. బ్రాహ్మణ కుమారుడు. బలి చక్రవర్తి సమస్త ఐశ్వర్యములకు అధికారి. తుష్టి చెందుటకు పుష్కలముగ యున్న ఐశ్వర్యమును దానమిచ్చు వ్రతమును గైకొనెను. పుష్టికన్న తుష్టియే గొప్పదని తెలిసి తుష్టి కొఱకే దాన వ్రతమును ఆరంభించెను. వందల సంవత్సరముల పాటు దాన మిచ్చుచు నుండెను. వామనునికి దాన మీయబూనెను. వామనుడు తాను తుష్టుడని, సంతుష్టుడని దానము నందుకొన అవసరము లేదని తెలిపెను. వామనునికి పుష్టిలేదని బలి భావించెనే గాని, తుష్టుడైనవాడు పుష్టుడే. ఉన్నదానితో సంతృప్తి చెందువాడు సదా తుష్టుడు.

శ్రీమాత తుష్టి కలది, పుష్టి కలది కూడ. తుష్టి పుష్టులను అనుగ్రహించునది కూడ ఆమెయే.

922. 'తరుణాదిత్యపాటలా'

లేత గులాబీ కాంతితో కూడిన రూపముగలది శ్రీమాత అని అర్థము.

లేత గులాబీ అతి కోమలము, సుకుమారము, కాంతివంతము. తెలుపునందు లేశ మాత్రము ఎఱుపు కలిపిన రంగు అది. తెల్ల కమల దళములు కూడ మొదలు భాగమున ఎఱ్ఱజీరతో కూడి క్రమముగ తెల్లదనమును ఆపాదించుకొనుచూ వ్యక్తమగును. సూర్యకాంతి కూడా ఉదయించునపుడు ఎరుపుగ నుండి క్రమముగ సిందూరముగను, బంగారముగను మారుచూ, చివరకు వజ్రమువలె మెఱయును. ఉదయించు చున్నప్పుడు, పెరుగుచున్నప్పుడు తరుణముగ నున్నది. అనగా ఎరుపుగ నుండును. చివరకు ఆదిత్య వర్ణము ధరించును. ఎరుపు నుండి తెలుపేర్పడుట తరుణాదిత్య తత్త్వము. ఎఱ్ఱజీరతో నుండు తెలుపుకాంతి అతి సున్నితముగ నుండును. శ్రీమాత నఖములు కూడ నిట్టి కాంతితోనే నుండును. హస్తములు, పాదములు కూడ అదే కాంతి. పెదవుల యందెరుపెక్కువుగ నున్ననూ ముఖమంతయూ గులాబి రంగుతో యుండును. కనుల యందు కూడ మంగళప్రదమగు ఎఱ్ఱ జీర గోచరించును. దేహమంతయూ లేత గులాబీ కాంతితో మెఱయు చుండును. అత్యంత ఆకర్షణముతో కూడిన కాంతి ఇట్లు మిశ్రమ వర్ణముగ యుండును. తెల్లని తెలుపు, ఎఱ్ఱని ఎఱుపు, పచ్చని పసుపు,

నల్లని నీలము ఇంత అందముగ నుండవు. ఇట్టి కాంతి శ్రీమాతకే చెల్లును. ఆమె యందు తెల్లని కాంతి చూచి 'గౌరి' యనిరి. నీలమైన కాంతిని చూసి 'శ్యామల' అనిరి. పచ్చని కాంతని చూసి 'హేమ' అనిరి. ఎఱ్ఱని కాంతిని చూసి 'విద్రుమ' అనిరి. నల్ల నీల కాంతిని చూసి 'నీల' అనిరి. ముత్యపు కాంతిని చూసి 'ముక్తా' అనిరి. నల్లని భయము గొలుపు కాంతిని చూసి 'కాళీ' యనిరి. కోపమును చూచి 'రౌద్రీ', 'కపిల వర్ణ' అనిరి. జగన్మోహినీ రూపమును చూచి 'పాటలా' అనిరి. పాటలా అనగా సమస్త కాంతుల సమన్వయము. ఒకానొక కాలమున పాటలీపుత్రము సమస్త విద్యలతో విలసిల్లి యుండుటచే ఆ నామమును ఆ కాలమున జ్ఞానులు ధృవ పఱచిరి. ఆనాటి పాటలీపుత్రమే దుర్దశ చెంది ఈనాటి పాట్నా అయినది.

శ్రీమాత తరుణాదిత్యపాటలీ వర్ణమును ఆరాధించువారు శుద్ధ సత్వ స్వరూపులగుదురు. ఆరాధనకు ఈ వర్ణమే సముచితము.

923. 'దక్షిణా దక్షిణారాధ్యా'

దక్షిణము, అదక్షిణము మార్గములలో ఆరాధింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత కుడి ఎడమలు, దక్షిణ అదక్షిణములు. దక్షిణులనగా కార్యదక్షులు. అదక్షిణులనగా జ్ఞానులు. కర్మజ్ఞానములు కుడి ఎడమలుగా శ్రీమాత సృష్టి నిర్వహణా ఇచ్ఛను నిర్వర్తించుచుండును. ఇచ్ఛా నిర్వహణ మునకు కర్మజ్ఞానములు ప్రధానము. క్రియాశక్తి, జ్ఞానశక్తి లేక యిచ్ఛా పూరణము జరుగదు.

కొందరు కర్మ ప్రధానమని వాదింతురు. కొందరు జ్ఞానము ప్రధానమని వాదింతురు. కాని కర్మశూన్యులు, జ్ఞానశూన్యులు, ఇరువురును భ్రష్టులే అగుదురు. కర్మ ప్రధానమని, తదనుగుణమైన జ్ఞానమును పొందనిచో మూర్ఖులగుదురు. తెలియక వంట చేసినట్లు, యుద్ధము చేసినట్లు, వ్యాపారము చేసినట్లు, పనులు చేసినట్లు యుండును. తెలియక చేసిన వంట భుజింపలేరు. తెలివి లేని యుద్ధము మరణమునకు దారితీయును. తెలియక చేయు వ్యాపారము తీరని నష్టము కలిగిం చును. అట్లే తెలియక చేయు పని కష్టములు తెచ్చును. నాలుగు వర్ణముల వారు, వారు చేయు పనులు తెలిసి చేయవలెను. కర్మ ప్రధానమని, జ్ఞానహీనతతో కర్మ నిర్వర్తించిన వినాశమే కలుగును.

ఎట్లు చేయవలెనో తెలిసిననూ చేయకుండినచో యిచ్ఛ పూరింప

బడదు. ఎట్లు చేయవలెనో తెలిసియూ చేయకుండుట వలన జీవనము సాగదు. జ్ఞానము ప్రధానమని కర్మను విస్మరించినచో భ్రష్టత తప్పదు.

తెలిసినది ఆచరించుచూ సాగుట ప్రధానము. తెలిసినది ఆచరింపకుండినచో జీవన ప్రయాణము ఆగును. తెలియక ఆచరించినచో ప్రయాణమున ప్రమాదము తప్పదు. జీవునికి రెండు కన్ను లెట్లు ప్రధానమో అట్లే కర్మజ్ఞానములు రెండునూ ప్రధానములే. సూర్య చంద్రు లిరువురునూ భూమికి అవసరము. శివశక్తులు రెండునూ సృష్టికి అవసరము. కర్మ జ్ఞానములలో ఏది ఎక్కువ ప్రధానమని అర్జును డడుగగా కృష్ణుడు రెండునూ సరిసమానముగ ప్రధానమని తెలిపెను.

శ్రీమాత ఆరాధనము కూడ కేవలము కర్మకాండగా సాగుట కాక జ్ఞానముతో కూడినదై యుండవలెను. ఆమె కర్మజ్ఞానములచే ఆరాధింపబడవలెను.

జ్ఞానము లేక కేవలము పూజలు చేయుట నిరుపయోగము. అట్లని జ్ఞాన మార్జించుచు పూజలు మానుట కూడ నిరుపయోగమే. మొదటి వర్గము వారు మూర్ఖముగ మూఢ విశ్వాసమున బంధింప బడుదురు. రెండవ వర్గము వారు ఆరాధనము లేకపోవుట వలన తదనుగుణమైన అనుభూతి వికాసము లేక అహంకారులై విమర్శలు చేయుచు జీవింతురు. మహాజ్ఞానియైన శంకరులు కూడ నిత్యపూజలు నిర్వహించిరి. జ్ఞానము సత్త్వముతో కూడి యున్నప్పుడు ఆరాధన తప్పక యుండును. తమస్సుతో కూడినప్పుడే ఆరాధన అవసరము లేదని

పించును. ఫలితము భ్రష్టత్వమే. జ్ఞానము రజస్సుతో కూడినపుడు ఆరాధన యందు డంబముచేరి, డంబాచారులై ప్రచార మార్గమునపడి నశింతురు.

ఆరాధనము నుండి కలిగిన భక్తివలన అనుభూతి కలుగును. అనుభూతి జ్ఞానమునకు వికాసము నిచ్చును. ఇనుమడించిన జ్ఞానము భక్త్యారాధనము నినుమడింప జేయును. ఇట్లు భక్తి జ్ఞానములు రెండు రెక్కలుగా వినియోగపడి, ఆరాధకుడు విహంగమువలె ఊర్ధ్వలోకములకు ఎగబ్రాకును. ఇట్లు కుడి ఎడమలుగ ఆరాధన సాగవలెను.

924. 'దరస్మేర ముఖాంబుజా'

చిరునవ్వుతో కూడిన ముఖ కమలము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

చిరునవ్వు సౌభాగ్యకరము. ముఖమున చిరునవ్వు ప్రసన్నతను కలిగించును. ప్రసన్నవదనమే ధ్యానమున కుపయుక్తము. ఉపాసింప బడు దేవత ప్రసన్నమగుటకు ప్రసన్న వదనమునే ఆరాధింపవలెను. అనుగ్రహమున కదియే ప్రధానమగు రూపము. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు, గణపతి, కుమారుడు, శంకరుడు- అందరునూ ప్రసన్న వదనులే. అనుగ్రహము కలవారికి ప్రసన్నమగు వదనముండును. దేవతలందరూ వారి వారి ముఖములందు గల ప్రసన్నత శ్రీమాత సాన్నిధ్యమే. దేవత లనుగాని, పెద్దలనుగాని ప్రసన్నులను చేసుకొనుటకు ప్రవర్తనము ప్రధానము. వారికి నచ్చిన రీతిలో ప్రవర్తించినపుడు వారు తప్పక ప్రసన్ను లగుదురు. ప్రార్థనతో పాటు ప్రవర్తనముకూడ ప్రధానమని తెలియవలెను. ప్రవర్తనము సరిగ నుండనపుడు ప్రసన్న వదనము దేవత యందు గోచరింపదు. శ్రీమాత ప్రసన్నురాలు కావలెనన్నచో శ్రద్ధా భక్తులతో కూడిన ఆరాధనముతోపాటు తోటి జీవులయందు వాత్సల్యపూరిత ప్రవర్తనము కూడ ప్రధానము. ఈ రెండునూ యున్న చోట శ్రీమాత ప్రసన్న వదనమును దర్శించు అర్హత కలుగును.

925. 'కౌళినీ కేవలా'

కౌళినీ కేవలా అనగా సృష్టి మధ్యమున ఏకాంతముగ నుండు నది శ్రీమాత అని అర్థము.

కౌళినీ అను నామము 94వ నామమున ప్రకటింపబడినది. కౌళినీ అనగా కులదేవత. కుల మనగా గుంపు, గృహము, దేహము, ప్రాంతము, దేశము, లోకము, సృష్టి. వీని మధ్యమున కేంద్రబిందువుగ శ్రీమాత యుండుట వలన పై తెలిపిన వన్నియూ ప్రాకారములుగ యేర్పడును. కేంద్ర మున్నచోట పరిధి యుండును. కేంద్రముగ అన్నిటి యందు నుండునది శ్రీమాతయే. ఆమెయే బిందురూపిణి. కేంద్ర బిందువుగ కౌళినియై యుండును. అనగా తన చుట్టునూ పరివార మేర్పడుచుండును. పరివార మెంత యేర్పడిననూ శ్రీమాత తానుగనే యుండును. తాను శివరూపిణి, బ్రహ్మరూపిణి. తాను తానుగనే యుండగా తన చుట్టునూ సమస్త మేర్పడుచుండును.

ఆమె కేవలయే అనగా తానుగనే యుండును. శివపరముగనే యుండును. తననుండి యేర్పడు శక్తులు సమస్తము అల్లుచు నుండును. అట్లు లోకాలోకము లేర్పడుచుండును. అన్నిటి యందు తాను తానుగనే యుండును.

తాను కేంద్రముగా తన చుట్టునూ పరిధు లేర్పడుచూ, పరి వారములు యేర్పడినపుడు, ఎంతటి వారైననూ తమను తాము మరతురు.

పరివార మోహమున పడుదురు. అహంకార మమకారము లేర్పడు చుండును. తాము తాముగ నుండక వికారము చెందుదురు. అపుడు బంధింపబడుట, పతనము చెందుట జరుగుచుండును. త్రిమూర్తులు కూడ శ్రీమాత మోహినీ శక్తికి అపుడపుడు లోబడుచుందురు. బ్రహ్మర్షులే శ్రీమాత అనుగ్రహమున కేవలముగ నుందురు.

ఇంత సృష్టి నిర్మాణము గావించియూ అందరునూ తనపై ఆధారపడి, తన నారాధించుచూ, ప్రశంసించుచు నుండగా కూడా శ్రీమాత శివపరయై యుండును. తాను తానుగనే యుండునుగాని, వికారములు చెందదు. ఇది కేవలము శ్రీమాతకే తగును. ఆమె ఆరాధన మున జీవులు కూడ కేవలత్వము ననుభవించుచూ కైవల్యమున నుండ గలరు.

శ్రీ కైవల్య పదంబు అనగా శ్రీపతి కేవలత్వమును పొందుటకు చేయు ప్రయత్నము. అట్టి ప్రయత్నమున వికారము లన్నియు తొలగి సహజ స్థితి యేర్పడును. తాను బ్రహ్మమే యని యెరిగి, సహజముగ నుండుట జరుగును.

926. 'అనర్ఘ్య కైవల్య పదదాయిని'

అపరిచ్ఛిన్నమగు మోక్ష పదమును యిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కేవలమనగా తానుగ నుండుట. తాను బ్రహ్మమే. జీవుడు తాను బ్రహ్మమే, తనకన్న వేరేమియూ లేదు అని తెలుసుకొనినపుడు, యితరము లేవియూ లేక అంతయు బ్రహ్మమే అను స్థితి యందు ప్రజ్ఞ నిలచినపుడు మోక్ష స్థితి పొందినవాడుగ తెలియనగును.

జీవుడు శ్రీమాత నుండి పుట్టిన త్రిగుణముల నుండి పుట్టిన వాడగుటచే అతడు త్రిగుణములకు లోబడి యుండును. త్రిగుణములచే నియమింపబడి నడచును. ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలందు పరిభ్రమించుచు నుండును. త్రిగుణములు దాటిన స్థితియందు చేరుటకు శ్రీమాత అనుగ్రహము కావలెను. సాధారణముగ త్రిగుణములలో నుండి పుట్టిన జీవుడు మనస్సు, యింద్రియములు, శరీరము లాధారముగ బాహ్య ప్రపంచమున జీవించును. తాను త్రిగుణములచే నియమింపబడి, బంధింపబడి యున్నాడని కూడ తెలియదు. తన యందలి ఇచ్ఛ తనను నడిపించు చుండును. ఇచ్ఛా పూరణమునకు శ్రమించుచు జన్మ లెత్తుచు నుండును. తన యిచ్ఛ అనుకొనుచున్నాడేగాని యిచ్ఛచే నియమింపబడి నడచు చున్నాడని, యిచ్ఛ ఎట్లు తిప్పిన అట్లు తిరుగుచున్నాడని, యిచ్ఛ కారణముగనే భావము, భాషణము, కార్యము నిర్వర్తించు చున్నాడని తెలుసుకొనలేదు. ఇచ్ఛ వలన తాను త్రిప్పబడుచున్నాడా? స్వేచ్ఛగ

నున్నాడా? భావములు తనకు కలుగుచున్నవా? లేక తాను భావించు చున్నాడా? తన అనుమతి లేకయే తనయందు యిచ్ఛ, భావము కలుగు చున్నవి కదా! అట్టి స్థితిలో తన భావమని, తన యిచ్ఛయని తానను కొనుట భ్రమయే కదా! భావములు తనవైనచో, తాను భావింపకూడదు అని సంకల్పించినపుడు భావము లాగుట లేదు కదా! భావనము, భాష, కార్యము, కర్మము తనను నడిపించు చుండగా, తాను వాటిని నిర్వర్తించుచున్నాడని భ్రమపడును. జీవితము తన వశము గాక నడచుచుండును. ఇది సత్యము.

ఆత్మపరిశీలనము గావించుకొనినచో తాను కర్తయని భావించుట కేవలము భ్రమయే అని తెలియును. తనను నడిపించుచున్నవి త్రిగుణ ములని తెలియును. త్రిగుణములను నడిపించు చున్నది వాని మూలమైన మహాచైతన్యమని తెలియును. ఆ చైతన్యమే శ్రీమాత. అట్టి శ్రీమాత అనుగ్రహించినపుడే జీవుడు త్రిగుణములను దాటిన వాడగును. జీవుడు త్రిగుణములను దాటినపుడు అల సముద్రమును చేరినట్లుండును. అపుడు అల యుండనట్లుగ మహా చైతన్యమగు శ్రీమాత యుండును. మహా చైతన్యమే సమస్తము నందు వ్యాపించి యుండి యితరము గోచరింపని స్థితి యేర్పడును. అదియే బ్రహ్మము. కేవలము బ్రహ్మమే యున్నది అనునది కైవల్య పదవి లేక స్థితి. అట్టి స్థితిని అపరిచ్ఛిన్నముగ అంతరాయములు లేక నిరంతరమై యుండునట్లు అనుగ్రహించునది శ్రీమాత.

927. 'స్తోత్రప్రియా'

స్తోత్రము చేత ప్రీతి చెందునది శ్రీమాత అని అర్థము.

నమస్కారము, ప్రార్థన, గుణకీర్తనము, ప్రశంస, పరాక్రమ వర్ణనము, వైభవము, సౌశీల్యము- యిత్యాది అంశములతో కూడి స్తోత్ర ముండును. శ్రీమాతను స్తుతించినకొలది ప్రీతి చెందును. జీవులు కూడ స్తుతించినపుడు ప్రీతి చెందుదురు. విమర్శించినపుడు అప్రియు లగుదురు. స్తోత్రము లుచ్చరించువారు విమర్శలు చేయకూడదు. విమర్శలు చేసినచో స్తోత్రముల ఫలము చెడును. దైవస్తుతి, జీవనింద సామాన్యముగ అందరునూ చేయుచు నుందురు. ఇట్టి వారందరూ తెలియనివారు.

తెలిసినవారు దైవస్తుతి ఫలమును, ఆశీర్వచనమును పొంద గోరుదురు కనుక జీవనిందకు పాల్పడరు. జీవులయందు కూడ దైవమే యుండుటచే విమర్శ వర్జనీయమైనది. అవతార పురుషులు, మహాత్ములు విమర్శలు చేయక జీవించిన విధానమే శిష్టాచారుల కనుసరణీయము. వశిష్ఠ గౌతమాది బ్రహ్మర్షులు నిందలకు పాల్పడలేదు. అవతార పురుషు లగు రామకృష్ణాదులు నిందింపబడిననూ నిందించలేదు. నిందాస్తుతు లందు మౌనము వహించువారు మహాత్ములు.

నిందింపని ప్రవర్తనముతోపాటు స్తోత్ర పఠనము చేయు జీవుల యందు శ్రీమాత అత్యంత ప్రసన్నురాలగును. తనను స్తోత్రములు

చేయుచూ తన సంతానమగు జీవులను విమర్శించువారు, ద్వేషించు వారు, సహింపనివారు, శ్రీమాత ప్రీతికి పాత్రులు కాలేరు. ఈ రహస్యము 'స్తోత్ర ప్రియా' నామమున యున్నది. తనను పొగడుచూ తన వారిని దూషించినచో ఎవరు సహింపగలరు? దూషణ వలన వాక్కు అపవిత్ర మగును. వాక్కు రూపమున నున్నది శ్రీమాతయే. ఆమె వాగ్దేవి. నాలుక కొనయందు సరస్వతిగా స్థితిగొని యున్నది. కనుక వాక్కును అత్యంత పవిత్రముగ వినియోగించుచూ దేవతా స్తోత్రములను చేయవలె నన్నది నియమము. స్తోత్రముచే శ్రీమాత అనుగ్రహమును పొందదలచినవారు ఈ క్రింద తెలిపిన విషయములందు హెచ్చరిక కలిగి ప్రవర్తించవలెను.

1) అసత్యభాషణము 2) సత్యములేని ప్రియభాషణము మఱియు ప్రశంస 3) మాటలను మెలికలు త్రిప్పుట 4) అప్రియ భాషణము 5) విమర్శ 6) నింద 7) ద్వేషపూరిత భాషణము.

పై విధమగు భాషణములు జీవ చైతన్యమును విషపూరితము చేయును. ఇట్టివారు చేయు స్తోత్రములు శ్రీమాతకు ప్రియము కలిగింప లేవు.

928. 'స్తుతిమతీ'

స్తుతితో కూడిన మతి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

జగన్మాతయైన శ్రీమాత సురాసురులకు, సకల జీవులకు తల్లియగుటచే అందరియందు సద్గుణములనే చూచును. కనుకనే అందరియందు ప్రేమయే కలిగి యుండును. తల్లి తన పిల్లలందరి యందునూ మంచిని చూచును. చెడును విస్మరించును. ఆమె దండించి నపుడు కూడ ప్రేమతోనే దండించును. ద్వేషముండదు. తన పిల్లలను ఎవరైననూ నిందించినచో తాను సహింపలేదు. తానుగ తన పిల్లలను సరిదిద్దుకొనును. అసురులను సురలు నిందించిన ఒప్పుకొనదు. అట్లే అసురులు సురలను నిందించిననూ ఒప్పుకొనదు. ఒకరినొకరు మన్నించుకొన్నచో సంతసించును. ఎవరి నెవరు నిందించిననూ వూరుకొనదు. ఒకరినొకరు స్తుతించుకొనినచో ఆనందించును. తల్లి తండ్రులగు వారందరికినీ ఈ సత్యము తెలియును.

భాగవత సంప్రదాయమున కూడ తోటి జీవులలోని సద్గుణము లను వెదకి చూచుకొనుట తెలుపుదురు. జీవులలోని సద్గుణములను దర్శించుచూ దానిని ప్రశంసించుట వలన అంతర్యామి యగు దైవము సంతసించును. దుర్గుణములు చూచుటకు సంస్కారము లవసరము లేదు. సద్గుణ దర్శనమునకు ప్రయత్నము చేయునపుడు సంస్కారము లేర్పడును. ఎంత సద్గుణ దర్శనము చేతుమో అంత సంస్కారము పెరుగుచు నుండును. దర్శించి స్తుతించినచో స్తుతిమతుల మగుదుము.

స్తుతిమతు లనగా భట్రాజుల వలె యెప్పుడును పొగడుచూ నుండెడివారు కారు. కల్యాణ గుణములను దర్శించుచూ, దాని నంతర్యామి దైవముగా గుర్తించుచూ, లోన ప్రశంసించుకొనుచూ ఆనందముతో నిండిన మనసు కలిగినవారై యుందురు. జీవుల యందలి దైవమును దర్శించుచూ, లోలోపల దివ్యవైభవమును ప్రశంసించుకొనుచూ ఆనందించుట భాగవత మార్గము.

అట్లే శ్రీమాత తన సృష్టి యందలి సమస్తమునందు శివునే దర్శించుచు, ఆనందించుచు, స్తుతి చేయుచూ నుండును గనుక ఆమె స్తుతిమతి యైనది. తన వలనే సమస్తమునందు దైవమును దర్శించు జీవులను తా ననుగ్రహించుచూ నుండును. జీవులలోని స్తుతిమతులచే శ్రీమాతలోని స్తుతిమతిత్వము అవగాహన యగును. ఈ రహస్యము తెలిసి సద్గుణోపాసనము, సద్గుణ దర్శనము, సద్గుణము రూపమున గల దైవదర్శనము కీర్తనము చేయుట ఎవరు చేయుదురో వారిదే దివ్య వైభవము.

929. 'శ్రుతిసంస్తుత వైభవా'

శ్రుతులచే లెస్సగా స్తుతింపబడిన వైభవము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రుతి అను శబ్దము నాలుగు అంకెను తెలియపఱచును. శ్రీమాత సృష్టి చతుర్వ్యూహమై నడచును. పరా పశ్యంతి మధ్యమ వైఖరి అనునవి నాలుగు వాగ్రూపములు. అట్లే నలుగురు కుమారులతో కూడి విరాట్ వ్యూహమున్నది. వారే సనక సనందన సనత్కుమార సనత్సుజాతు లనియు, వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ వ్యూహములని యందురు. దైవమును చతురాత్మ అని కూడ తెలుపుదురు. చతుర్భుజుడు గను, చతుర్ముఖుడుగను కూడ తెలుపుదురు. ఇవి అన్నియూ దివ్య వైభవముతో కూడినవి. కాలము కూడ నాలుగు వ్యూహములుగ వర్తించును. వేదములు కూడ నాలుగే. వర్ణాశ్రమములు కూడ నాలుగు. ఇట్లింతయూ నాలుగు నాలుగుగా దైవము వ్యాప్తిచెంది యున్నాడు. శ్రీమాతయే ఇట్లు వ్యాప్తిచెంది యున్నది. వీనినే వాఙ్మయ మంతయూ పరిచయముచేసి దాని వైభవమును వర్ణించు చుండును.

జీవుని అవస్థలు కూడ నాలుగుగా తెలుపుదురు. అవి వరుసగా జాగృతి, స్వప్నము, నిద్ర (సుషుప్తి), తురీయము. జీవుల ఈ నాలుగు అవస్థలకు దైవ మేర్పఱచిన నాలుగు వ్యూహములే ఆధారములు. అట్లే అహంకారమును కూడ నాలుగుగా తెలుపుదురు. తామసిక

అహంకారము, రాజసిక అహంకారము, సాత్త్విక అహంకారము, మహదహంకారము. ఏకస్థితి నుండి త్రిభుజ మేర్పడుట, త్రిభుజము నందు అంతకు పూర్వమున్న ఏకము వ్యాప్తిచెంది నాలుగగుట జరుగుచు నుండును. త్రిగుణముల నేర్పఱచి అందు శ్రీమాత తానే ప్రవేశించును. ఈ మహిమను వేదములు, శాస్త్రములు, పురాణములు, ఇతిహాసములు సంస్తుతి చేయుచు నుండును. ఇట్లు స్థితులచే వివరింపబడుచూ, ప్రశం సింపబడుచూ వుండునది శ్రీమాత.

సంస్తుతి అనగా పరిచయము చేయబడుచూ, ప్రశంసింప బడుచూ నుండుట. శ్రీమాత శక్తులు కూడ నాలుగుగా తెలుపుదురు. అవి వరుసగా శాంతి, విద్య, ప్రతిష్ఠ, నివృత్తి.

930. 'మనస్వినీ'

శ్రీమాత మనస్సు శ్రీమాతయందే ఆసక్తి కలిగి యుండునని అర్థము.

జీవుల మనస్సు పరిపరి విధములుగా పోవుచు నుండును. మనస్సు కన్న వేగమైనది మరియొకటి లేదు. క్షణములో అతి దూరము అతి వేగముగ పోవును. నిలిపిన చోట నిలువదు. మాట వినదు. జీవుడొకటి తలచిన మనసు మరొకటి తలపించును. "వలదన్న వినదే మనసు." వలదు, వలదు అని జీవుడు తెలిపిననూ మనస్సు వినదు. ఎంతటి వారికైననూ మనస్సు వినని సందర్భములు కలవు. దీని రహస్యమేమనగా జీవుల యందలి మనస్సు జీవుల ఆధీనము కాక యుండును. మనస్సును పుట్టించునది శ్రీమాత. కనుక మనస్సు ఆమె వశమున యుండును. మన వశమున యుండదు. శ్రీమాత నారాధించి ఆమె అనుగ్రహము పొందినచో మనస్సు సహకరించును. మనో సహకారమే జీవుడు కోరవలెను, మనసును వశము చేసుకొను యత్నము కూడదు. మనస్సు ఎవరి వశమున యుండదు. శ్రీమాత వశమున మాత్రమే యుండును. శ్రీమాతను మరచినవారిని మనస్సే రక రకము లుగా హింసింపగలదు. సింహికవలె పట్టి ఏడ్పించ గలదు, హింసింప గలదు. ఏనుగంతటి మనిషిని పీనుగను చేయగలదు. కారణము లేని భయము, ఆందోళన, అనుమానము, నైరాశ్యము, దుఃఖము కలిగింప

గలదు. ఇట్టి మనస్సును ఎవరు గెలవగలరు. కేవలము దైవచింతనము వలన మనస్సు ఊరట చెందును. మనస్సు తనదని భ్రమ పడక దైవము తనయందేర్పఱచిన మహిమ అని తెలిసి దైవమును ఆరాధించినచో మనస్సు పూర్ణ చంద్రునివలె ఆహ్లాదము కలిగించును, ప్రహ్లాదము కలిగించును, వెలుగులోకములను దర్శింప చేయును. శ్రీమాతను కూడ దర్శింపచేయును. అట్టి మనస్సు శ్రీమాతకు చెందినది కాని తనది కాదని తెలిసి వినయవంతుడై యుండవలెను. తెలియుటకు, తెలిసినది సమయమునకు స్ఫురించుటకు, స్ఫురించినది క్రమబద్ధముగ నిర్వర్తించుటకు మనస్సు ఆవశ్యకము. శ్రీమాత సమస్త సృష్టి నిర్మాణము, నిర్వహణము, తన మనస్సుతోనే చేయుచున్నది. ఆమె మనస్సే సర్వ జీవుల యందు ప్రతిష్ఠించినది. తత్కారణముగ జీవులు అనుభూతి చెందుచు యున్నారు. మనసే లేనిచో మహిమే లేదు. అనుభూతి విభూతి కూడ లేదు. శ్రీమాత మనస్వినీ వైభవము వర్ణింప నలవి కాదు.

931. 'మానవతీ'

ధర్మ ప్రమాణము ననుసరించి వర్తించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వేదములు, శాస్త్రములు, అవతార పురుషుల ప్రవర్తనములు, ఋషుల వర్తనములు, సద్గురువుల చేష్టలు ప్రమాణములు. అనగా ఆచరణీయములు. పై తెలిపిన వారందరికిని ప్రమాణము శ్రీమాత. ఆమెను ప్రమాణముగనే స్వీకరించి అందరునూ వర్తింతురు. ఆమె వర్తన మునే ప్రమాణముగ స్వీకరించి అపౌరుషేయములైన వేదము లేర్పడినవి. త్రిమూర్తులకు సహిత మామెయే ప్రమాణము. ఏది ధర్మము? ఏది అధర్మము? అని నిర్ణయము చేయుటకు ప్రమాణ మొకటి వుండవలెను కదా! శ్రేష్ఠులగు పెద్దలు ఆచరించినదే ధర్మముగా యితరులు కూడ ఆచరించెదరు కదా! సృష్టి యందలి పెద్దలందరకు శ్రీమాతయే పెద్ద దిక్కు. ఆమె ఆచరించినదే ప్రమాణము. అదియే ధర్మము. ఎవరినెట్లు సంరక్షించవలెనో జగన్మాతకు తెలిసినట్లు యితరులకు తెలియదు. ఎందులకిట్లు ప్రవర్తించినది అనునది తెలియదు. కాలక్రమముననే తెలియును. రాముని వాలి సంహారము నాటికిని, నేటికిని తెలియని వారికి చర్చనీయాంశమే. అట్లే సీతమ్మకు విధించిన అగ్నిపరీక్ష, పట్టాభిషేకా నంతరము పరిత్యాగము కూడ చర్చనీయాంశములై మిగిలినవి. కృష్ణావ తారమున అట్టి సన్నివేశములు కోకొల్లలుగ నున్నవి. పురాణములలో పుట్టలు పుట్టలుగ సన్నివేశములు గోచరించును.

అల్పబుద్ధి గలవారికి ప్రశ్నలు, సందేహములు మిగులును. సంస్కారము పెరుగుతున్నకొలది ధర్మ మవగాహన యగును. సామాన్య ధర్మములు, విశేష ధర్మములు, మహా ధర్మములుగ ధర్మము శ్రేణులలో యుండును. తనకు తెలిసిన ధర్మము ననుసరించుచూ యజ్ఞార్థముగ జీవించినచో క్రమముగ సంస్కారము పెరుగుచూ, వికారములు తగ్గుచూ, అవగాహనము పెరుగును. తనకు తెలిసిన కొద్ది ధర్మమును అనుస రింపనిచో ప్రమాదములు కలుగును. మానము కోల్పోవుట యుండును. అవమానము పొలగుట యుండును. మానమును కాపాడుకొనువారే మానవతులు, మానవంతులు. మాన మనగా ధర్మము. జాతి, కులము లను బట్టి ధర్మములున్నవి. వాని నెఱిగి అనుసరించుట మానవంతుడు చేయు పని. స్వల్పముగ గోచరించిననూ స్వధర్మమునే అవలంబించుట వలన మహాభయముల నుండి కూడ రక్షింపబడుదురని శ్రీకృష్ణుడు బోధించినాడు. ధర్మయుద్ధము చేయవలసిన క్షత్రియుడగు అర్జునుడు యుద్ధము చేయనని, సన్యసింతునని, హిమాలయములకు పోయి తపస్సు చేసుకుందునని పలికినపుడు, కృష్ణుడికి అర్జునుడిపై చాల జాలి కలిగినది. స్వధర్మము నవలంబింపమని, లేనిచో నశింతువని తెలిపెను. స్వధర్మము నవలంబించి మరణించిననూ యుత్తమ లోకములు కలుగును గాని స్వధర్మమును విసర్జించి పరధర్మము నాశ్రయించినచో వినాశము తప్పదు.

త్రాచుపామొకటి కాటు వేయరాదని, బుస కూడ కొట్టరాదని నిర్ణయించుకొని యుండగా హింసకు గురి అయినది. ప్రాణమునకు కూడ అపాయ మేర్పడినది. సిద్ధులు ఆ దారిన పోవుచు స్వీయ రక్షణమునకే

నీకు బుసకొట్టుట, అవసరమగుచో కాటువేయుట దైవ మిచ్చిన శక్తి. కాటు వేయకున్ననూ బుసకొట్టుట మానకుము అను హితబోధ ధర్మావలంబనమునకు తెలుపబడిన కథయే. అట్లే యింటిలో దొంగలు ప్రవేశించినపుడు అరచుట కుక్క ధర్మము. గాడిద అరచినచో దెబ్బలు తప్పవు. జంతువులకు, మానవులకు, దేవతలకు, రక్షసులకు, యక్షస్సులకు, దైత్యులకు, దానవులకు, రుద్రులకు, వశువులకు, ఆదిత్యులకు, యితరులకు, దిక్కులకు, పంచభూతములకు ఎవరి ధర్మములు వారికి యేర్పడి యున్నవి. వాని ననుసరించుచూ మానవంతులై కీర్తి పొందుట శ్రీమాత 'మానవతీ' నామమున తెలియవచ్చును.

932. 'మహేశీ'

మహత్తునకు ఈశ్వరి అని అర్థము.

మహత్తును గూర్చి ముందు నామములలో వివరింపబడినది. మహేశ్వరీ నామము కూడ తెలుపబడినది. ఇప్పుడు 'మహేశీ' అను నామము తెలుపబడుచున్నది. మహేశ్వరుని భార్య కావున మహేశ్వరీ అనియు, మహేశుని భార్యగాన మహేశి అనియు స్త్రీ వాచకము. తత్త్వము స్త్రీయు కాదు పురుషుడు కాదు. తత్త్వము నుండి వెలువడిన సృష్టి సంకల్పమును స్త్రీ వాచకముగ సంబోధింతురు. కాని సృష్టి సంకల్పము నుండియే కాలము, ప్రకృతి, శక్తి యిత్యాది వేర్పడి మహత్తు యేర్పడును. సృష్టి సంకల్పమే సృష్టిలో దైవము. అది పురుషుడును కాదు, స్త్రీయును కాదు. పురుష వాచకముగ మహా విష్ణువని తెలుపుదురు. స్త్రీ వాచకముగ, జగన్మాతగ ఆరాధించుట ఆరాధకులకు సన్నిహితత్త్వ భావము, ప్రేమ భావము సహజముగ కలుగజేయును. అందువలన జీవులు దైవమును తండ్రిగ ఆరాధించుట కన్న, తల్లిగ ఆరాధించుట కిష్టపడుదురు. ఏ జీవికైననూ తండ్రి కన్న తల్లియే దగ్గర అనిపించును. తల్లితో చెప్పుకొనుట సులభము కనుక దైవమును శ్రీమాతగ ఆరాధించు విధానము ప్రాధాన్యత వహించినది. మహిమ గలవారు కూడ ఆరాధింతురు గనుక ఆమె 'మహేశీ'.

933. 'మంగళాకృతిః'

మంగళప్రదమైన ఆకారము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత రూప మానందకరము, శుభకరము, క్షేమకరము, అదృష్టకరము. కనుకనే ఆమె దర్శనమునకై మహాత్ములు కూడ తపన చెందుదురు. అందము, ఆనందము, వైభవము, సుఖము, సౌఖ్యము, తుష్టి, పుష్టి, పరిపూర్ణతలు ఆమె దర్శన మాత్రమున కలుగును. జయము తథ్యము. ఆ రూపము మోక్షప్రదము. శ్రీమాత దర్శనము కన్న కోరదగిన దేదియు ఎవరికిని యుండదు. మంగళప్రదముగ జీవనము సాగుటకే జీవుడాశించును.

కనుక మంగళమగు రూపమునే ధ్యానము చేయవలెను. ప్రసన్న మగు వదనమును ధ్యానించుట ప్రధానము. ఊహకందినంత అంద మగు ముఖమును, చిరునవ్వు చిందుంచు చున్నట్లుగ వుండు ముఖమును ధ్యానించుట ప్రధానము. కన్నులు ప్రేమ పూరితములై ఆరాధకుని చూచు చున్నట్లు భావించుచూ ధ్యానించుట, కీర్తించుట చేయవలెను. లేదా అత్యంత కోమలమగు పాదములను, హస్తములను ధ్యానించ వచ్చును. ధ్యానమున కనువగు ఈ మంగళాకృతిని కూడ సహస్ర నామమున ముందుగనే తెలుపబడినది. అట్లే ధ్యానము కూడ రూప వర్ణముతో కూడియున్నది.

అర్చా రూపము ఎంత కాంతివంతముగను, అందముగ నుండునో అంత మనస్సు లగ్నమగుటకు అవకాశము కూడ కలుగును.

మనస్సు హరింపబడుటే ఆరాధనమునకు ఫలశ్రుతి. మనోహరణము వలన జీవుడు బుద్ధిలోకములో ప్రవేశించుట జరుగును. అపుడు బాహ్యము మరుగగును. అంతరంగపు లోతులలో ప్రవేశించుట జరుగును. అపుడే రస భావమునకు అవకాశముండును. కనుకనే అందమైన మూర్తులను ఆరాధనమునకు వినియోగించు సంప్రదాయ మేర్పడినది. మానవులు మనస్సు ప్రధానముగ జీవింతురు గనుక, మనస్సులతోనే ఆరాధనము చేయుదురు గనుక మంగళాకృతులు నారాధించు విధానము అత్యంత సౌలభ్యము కలిగించును. మనసు కరగనిచో దైవమునకు మార్గమే లేదు. మనస్సు బాహ్యము నుండి అంతరము చేరి, అంతరము నుండి హృదయాంతరములను చేరవలెను. అచటనే దివ్య దర్శన స్పర్శన భాషణమునకు అవకాశమున్నది. మరియొక మార్గము లేదు. శ్రీమాత యందుగల శ్రద్ధ భక్తి ప్రేమ యినుమడించుకొలది మనస్సు కరుగు అవకాశ మేర్పడుచుండును.

934. 'విశ్వమాతా'

విశ్వమునకు తల్లి శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత విశ్వమునకు తల్లి అనగా విష్ణువునకు కూడ తల్లియే. విశ్వము విష్ణువైనపుడు విశ్వమాత విష్ణుమాత కూడను. విష్ణువునకే కాదు, బ్రహ్మ రుద్రాదులకు కూడ ఆమెయే తల్లి. ముగ్గురమ్మలకు కూడ తల్లి ఆమెయే. సృష్టికే తల్లి అయినపుడు సృష్టియందలి ఏ తత్త్వమున కైననూ ఆమెయే తల్లి. దేవతలకు, రాక్షసులకు, సజ్జనులకు, దుర్జనులకు కూడ తల్లియని తెలియవలెను. అందరికినీ తల్లి ఆమెయే గనుక అందరినీ ఆమెయే సంరక్షించుకొనును. సామ దాన భేద దండోపాయములతో తన సంతానమును తానే సంరక్షించుకొనును.

935. 'జగద్ధాత్రీ'

జగత్తును ధరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

జగత్తు నిర్మాణము గావించి, వృత్తి నేర్పరచి, జగత్తు నందు ప్రవేశించి ధరించి పోషించి రక్షించునది శ్రీమాత. జీవులు ధరించునవి, జీవునిచే నిర్మింపబడలేదు. తాము ధరించు వస్తువులు, సంపదలు పొందియున్న స్వభావము తామేర్పరచ లేదు. వస్త్రములు, బంగారము, సంపదలు యిత్యాది వన్నియూ శ్రీమాత అనుగ్రహముగ పొందు చున్నారు. ఆమె అనుగ్రహముగ అనుభవించు చున్నారు. వాని యందలి స్వభావము తామేర్పఱచినది కాదు. వానికా స్వభావ మేర్పరచినది శ్రీమాత. కేవలము తమ వని మోహము చెంది యిబ్బందులు పడుచుందురు. తమకున్న వేవియూ తమవి కావు. తమ స్వభావము కూడ శ్రీమాత అందించినదే. దానిని పవిత్రముగ నుంచుకొనుట తమ బాధ్యత. నిర్మించునది, వృత్తు లేర్పఱచునది, రక్షించునది, పోషించు నది శ్రీమాతయే. మానవులు ధర్మకర్తలే కాని సృష్టియందు యజమాన్యాధికారము వారికి లేదు. సమస్తము ధరించునది శ్రీమాత కనుక సృష్టి యంతయు ఆమె సామ్రాజ్యము. తల్లి సామ్రాజ్యమున పిల్లలు బాధ్యతతో వర్తించి అనుభవించుటయే గాని, స్వంతము చేసు కొనుట దుఃఖమునకు దారితీయును.

936. 'విశాలాక్షీ'

విస్తీర్ణమగు కన్నులు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత చూపు అతి విస్తారము. అన్ని లోకములయందు ఆమె చూపు ప్రసరించి యుండును. ఆమె చూపునకు, గ్రహింపునకు అందని కార్యకలాపము లుండవు. అన్నియూ చూచుచునే యుండును. జీవుల మనోభావములు, చేష్టలు, అందలి మంచిచెడ్డలు గోచరించుచునే యుండును. రహస్యములు, గోపనములు అనుకొనుచూ చేయు తంత్ర ములు, మోసములు గుర్తించి అనుగుణముగ శిక్షించుచు నుండును. జీవుల తమ మేధస్సు కందినంత మేఱకు చూతురు, గ్రహింతురు. ఎంతటి వారికైననూ సృష్టి అంతయూ గోచరింపదు. మొత్తము గోచరించు నది అంతర్యామి యగు శ్రీమాతకే. వారణాశి యందు జీవుల ననుగ్రహించుటకు విశ్వేశ్వరుడున్నాడు. అన్నము పెట్టుటకు అన్నపూర్ణ యున్నది. కాని అందరినీ గమనించుటకు విశాలాక్షి యున్నది కదా! యాత్రికులు విశ్వేశ్వరుని, అన్నపూర్ణను గుర్తింతురు. దర్శింతురు. విశాలాక్షిని అంతగా గుర్తింపరు. కాని అందరినీ గుర్తించునది, గమ నించునది గుప్తముగ నుండు విశాలాక్షియే. నిజమునకు కాశీక్షేత్రము విశాలాక్షి క్షేత్రమని తెలియవలెను.

937. 'విరాగిణీ'

వైరాగ్యము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత రాగిణి, విరాగిణీ కూడను. ఎంత అనురాగమూర్తియో అంత వైరాగ్యమూర్తి కూడ. అమితమగు అనురాగముతో చతుర్దశ భువనముల నేర్పఱచును. జీవుల నేర్పరచును. స్వభావముల నేర్పరచును. ధర్మముల నేర్పరచును. రూపములను తీర్చిదిద్దును. పోషించును. వృద్ధి కలిగించును. సంరక్షించును. ఎన్నో రకములుగ ఆరాటపడును. అట్టి తల్లి నిర్లిప్తముగ యింత చేయుట ఆమెకే సాధ్యము. జీవులను మోహింపజేయును గాని తాను మోహమున పడదు. నిజమునకు ఆమె విరాగమూర్తి గనుకయే, అనురాగమూర్తి కూడ యైనది. విరాగులకే నిజమగు అనురాగ ముండును. పరమ ప్రేమ గలవారందరూ పరమ వైరాగ్యమున నుండువారే. అట్టివారి ప్రేమ, అనురాగము నిష్కారణము. జీవుల ప్రేమ లట్టివి గావు. అవి అహంకార మమకారముల కారణముగ యేర్పడి యుండునుగాని, నిజమగు ప్రేమగాని, అనురాగముగాని వారికి తెలియదు. వారి అనురాగమున యితరుల యెడల ద్వేష ముండును. శ్రీమాత అనురాగము, విరాగము ద్వంద్వాతీతమైనటువంటి నిష్కారణమగు తత్త్వము. బంధములేని ప్రేమ, అనురాగము లెచ్చట నుండునో అచటనే అనురాగ విరాగము లున్నవి. అట్టి స్థితిలో అనురాగము, విరాగము సమ భావముతో అంగీకరించుట యుండును.

శ్రీరామచంద్రుడు సీతమ్మను పరిత్యాగము చేయుటలో గల అనురాగ విరాగములు వారిరువురికే తెలియును. సీతా పరిత్యాగమున శ్రీరాముడు చూపిన ధర్మమే అనురాగ విరాగముల కుత్తమోత్తమ తార్కాణము. సీతమ్మపై రామునికి గల అనురాగ మనుపమానము, అద్వితీయము. అది సీతమ్మకు తెలియును కనుకనే పరిత్యజింపబడిననూ ఒకరిపై నొకరికి ప్రేమయే యున్నది గాని ద్వేష మిసుమంతయూ పొడచూప లేదు. అగ్నిపరీక్ష సందర్భమున గాని, పరిత్యాగ మప్పుడుగాని రాముని విరాగమున అనురాగము సడలలేదు. ఇట్టి మహోత్కృష్ట మగు ధర్మము అవతార పురుషుల జీవితములందే గోచరించును. అనురాగముతో జీవులను పోషించు శ్రీమాత విరాగము చూపుచూ అనురాగముతోనే శిక్షించును. శిక్షణము నిచ్చు తల్లి విరాగిణి అయిననూ రాగిణియే.

938. 'ప్రగల్భా'

పనులయందు ప్రౌఢభావము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి నిర్వహణము నందు ఆత్మవిశ్వాసము కలది శ్రీమాత. తాను నిర్వహించు కార్యములయందు ధైర్యము, స్థైర్యము చూపు లక్షణము గలది శ్రీమాత. కార్యములయందు సంసిద్ధత, నిర్దిష్టమగు భావము, దిశానిర్దేశము, నిశ్చలత్వము, బలము యుండవలె నన్నచో శ్రీమాత ఆరాధనము తప్పనిసరి అని తెలియవలెను. నిపుణతతో సమర్థవంతముగ మెఱపువలె అనుభవ పూర్వకముగ నిర్వర్తించుట శ్రీమాత వద్దనే నేర్వ వలెను. ఒక మాటకు కట్టుబడి యుండుట, చేసిన నిర్ణయములకు ఎట్టి ఆటంకములు ఎదురగుచున్నను నిర్వర్తించుట, పనియందు కుతూహలము, శక్తి, బలము కలిగియుండుట ప్రగల్భ గుణము. ఇట్టి గుణము వలన సర్వకార్యసిద్ధి యుండును. కేవలము యిచ్ఛయే గాక తదనుగుణ జ్ఞానము, క్రియాశక్తి, సమయపాలనము ప్రగల్భ గుణములు. కాలమును, దేశమును, ధర్మమును నెరిగి నిపుణతతో పనులను నిరాటంకముగ నిర్వర్తించువారు ప్రగల్భులు.

ప్రగల్భ మనగా మితిమీరిన ఆత్మవిశ్వాసము గలది. మితి మీరిన ఆత్మవిశ్వాసము, అతిశయము కలవారి పనులలో పొరపాట్లు దొర్లుచుండును. అపజయములు, అవమానములు కలుగుచు నుండును. శ్రీమాత సృష్టి నిర్వహణ మట్లుండదు. ఏ కార్యము ఎప్పుడు ఎచ్చట

ఎట్లు జరుగవలెనో అట్లే జరిపించునది శ్రీమాత. సర్వలోకముల యందు సర్వకార్యములను అట్లు నిర్వర్తింపచేయుట వలన శ్రీమాతయే నిజమగు ప్రగల్భ. పైన వివరింపబడిన గుణములన్నియూ దరిచేరవలె నన్నచో శ్రీమాత ఆరాధనమున జీవులు శుద్ధులే గాక పరిశుద్ధులు కావలెను.

నిత్య సత్త్వమే పరిశుద్ధ గుణము. గుణాతీత యగు శ్రీమాత నవమ ప్రకృతి కాగా, ఆమె నిత్య సత్త్వగుణము అష్టమ ప్రకృతియై యున్నది. అష్టభుజియై అవతరించుచూ దుస్సాధ్యము, దుర్గమము అగు కార్యములను నిర్వర్తించుచు నున్నది. సప్తమ ప్రకృతి కట్టి సామర్థ్యము లేదు. సప్తమ ప్రకృతి యందు రజోగుణ దోషముండుట చేత సత్త్వగుణమునకు గల సామర్థ్య ముండదు. అగుణ ప్రకృతి యందు సత్యము దర్శనము కాదు. ధర్మము గోచరింపదు. మాయ ఆవరించి యుండును. అష్టమ ప్రకృతియగు సత్త్వము నందు పారదర్శకముగ కాల స్వరూపము తెలిసియుండును. రావణ కుంభకర్ణాదులు సప్తమ ప్రకృతియందు బద్ధులైరి. ధర్మాత్ములు సత్త్వము నాశ్రయించి అష్టమ ప్రకృతియందు నిలచి పరాప్రకృతికి, పరమ పురుషునకు చేరువలో నుండి కార్యమును నిర్వహింతురు. వారి ప్రగల్భత్వము కార్యముల యందు గోచరించును. అట్టివారు కేవలము ప్రగల్భముగ పలుకరు.

939. 'పరమోదారా'

ఉత్కృష్టమగు ఉదార గుణము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఉదార అనగా ఊర్ధ్వముఖమగు చైతన్యము. అగ్నిజ్వాల ఊర్ధ్వ ముఖముగనే ప్రజ్వరిల్లుచుండును. ఉత్తరదిశగా సాగు చైతన్యము ఉదార చైతన్యము. స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు, సూక్ష్మము నుండి సూక్ష్మతరమగు కారణ లోకములకు, అటుపైన సూక్ష్మతమ మగు కారణాతీత లోకములకు ప్రసరించు లేక ప్రవహించు తత్త్వమును ఉదారత్వ మందురు. శ్రీమాత పరమోదార. అనగా పరము వరకు వ్యాపించియున్న చైతన్య స్రవంతి.

ఉదార గుణము స్థూల తత్త్వము నుండి విడుదల కలిగించును. చైతన్యము ఉదారమైనచో వున్నచోట నుండి ఊర్ధ్వముగ ప్రసరించును గాని పరిసరములలోనికి అవసరము బట్టియే ప్రవహించును. కేవలము భౌతికమగు విషయములందు పరిభ్రమణము చేయు చేతన చక్ర భ్రమణము చేయుచు సుడిగుండమువలె అధమ మగు భావముల యందు తిరుగాడు చుండును. దేహము దేహ సంబంధితమగు విషయ ముల యందే తిరుగాడు జీవులు ఉదారత్వము లేనివారు. తిండి, గుడ్డ, దేహ పోషణము, దేహ పరమైనటువంటి బంధుత్వములు, ఆప్తులు, వీనిని గూర్చే భావన చేయువారు పొట్టతో పాకు జంతువులు. భూమి నుండి భావపరముగ ఊర్ధ్వము సూక్ష్మము దివ్యము అగు

భావముల లోనికి సులభముగ సాగువారు కొంత ఉదార భావము గలవారు.

సర్పములు, నాగులు సమాంతరముగను, ఊర్ధ్వముగను కూడ పయనింప గలవు. అందువలననే వానిని దివ్య సర్పము లనిరి. అట్లే మానవులలో కూడ భౌతిక లోక సంబంధిత భావములలో చిక్కుబడి సర్పములవలె తిరుగాడు వారు దివ్య భావములను పొందలేరు. దివ్య భావముల యందు సహజమగు ఆసక్తి కలవారు భౌతిక భావములలో యిమడక ఊర్ధ్వముగ సాగుదురు. భౌతికమంతయూ మర్త్యమని, సూక్ష్మమంతయూ దివ్యమని తెలిసినవారు ఊర్ధ్వ భావములయం దాసక్తి గొనుచు ఆరోహణమునకు ప్రయత్నింతురు. అట్టివారే సాధకులు. ప్రయత్నమున ఊర్ధ్వమునకు గనుట సాధన. ఏ విహంగమును చూచి ననూ ఎట్లు ఊర్ధ్వముఖ మగుచున్నదో తెలియవచ్చును.

ఆకాశమునం దాసక్తి కలిగి ఆకాశమును చేరు ప్రయత్నమున చైతన్యము ఊర్ధ్వముఖ మగుచుండును. చైతన్యము ఊర్ధ్వముఖ మగు చుండుటనే కుండలినీ ప్రచోదన మందురు. భక్తి సాధనమున, యోగ సాధనమున క్రమముగ సాధకుడు భావములను ఊర్ధ్వముఖము పట్టించుచూ ఆ భావములే ఆలంబనముగ ఊర్ధ్వమునకు సాగవలెను. అందులకే స్తోత్రములు, సూక్తములు, భజనలు, ఆలాపనలు, గీతములు. వానిని నిర్వర్తించుచున్న సమయమున భావము స్థిరమైనచో పరిసరములు అదృశ్యమగును. పరిసరములన్నియు గమనించుచూ స్తోత్రములు

చేయువారు కేవలము తమ్ము తాము మోసగించు కొనుచుందురు. అట్టివారు భక్తులమని, యోగులమని భ్రమ పడుటయే యుండును. భక్తిపరము, యోగపరము అగు సాధన సాగుచుండగ పరిసరములయం దాసక్తి తగ్గి, వెలుగు లోకములయం దాసక్తి పెరుగును. వారికి పదార్థముపై పట్టు యుండదు. పదార్థములను గొప్పదనముకై దానము చేయుట ఉదారత్వము కాదు. వాని యందలి వ్యామోహము తమకు లేకపోవటము వలన అవసరమును బట్టి యితరుల కిచ్చుట సహజముగ సాగుచుండును.

ఒక పూలతీగ, దోసతీగ, పొట్లతీగ, దొండతీగ ఎట్లు ఆలంబన మును పట్టుకొని, ఊర్ధ్వమునకు సాగి పుష్పవంతము, ఫలవంత మగు చున్నదో అట్లే సాధకులు దైవమును లేక గురువును ఆలంబనముగ గొని ఊర్ధ్వమునకు సాగుట సహజమగు ఉదారత్వము కలుగుచుండును.

శ్రీమాత నారాధించు భక్తులు శ్రీమాత ఆలంబనముగ స్థూల ప్రకృతి నుండి సూక్ష్మము లోనికి ప్రవేశించుట ముఖ్యము. భూమిపై పరచుకొనక నిలువుగ వ్యాపించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అట్టి వారిని పరమున కూడ శ్రీమాత చేర్చును. పరమును చేరులోపు తనకు కలుగు భౌతికము, దివ్యము అగు సంపదను ఉదారముగ యితరుల కందింతురు. పరమోదారమగు శ్రీమాత తత్త్వమున నవావరణములు దాటుచున్న కొలది ఆనందము హెచ్చుగుచు నుండును.

940. 'పరామోదా'

పరముచేతనే ఆమోదింపబడినది. అమితమగు కీర్తి పరిమళము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కీర్తి రెండు రకములు. సహజము, శాశ్వతము అగు కీర్తి. అసహజము, అశాశ్వతము అగు కీర్తి. సహజమగు కీర్తికి పరిమళ ముండును. అసహజమగు కీర్తి దుర్వాసనతో వికారము కలిగించును. సత్యము, ధర్మము ననుసరించి నిష్కామముగ లోకహితమునకై, లోక శ్రేయస్సునకై నిర్వర్తింపబడు కార్యములు సంపెంగ, మల్లె, చంపకముల వలె సహజ పరిమళము కలిగి, చైతన్యమును వికసింపజేయును. యశస్సు, కీర్తి శాశ్వతములై లోకములకు హితమును కలిగించుచునే యుండును. సత్యము నెఱిగి ధర్మము ననుసరించుచు యజ్ఞార్థము జీవించినవారి జీవితములు, అనంతకాలము యితరులను చేతోవంతు లను చేయుచు నుండును. శ్రీమాత విజయము లన్నియూ అట్టివే. రామకృష్ణాది అవతారములు అట్టి శాశ్వతము, పరిమళ పూరితమగు కీర్తిని సంతరించుకొనుటకు కారణము అందలి సత్యము, ధర్మము, యజ్ఞార్థ జీవనము. ఋషుల జీవితములు, వారు యేర్పరచిన పుణ్యక్షేత్ర ములు, పుణ్య తీర్థములు కూడ అట్టి కీర్తివంతములు. కాలమెట్లు సాగుచున్ననూ దాని దర్శనము జీవులను తేజోవంతులను చేయుచు స్వస్థతను కూర్చును. అట్లే మహాపురుషుల ఆచరణము, బోధనములు శాశ్వతకాలము భూమి జీవుల నుద్ధరించుచు నుండును. ఎవరి కథ వినుట వలన చేతస్సు వికసించునో అట్టివారే యశోరూపులు.

సత్యము, ధర్మము, యజ్ఞార్థజీవనము లేని జీవితములు ఎంత గొప్పవిగ గోచరించిననూ అవి కాలక్రమమున నశించును. ఆ గొప్పదన మందలి వికారము కాలమే వెలికితీయును. కాలము అన్నియునూ గమనించుచు నుండును. సత్యవంతుల జీవితమును క్రమముగ వ్యాప్తి చేయుచూ, అసత్యవంతుల గొప్పతనములోని వికారములను బయల్పఱచి వారికి గల కృత్రిమమగు యశస్సును హరించును. వేమన కాలమందు వేమన యోగిని గుర్తించిన వారరుదు. అట్లే పోతన, కబీరు, సూరదాసు, తుకారాం, షిరిడీ సాయి, రామకృష్ణ పరమహంస, మాస్టర్ సి.వి.వి., అరవిందులు, రమణ మహర్షి, ఏసుక్రీస్తు వంటివారు జీవించియున్న కాలమున లోకమునకు అంతంత మాత్రమే తెలిసి యుండును. వారి దేహ త్యాగానంతరము కీర్తి.

మొదట కీర్తి కలిగించి తరువాత అపకీర్తి కలిగించునది కృత్తిమ మగు కీర్తి. కీర్తికాములై కీర్తి కొఱకు సత్కార్యములు చేయువారు కాలక్రమ మున కీర్తింపబడరు. కీర్తి కొఱకు కాక ధర్మము కొఱకు, సత్యము కొఱకు జీవించినవారి కీర్తి క్రమక్రమముగ వ్యాప్తిచెంది శాశ్వతమై నిలచి, యితరులకు మార్గదర్శకమై, తేజోవంతమై, స్ఫూర్తిదాయకమై, శాశ్వతమై యుండును.

ఆమోద మనగా సర్వసమ్మతి. సర్వానందము. శ్రీమాత పరామోదా. ఆమె సర్వలోకములు వ్యాప్తిచెందిన శాశ్వతమైన పరిమళ ముతో కూడిన కీర్తి కలది. ఆమె నాశ్రయించి సత్యమును, ధర్మమును

యెరిగి లోకహితార్థమై జీవించువారి జీవితముల నుండి ఆమెయే పరిమళించును. వారి జీవితములకు శాశ్వతత్వము, అమృతత్త్వము కలిగించును. శ్రీమాత ఆరాధకులు ధనమునకు, కీర్తికి లొంగినచో అపకీర్తి పాలగుచుందురు. గొప్పతనమునకై పాకులాడు వారికి దైవముపై భక్తి, శ్రద్ధ సన్నగిల్లుచు నుండును. "గొప్పదనము సుందరివలె ఆకర్షించును. మంచితనము మాతవలె పోషించును." సుందరి యొక్క సౌందర్యము అశాశ్వతము. గుణ సౌందర్యమే సౌందర్యము కాని, రూప సౌందర్యము భ్రమ కలిగించి నశించును. శ్రీమాత ఆరాధకులు శ్రీమాత ఆరాధనము వలన పొందు కీర్తి ప్రతిష్ఠలను ప్రక్కకు నెట్టి ఆరాధన పెంచుకొనుచూ, అమ్మ సాన్నిధ్యమును పొందుచూ లోకహితార్థము జీవింపవలెనే గాని ధనకాముడు, యశోకాముడు కారాదు.

941. 'మనోమయీ'

మనస్సున స్థానము గొనునది గనుక మనోమయి శ్రీమాత అని అర్థము.

శుద్ధమగు మనస్సు క్రియాస్వరూపము. క్రియాశక్తి స్థానము అదియే. బుద్ధియందు జ్ఞానమయిగా శ్రీమాత వెలుగొందు చుండును. అచట శ్రీమాత జ్ఞానశక్తి స్వరూపిణి. జీవుల ఆత్మయందు ఇచ్ఛాశక్తి స్వరూపిణిగ యుండును. తన సంకల్పము జీవాత్మల కందించుచూ, వారి బుద్ధియందు జ్ఞానము కలిగించుచూ, వారి యందు మనస్సుచే క్రియలు నిర్వహించుచూ జీవులకు ఆనందము, అనుభూతి, తదనుగుణ మగు పరితృప్తి కలిగించు చైతన్య స్వరూపిణి శ్రీమాత. ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలే జీవన సర్వస్వము. దైవేచ్ఛ నెఱిగి, తదనుగుణమైన జ్ఞానము నెరిగి క్రియలను నిర్వర్తించుట ఋషులు చూపిన మార్గము. కనుకనే ప్రార్థనము, అధ్యయనము, యజ్ఞార్థ జీవనము మార్గములుగ బోధింప బడినవి. ఇచ్ఛ యందు శ్రీమాత రుద్ర రూపము. జ్ఞానమందు విష్ణు రూపము. మనస్సు యందు బ్రహ్మ రూపము. ఈ మూడును ఎవరి యందు సమన్వయింపబడి యుండునో అట్టివారి మనస్సు జీవితమును రసోపేతము చేయును. వారికే సృష్టి ప్రయోజనము, జీవన ప్రయోజ నము తెలియును. అట్లు తెలిసి జీవించుటకే సర్వ సాధనలును.

మనస్సు శుద్ధత్వమును వీడినపుడు సృష్టి అంతయూ తికమకగ కనిపించును. జీవితము కష్టనష్టములతో నిండును. భయము, అనుమానము, సందేహము, పొరపాట్లు యిత్యాది వన్నియూ కలుషిత మనస్సు యందు చేరును. సమన్వయము తగ్గి విమర్శ పెరుగును. విమర్శ, విచికిత్స, వాగ్వివాదములు, తనకు తోచినదే సత్యమని భావించుట యిత్యాది కలుషితము లన్నియూ మనోమాలిన్యములు. దర్శనము కరువై దృక్పథముల నేర్పరచుకొని తమ దృక్పథము ననుసరించని వారందరును మూర్ఖులు, అజ్ఞానులు అని భావించుచూ, తాము తెలిసినవారమని భావించుచూ, కష్టనష్టములు పొందుచూ, రోషావేశములు ప్రదర్శించుచూ, దుఃఖించుచూ జీవించు వారందరూ మనస్సున శుద్ధత్వము లేనివారు.

దైవ ప్రార్థనమునందు రుచి కలిగి దివ్య విషయములను తెలుసుకొనుట యందు ఆరాటము పెరిగినవారికి క్రమముగ మరల మనస్సు నిర్మల మగును. గొప్పదనము కొరకు పూజాదికములు గావించువారు శ్రద్ధ లేక, విధానము లేక, అడ్డదిడ్డముగ పూజలు చేయువారు నిర్మలులు కాలేరు. మనోమాలిన్యములు కలిగినవారి మనస్సుల యందు మాత దర్శనము ప్రప్రథమముగ జరుగును. అది స్ఫూర్తిదాయకమై యుండును. దర్శనము కలిగినదని గొప్పకు చెప్పుకొనినచో మరల మాలిన్య మావహించును.

దైవ మిచ్చిన మనస్సును, యింద్రియములను, శరీరమును నిర్మలముగ నుంచుకొను బాధ్యత మానవునిదే. మలినములే జ్యేష్ఠా దేవి యని, దరిద్ర పెద్దమ్మని ఋషులు తెలిపిరి. శ్రమించి పరిశ్రమించి నిత్యము మలినములను నిర్మూలించుకొనవలెను. ఆ బాధ్యత మానవునిదే. చక్కని అద్దమును బహూకరించినపుడు అందు మన ప్రతిబింబము సరిగా గోచరింపవలెనన్నచో ప్రతినిత్యము పరిశుభ్రము చేసుకొనుచు నుండవలెను. మరకలు పడిన అద్దము ప్రతిబింబమును సరిగా చూపదు. పూర్వకాలమున శిష్యులకు సద్గురువులు అనుష్ఠానమునకై రాగిచెంబుల నిచ్చెడివారు. వాతావరణ ప్రభావమున రాగి లోహము మెరుపును కోల్పోవుచుండును. నిత్యము దానిని శుభ్రపరచిననే వినియోగ విలువ అందును. చెంబు మెఱపును బట్టి శిష్యుని శ్రద్ధను సద్గురువులు గమనించు చుండెడివారు. శ్రద్ధ లేనివారికి జ్ఞాన మందించిననూ వృథా యగును గనుక వారికి బోధించెడివారు కారు.

దేవుడిచ్చిన మనస్సును, యింద్రియములను, శరీరమును శ్రద్ధగ పోషించు విషయమున అప్రమత్తత కలిగిన వారికి మనస్సునందే పరి పూర్ణమగు దర్శనము కాగలదు. మనస్సు ఇహపర వైభవమును కలిగింప గల ఏకైక సాధనము. ఇది తెలియనివారు మనస్సు చంపుకొనుట, దేహమును శుష్కింపచేయుట యిత్యాది పాశవికమగు మార్గముల ననుసరించుచు నిష్ఠాపరులమని భ్రమయందు జీవితమును కోల్పోవు చుందురు. యిట్టివారు శ్రీమాత సమగ్రత్వమును తెలియలేరు, పొంద లేరు.

"క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠా మలక్ష్మీర్నాశయా మ్యహమ్ ।"

అకాలపు ఆకలిదప్పికలను నేను నిర్మూలించుకొందును. అసమృద్ధి, అనుభూతి లేమి, నీవు తొలగించుము అను ప్రార్థన శ్రీ సూక్తమున ఈయబడినది.

పరిశుద్ధ జీవనము, మర్మములేని మనస్సు గలవారు మనోమయ దర్శనమును పొందగలరు.

942. 'వ్యోమకేశీ'

ఆకాశమే కేశములుగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

విరాట్ రూపిణియైన శ్రీమాత శిరస్సుపైగల కురు లనంతము. అవి ఆకాశమువలె వ్యాప్తిచెంది యుండును. ఆకాశమనగా అంతులేని వెలుగు. అది శ్రీమాత నిజస్థానము. అటునుండి తన్నుతానే తత్త్వము లను సృష్టించుకొని విరాట్ రూపిణియై వెలుగొందును. ఆమె పరాకాశ, మహదాకాశ, ఆకాశలుగా ముందు నామములలో వివరింప బడినది. ఆకాశముపై చోటు ఎంతవున్నదో ఎవరికిని తెలియదు. అట్లు అంతు పట్టని తత్త్వము సృష్టికొఱకై రూపమును దాల్చును. అంతులేని చోటు అండముగా ఏర్పడుట, అండమునుండి అగ్ని, వాయువు, వరుణుడు, సూర్యుడు- యిత్యాది సృష్టి ప్రజ్ఞ లేర్పడుట జరుగును. ఆ ప్రజ్ఞ లన్నియూ ఒక మూర్తిగా యేర్పడినపుడు ఆ మూర్తిని విరాట్ రూప మందురు. విరాట్ రూప మేర్పడుటకు ముందున్న అండమును విరాడ్ అందురు. అనంతాకాశము నుండి అండము, అండము నుండి రూపము యేర్పడగా రూపమునకు ఊర్ధ్వభాగమైన ఆకాశము కేశములుగ ఋషులు వర్ణించిరి. యిట్లు ఆకాశముగా వ్యాపించిన కేశములు గలదిగ శ్రీమాతను అభివర్ణించిరి. శ్రీమాతను వ్యోమకేశి అనియు, శివుని వ్యోమకేశుడనియు ఋషులు వర్ణించుచూ, ఆరాధింతురు. ఆకాశమే కేశములుగా గలవారు వ్యోమకేశులు.

మానవులు కూడా తమ శిరస్సుపై గల కేశములను అనంత తత్త్వమునకు అనుసంధానము చేయగల మార్గములుగ దర్శించవలెను. శిరో కేశములయందు శ్రద్ధ వహించి సంస్కరించుకొనుచుండవలెను. కేశములు శుభ్రముగను, మలినములు చేరకుండగను జాగరూకత వహించి యుండవలెను. శిరస్సు పైభాగము దైవము స్పృశించు భాగ మని జ్ఞప్తి కలిగి, తదనుగుణమైన శ్రద్ధ వహించి సంస్కరించుకొనుచుండ వలెను. పిచ్చుక గూడులవలె శిరోజములను తయారు చేసుకొనరాదు. మలినము లెట్టి పరిస్థితిలోను చేరరాదు. నిత్యమూ తలస్నానము చేయుట, తైలముతో పోషించుట, వారమున కొకమారు కుంకుడు, సీకాయ పొడి వంటి సహజమగు పదార్థములతో శుభ్రపరచుట వంటి ఆచార ములు పై జ్ఞానము నుండియే పుట్టినవి.

మానవుని శరీరము విరాట్ రూపునకు ప్రతీకయై యుండుటచే మానవుని కేశములను వ్యోమకేశములుగ భావింపవలెను.

943. 'విమానస్థా'

విమానముల యందు సంచరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

విమానమను పదమునకు బహుళార్థములు కలవు. శ్రీమాత వానియందు వుండుట, విహరించుట చేయును.

1. ఆకాశమున సంచరించునవి విమానములు. వానియందు దేవతా రూపములతో శ్రీమాత విహరించుచూ సృష్టి పర్యవేక్షణ చేయుచు వుండును.

2. విమాన మనగా విశేషముగ భక్తుల మానములను కాపాడునది అని మరియొక అర్థము. అట్టి ప్రయత్నములో శ్రీమాత నిమగ్నమై యుండును. కనుక ఆమెను 'విమానస్థా' అని పొగడుదురు.

3. 'వి' అనగా అధికము, విశేషము. 'మ' అనగా కాంతి. 'అన' అనగా రథము. 'స్థ' అనగా వుండునది. అధికమగు కాంతియే రథముగా (దేహముగ) వుండుట వలన శ్రీమాత 'విమానస్థ' అని పిలువబడు చున్నది. కాంతి శ్రీమాత దేహమే. అది ఆమె వ్యక్తరూపము.

4. 'వి' విగతమైన మానము, పరిమాణము గలది అని మరియొక అర్థము. అనగా పరిమాణము లేనిది, అనంతమైనది అని అర్థము. శ్రీమాత బ్రహ్మమే గనుక ఆమె అనంతము. ఎంత యున్నది అన్నది ఎవరునూ కొలతలు వేయలేరు.

5. 'వి' విగతమైన పరిణామము గలది. అనగా మార్పు చెంద నిది, మార్పు అవసరము లేనిది, పరిపూర్ణమైనది అని మరియొక

అర్థము. జీవులు అపరిపూర్ణులు గనుక వారు పరిణామము చెంద వలసిన ఆవశ్యకత యున్నది. బాగుపడవలెనని, బాగుండవలెనని నిత్య ప్రయత్నమున యుండువారు జీవులు. అట్టి అవసరము లేనిది శ్రీమాత.

6. 'విమాన' మనగా వేదమని కూడ అర్థము కలదు. వేదము నందున్నది శ్రీమాతయే. తెలియవలసినది వేదము. అందులకే విద్య. జీవులు తెలియవలసినది శ్రీమాతనే. ఆమెను తెలుపుటకే వేద మేర్పడినది.

7. విశిష్టమైన ప్రమాణము అని కూడ మరియొక అర్థము. వేదములే ప్రమాణమని ఋషుల నిశ్చయము. వేదమునకు ప్రమాణము శ్రీమాత. ఆమె వేదములందు ప్రతిపాదింపబడుట వలన వేదములకు ప్రమాణ మేర్పడినది. కనుక ప్రమాణము లన్నింటికినీ ప్రమాణము శ్రీమాత.

8. విశిష్టమగు ప్రమాణములు గల శాస్త్రములందు సారముగా నుండునది శ్రీమాత. 'శాస్త్ర సారా' అని శ్రీమాత వర్ణింపబడినది.

944. 'వజ్రిణీ'

వజ్రరూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కారణ లోకమంతయూ వజ్రకాంతిలో నిండియుండును. ఆ లోకమున గలవా రందరునూ వజ్రము వంటి కాంతి శరీరములతో నుందురు. ఇట్టివారు కాంతివంతమగు శరీరములతో యుగముల తరబడి ఆ దేహమున అమరులై నిలిచియుందురు. లోక శ్రేయస్సునకై యజ్ఞార్థము జీవించు మహర్షు లట్టివారు. వీరిని వజ్రాంగ దేహులందురు. వారి బలము, తేజస్సు అమితములై, అభేద్యములై యుండును. హను మంతుడు, గణపతి యిట్టి వజ్రాంగ దేహము గలవారు. హనుమంతునికి 'వజ్రాంగ బలి' అను నామ మున్నది. ఈ నామమే రూపాంతరము చెంది బజరంగ బలి యైనది. ఇట్టి వజ్ర శరీరములు ఉత్తమోత్తమ జీవు లకు ప్రసాదించునది శ్రీమాతయే. ఇట్టివారు అందరునూ బ్రహ్మమును పొందినవారే. అనగా బ్రహ్మజ్ఞానులు. శ్రీమాత బ్రహ్మ స్వరూపిణి గనుక ఆమె వజ్రిణి, వజ్రేశ్వరి అని కొనియాడ బడుచున్నది.

యోగీశ్వరు లందరునూ రక్తమాంస దేహముల నుండి బంగారు కాంతితో కూడిన సూక్ష్మ శరీరమును, అందుండి వజ్రకాంతితో కూడిన కారణ శరీరమును అమ్మ అనుగ్రహమున నిర్మాణము గావించుకొందురు. అట్టి వారిని నిర్మాణకాయు లందురు. పాల నుండి వెన్న, నెయ్యి తయారు చేసుకొన్నప్పుడు స్థూల దేహము నుండి సూక్ష్మ కారణ దేహమును

నిర్మాణము చేసుకొని మూడులోకముల యందు లోకశ్రేయస్సునకై వారు జీవింతురు. అమ్మ కనుసన్నలలో మెలగుచు సృష్టి కార్యములను చక్కబెడుదురు.

వజ్రిణీ దేవినే ఇంద్రాణిగా ఆరాధించు సంప్రదాయ మున్నది. ఇంద్రుడు వజ్రధారి కనుక వజ్ర అను నామమును పొందినాడు. అతని భార్యను ఇంద్రాణి అందురు. శచీదేవియే ఇంద్రాణి. శచీదేవి శ్రీమాత దివ్య రూపములలో యొక రూపము. ఇంద్రాణిని జగన్మాతగా ఆరాధించు సంప్రదాయము కూడ కలదు. ఈ సంప్రదాయము మిక్కుట ముగ ఉత్తర హిమాలయ ప్రాంతములలో యున్నది. ఇంద్రాణీ దేవి సంపత్కరీ యను తెల్లని ఐశ్వర్యకారకమగు యేనుగుల సమూహముతో యుండును. వజ్రిణీ ఆరాధనము సర్వ శుభంకరము.

945. 'వామకేశ్వరీ'

వామకమగు ఎడమ భాగమునకు ఈశ్వరి శ్రీమాత యని యర్థము.

వామకేశి, వామదేవి, వామనయన, వామకేశ్వరి అను నామములు శ్రీమాత ప్రకృతి, శక్తులను ఉద్దేశించును. ప్రజ్ఞగ ఆమె దక్షిణేశ్వరి. ఆమె దక్షిణ రూపమగు ప్రజ్ఞను ఆరాధించు విధాన మొకటి యుండగా ఆమెను ప్రకృతిగా దర్శించి, ప్రకృతి శక్తులను ఆరాధించు విధానము కూడ యున్నది. నిజమునకు వామ, దక్షిణములు ఆమెయే. వామ భాగము ప్రకృతిగను, దక్షిణ భాగమును పురుషునిగను ఋషులు దర్శించి ఆరాధించిరి. దేవి ప్రజ్ఞారూప మంతయూ దక్షిణము. ప్రకృతి రూప మంతయు వామనము. ఆమె దక్షిణగా దక్షిణారాధ్య. దక్షిణామూర్తి రూపిణి గూడను. దాక్షాయణిగా కూడా వర్ణింపబడినది. ఇవి అన్నియూ ఆమె దివ్యప్రజ్ఞను సంకేతించును. అట్లే పై తెలిపిన వామపరమగు నామములన్నియూ ప్రకృతి, ప్రకృతి శక్తులను వర్ణించును. ప్రకృతి శక్తుల నారాధించు వారందరునూ వామాచార్యులు, వామాచారులని లోక ప్రతీతి. శక్తులను నమ్మినవారు కొందరు, ప్రజ్ఞలను నమ్మినవారు కొందరు. కుడి ఎడమలలో ఒక దానిని ప్రధానముగ భావించి రెండవ దానిని అశ్రద్ధ చేయుట తగని మార్గము. పరమును కోరి ఇహమును వర్జించుట, ఇహమును కోరి పరమును వర్జించుట తెలివి కాదు. ఏ కన్ను పొడుచుకొన్ననూ చూపు సమగ్రము కాదు. ప్రకృతి పురుషుల

ఇరువురి ఏకత్వమును ఆరాధించుట సముచితము. యోగులే యిట్టి సమదర్శనమును చేయుదురు. ప్రజ్ఞను, ప్రకృతిని వారు సమానముగ ఆదరించుట, ఆరాధించుట చేయుదురు.

ప్రకృతి లేని ప్రజ్ఞకు వైభవమే లేదు. గృహిణి లేని గృహము వలె కళా విహీనమై, బలహీనమై యుండును. ప్రకృతి, ప్రజ్ఞలు రెండునూ ఒకే తత్త్వము నుండి ఏక కాలమున ఉద్భవించును. రాధ లేని మాధవుని వలె, సరస్వతి లేక బ్రహ్మవలె, శివాని లేని శివునివలె అసమగ్రమై యుండును. ఆత్మ ఎంత ప్రధానమో బుద్ధి, మనస్సులు కూడ అంతే ప్రధానము. పాత్ర లేక పాలెట్లు వినియోగపడవో, ఉపాధి లేక సృష్టి లేదు. మిత్రావరుణులు యిరువురునూ సృష్టియందలి కుడి యెడమ రెక్కలు. అట్లే దక్షిణేశ్వరి వామకేశ్వరియును.

946. 'పంచయజ్ఞప్రియా'

పంచ యజ్ఞములు ప్రియముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

దేవ యజ్ఞము, పితృ యజ్ఞము, బ్రహ్మ యజ్ఞము, మనుష్య యజ్ఞము, భూత యజ్ఞము అనునవి పంచయజ్ఞములు.

దేవ యజ్ఞమనగా దేవతా ప్రజ్ఞల ఆరాధనము. దైవము యొక్క వివిధ ప్రజ్ఞలను దేవతలు అని పిలుతురు. వారిని ఆరాధించుట వలన ఆ ప్రజ్ఞలు మనలో మేల్కొంచి, మనలను కృతకృత్యులను చేయును. తదనుగుణమగు కార్యములందు నిమగ్నము చేయును. దేవతలు సృష్టి యజ్ఞము చేయుచున్నారు. దేవతారాధనము త్రికరణశుద్ధితో చేసినచో యజ్ఞార్థ జీవనమునకు ఇచ్ఛ కలుగును. తదనుగుణమగు జ్ఞానము క్రియ యేర్పడును. అపుడు మానవులు కూడ దేవతలవలె ప్రకాశించుచు నిష్కామముగ, నిష్కారణముగ సృష్టి యజ్ఞమున పాల్గొందురు. నిష్కామము యగు కార్యములను నిర్వర్తించుచూ జీవించుటయే మోక్షము.

దేవతలలో పితృదేవతలు ఒక వర్గము. జీవులకు దేహములను నిర్మించువారు పితృదేవతలు. పితృదేవతల ఆరాధనము వలన తుష్టి, పుష్టిగల దేహములు కలుగును. అంగ సౌష్ఠవము కలుగుట, అంగ వైకల్యము లేకుండుట పితృదేవతల ఆరాధనమున జరుగును. తల్లి దండ్రుల రూపమున, పూర్వీకుల రూపమున పితృదేవతల నారాధించుట

వేద సంప్రదాయము. వీరి ఆరాధనమున తుష్టి పుష్టి అంగ సౌష్ఠవము గల దేహము లేర్పడుటయే గాక పరంపరాగతముగ ప్రజాసృష్టి యజ్ఞము జరుగును. జీవులకు దేహ మేర్పరచుట ఒక యజ్ఞము. దేహము పొందిన మానవుడు పితృదేవతల యందు కృతజ్ఞతా భావము కలిగి, వివాహ మాడి దాంపత్య జీవితమున సత్సంతానమును కనుట ఒక యజ్ఞము. ఈ యజ్ఞము వలన పితృదేవతల ఋణము తీరును. దేహము పొందినవారు దేహములు జీవుల కేర్పరచవలెను. ఇది సృష్టి ధర్మము.

బ్రహ్మ యజ్ఞమనగా బ్రహ్మమును ఉపాసన చేయుచు దైవాను గ్రహముగ బ్రహ్మమును పొంది, బ్రహ్మము నుపాసించు మార్గమును యితరులకు బోధించుట. ఇట్టి యజ్ఞము వలన జీవులు బ్రహ్మమై నిలచును. బ్రహ్మమే సృష్టికిని, తనకును మూలము. ఆత్మకు మూలము బ్రహ్మమే. బ్రహ్మమే సర్వము నందున్నది. బ్రహ్మమును నిరాకరించు వాడు బ్రహ్మహత్య, ఆత్మహత్య గావించిన వాడగును. బ్రహ్మము నుపాసించుచు సర్వమును బ్రహ్మముగా దర్శించుచూ, సేవించుచు, బోధించుచు నుండుట బ్రహ్మయజ్ఞ మగును. ఈ యజ్ఞము శ్రీమాతకు చాల ప్రీతికరము.

నాలుగవ యజ్ఞము మనుష్య యజ్ఞము. తోటి మానవులు తన వంటి వారే గనుక వారికి సుఖ సౌఖ్యములు కలిగించు ప్రయత్నముగ జీవితము సాగించుట మనుష్య యజ్ఞమగును. శిక్షణ నిచ్చుట, సమర్థ వంతులను చేయుట, మిత్రత్వము చూపుట, హితము చేకూర్చుట,

ఇతరుల ఆనందమును చూచి ఆనందపడుట, శిక్షించకుండుట, ద్వేషించ కుండుట, అసూయ పడకుండుట యిత్యాది వన్నియూ మనుష్య యజ్ఞ సంబంధిత ప్రవర్తనమై యున్నది. ఇట్లు ఒకరి నొకరు మన్నించుకొనుట వలన శ్రీమాత ప్రీతి చెందును.

అట్లే భూతములయందు కూడ ప్రేమ కలిగి ఆదరించి పోషించుట భూత యజ్ఞమగును. జంతువులు, పక్షులు, క్రిమి కీటకములు, వృక్షములు యిత్యాది వన్నియునూ కూడ బ్రహ్మమే గనుక ఆయా వర్గ జీవులను మిత్రభావముతో పోషించుట వలన శ్రీమాత ప్రీతి చెందును.

ఇట్లు పంచ యజ్ఞములను నిర్వర్తించుకొనుచూ నిత్యజీవన యాత్ర గావించు మానవులయందు శ్రీమాత అమితముగ ప్రీతి చెందును. శ్రీమాత కూడ ఈ యజ్ఞమును నిర్వర్తించుచూ సృష్టి యజ్ఞము చేయు చున్నది. సృష్టి నిర్వహణమునకు మూలము ఈ పంచ యజ్ఞములే. వీనిని నిర్వర్తించు మానవులు శ్రీమాతకు అందివచ్చిన సంతాన మగుదురు. సనక సనందనాదులు, ఋషులు, యోగులు, మునీశ్వరులు, భక్తులు అట్టివారు.

947. 'పంచప్రేతమంచాధిశాయినీ'

నాలుగు కోళ్ళు, శయ్య గల మంచమునందు శయనించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు, ఈశ్వరుడు, సదాశివుడు పంచప్రేత ములు. ఇందు మొదటి నలుగురూ సృష్టియను మంచమునకు నాలుగు కోళ్ళవంటి వారు– నాలుగు కోళ్ళపై అమర్చిన శయ్యవంటివాడు సదా శివుడు. దానిపై శయనించునది శ్రీమాత.

నాలుగు కోళ్ళులేనిచో మంచము నిలువదు. శయ్యలేనిచో కూర్చుండుటకు కాని, పరుండుటకు గాని వీలుపడదు. ఇట్లు ఐదు అంశములతో నుండునది మంచము. మంచ అనగా మంచము. శ్రీమాత మంచము ఐదు ప్రేతములు. ఐదు అంశములుగ శ్రీమాత మంచ మున్నది. బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు, ఈశ్వరుడు ప్రేతము లెట్లగుదురు? శ్రీమాత శక్తియే ఆ నలుగురి నుండి వ్యక్తమగు చుండును. శ్రీమాత లేనిచో వారు లేరు. శక్తి విహీనమగు రూపములనే ప్రేతము లందురు. అందువలన నాలుగు కోళ్ళుగ నున్న త్రిమూర్తులు, ఈశ్వరుడు ప్రేతము లని సంబోధింపబడిరి.

సదాశివుడు నిశ్చలుడు, నిరాకారుడు, నిర్గుణుడు. భూతప్రేత నివాసియై యుండుటచే అతనిని కూడ ప్రేతముగ కీర్తించిరి. ఈ ఐదుగురితో కూడిన మంచమే సృష్టి. దానియందు శ్రీమాత

శయనించును కనుక 'పంచప్రేతమంచాధిశాయినీ' అని కీర్తింతురు. దానియందు కూర్చుండినపుడు పంచప్రేత ఆసన, శయన అని కీర్తించుట 249వ నామమున జరిగినది. సూర్య చంద్రాత్మక ప్రజ్ఞలు, త్రిగుణములు శ్రీమాత ఆధారముగనే సృష్టి నిర్వహణము గావించుచున్నవి. ఈ ఐదింటినీ కూడ పంచప్రేతముల మంచ అందురు. అట్లే సూర్య చంద్రాత్మక తత్త్వము, త్రిమూర్తులు మరియొక పంచ మంచ. తరువాతి నామమున పంచమి విశేషములు మరికొన్ని తెలుపబడును.

948. 'పంచమీ'

ఐదుగను, ఐదవదిగను నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వేదవ్యాస మహర్షి సృష్టి మొత్తమును ఐదుగ దర్శించి, రచించి యిచ్చెను. *"పాంక్తంవా ఇదగ్ం సర్వం"* అను శ్లోకము ఉపనిత్తు లందున్నది. ఈ సృష్టి అంతయూ ఐదుగ యేర్పడినది. ఐదు నుండి మొత్తము సృష్టి వ్యాపించినది. సృష్టి కార్యమంతయూ ఐదవ ఎక్కమే. ఐదు విశేషము లెన్నియో గలవు.

అమ్మ మూడు గుణములతో చతుర్వ్యూహము లేర్పరచును. మూడు, నాలుగు కూడినచో యేడగును. అట్లు ఏడు ఏడుగ లోకము లేర్పడినవి. ఏడు ఏడు జాతులు, యేడు వారములు, ఇట్లేడు ననుసరించి సృష్టిని వివరించు విధానమున్నది.

మూడుగ సృష్టిని వివరించు విధానమున్నది. సృష్టి మొత్తము ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థముగ వివరించు విధాన మున్నది. నాలుగుగ వివరించు విధానమున్నది. ఇచ్చట ఐదుగ సృష్టిని దర్శించు విధానము కీర్తింపబడుచున్నది. ఉదాహరణకు సృష్టి నీ విధముగ తెలుపవచ్చును. 1. సంకల్పము 2. కాలము 3. ప్రకృతి 4. తత్త్వము 5. తత్త్వముతో మూడును కలిసి మహత్తుగ ఐదవది యేర్పడినది. తత్త్వము నందు ఐదంశము లున్నవి. సూర్యాత్మక ప్రజ్ఞ, చంద్రాత్మక ప్రజ్ఞ, త్రిగుణములు (త్రిమూర్తులు). తామస గుణము నుండి పంచభూతములు పుట్టినవి.

రాజసగుణము నుండి పంచకర్మేంద్రియములు, పంచజ్ఞానేంద్రియములు పుట్టినవి. సాత్త్విక గుణము నుండి ఐదు యింద్రియ ప్రజ్ఞలు పుట్టినవి. ఇట్లు గుణముల నుండి కూడ ఐదు ఐదు అంశములు పుట్టుకొచ్చినవి. హస్తములకు, పాదములకు ఐదు వ్రేళ్ళు వుండుటకు కూడ ఈ తత్త్వమే కారణము. శ్రీమాతకు ఐదు అంకె ప్రీతికరము అని ఋషులు దర్శించిరి.

జ్యోతిషమున ఐదవరాశి ఐదవ భావమును సూచించును. ఐదవ భావము తండ్రి కుమారునికి జన్మించుట తెలుపును. ఐదవ భావమును పరిశీలించి సంతానప్రాప్తిని తెలియుట జ్యోతిష్యులు చేయుదురు. ఏ జీవికైననూ తన సంతానమే అత్యంత ప్రీతికరము. అందున తల్లికి సంతానముపై ప్రీతి అమితము. శ్రీమాత పంచమభావ మందు అమితమగు ప్రీతి గలది కనుక, 'పంచమీ' అని కీర్తింతురు. సంఖ్యా శాస్త్రము మొత్తము తొమ్మిదంకెలతో కూడియున్నది. ఒకటి నుండి తొమ్మిది అంకెలు. అంతకు మించి అంకెలు లేవు. వాని నుండి యేర్పడినవి సంఖ్యలు. అంకెలలో మధ్యమ స్థానమున యుండునది ఐదు. ఐదు సర్వమునూ సమన్వయించును. సృష్టి మొత్తమును సమన్వ యించునది శ్రీమాతయే గనుక ఆమెను పంచమిగ గుర్తింతురు.

ఏడు ప్రజ్ఞలు, ద్వాదశ భావములు యేర్పఱచి సృష్టి నిర్వహణము చేయునది శ్రీమాత. సూర్యుని యందలి యేడు కిరణములే యేడు ప్రజ్ఞలు. సూర్యుడు సంచరించు రాశులు పన్నెండు. ఏడు పన్నెండుతో నిర్మించబడు రసాయనిక ద్రవ్యమే సృష్టి (12-7=5). ఈ రహస్యము

తెలిసినవారికి సృష్టి రహస్యము తెలియును. ఇటీవలి కాలమున ఈ రహస్యము తెలిసిన మహర్షి గ్రీకు దేశస్థుడైన పైథాగరస్. ఆ మహనీయుడు భరత ఋషియే యని దివ్యజ్ఞాన వ్యవస్థాపకురాలైన మేడమ్ హెలీనా పెట్రోవా బ్లావెట్స్కీ సూచించినది. ఆధునిక యుగమున గణిత శాస్త్రమునకు ఈ మహర్షియే పితామహుడు.

1. పంచామృతములు, 2. మాతృ పంచకము, 3. పంచాంగము, 4. పంచ గంగ, 5. పంచ మహాపాపములు, 6. పంచారామములు, 7. పంచ ఘృతములు, 8. పంచ సూతకములు, 9. పంచ సూక్తులు, 10. పంచ శుద్ధులు, 11. పంచ వారసులు, 12. పంచ భక్తులు, 13. పంచ స్వరములు, 14. పంచ ధాతువులు, 15. పంచ ధర్మములు, 16. పంచ దేవతలు, 17. పంచ తిథులు, 18. పంచ గవ్యములు, 19. పంచ కావ్యములు, 20. పంచ కషాయములు, 21. పంచక రహితములు, 22. పంచ ఋషులు, 23. పంచ కన్యలు, 24. పంచ పాండవులు. ఇట్లు పంచమీ ప్రీత అయిన శ్రీమాత అసంఖ్యాకమగు పంచకములను సృష్టియం దేర్పరచినది. పంచమీ తిథియందు స్థిరపడి యున్నది. పంచమి, దశమి, పౌర్ణమి, అమావాస్య ఆమెకు ప్రీతి కలిగించు తిథులు.

949. 'పంచభూతేశీ'

పంచభూతములకు ఈశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

ముందు నామములో వివరింపబడినది.

950. 'పంచసంఖ్యోపచారిణీ'

యాబది నామములొక గుత్తిగా ఇరువది మార్లు శ్రీమాత కీర్తింపబడుచున్నది.

ఐదు అంకె కాగా యాభై సంఖ్య అగుచున్నది. పంచ సంఖ్య అనగా 50. ఇది అర్ధశతక మగుటచే ప్రసిద్ధి పొందినది. అందు పంచ దశకము లుండుట వలన అమ్మకు ప్రీతిపాత్రమైనది. ఐదుచే గుణింప బడిన యే సంఖ్య యైననూ అమ్మకు ప్రీతికరమే. దశమి (10), పంచదశి (15), పంచ వింశతి (25), పంచ దశకములు (5×10). ఇట్లు 5 అంకెతో కూడిన ఉపచారము లన్నియూ శ్రీమాతకు ప్రీతికరములు. ఐదు రేకులు గల పుష్పములతో పూజించినచో శ్రీమాత అమితముగా ప్రీతి చెందును. మందారము, పారిజాతము యిత్యాది పుష్పములన్న శ్రీమాతకు ప్రీతి.

951. 'శాశ్వతీ'

నిత్యురాలు శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి యందు, సృష్టికి పూర్వము వుండునది శ్రీమాత. పరముగ నున్న శ్రీమాత తన నుండి తాను యేర్పఱచుకొనుచు పదార్థము వరకు యేర్పడును. తన నుండి యేర్పడిన వాటికి కాలము రూపమున అంత మొనర్చుచుండును. తాను కాలమునకు కూడ అతీతమైన తత్త్వముగ నిలచియుండును. అన్నిటికీ మూల మామెయే. ఆమె అనాదిగ నున్నది. అనంతమై యున్నది. ఆమెకు ఆమెయే స్వామి. ఇతరులకు కూడ ఆమెయే స్వామిత్వము వహించును. ఆమె శాశ్వత. శాశ్వత కన్యక కూడను. పరమేశ్వరి కూడ ఆమెయే. కనుక కన్యకాపరమేశ్వరిగ ఆరాధింపబడు చుండును. పరమేశ్వరి కన్యకయే. ఆమెకు నాథుడు లేడు. ఆమె అనాథ నాథ. సర్వజ్ఞ. సర్వమూ తానై యుండెడిది.

జీవులందరూ కూడ శాశ్వతత్త్వమునకే పరితపింతురు. మార్పులతో కూడిన సృష్టిలో మార్పు చెందక యుండవలెనన్నచో ఎప్పటికీ ఎన్నడునూ మార్పు చెందని శాశ్వతీ తత్త్వము నాశ్రయించవలెను. బ్రహ్మమే శాశ్వతము. అదియే పరము. అదియే సత్యము. *"ఓం సత్యం పరం ధీమహి"* అను గాయత్రీ ఛందస్సుతో కూడిన మంత్రము నాశ్రయించినచో శాశ్వతత్త్వము కలుగును. అమ్మ అనుగ్రహముగ కలుగునని అర్థము.

952. 'శాశ్వతైశ్వర్యా'

శ్రీమాత ఐశ్వర్యము కూడ శాశ్వతమే అని అర్థము.

శ్రీమాత శాశ్వతముగాన ఆమె ఐశ్వర్యము కూడ శాశ్వతమే. ఆమె వెలుగే ఆమె ఐశ్వర్యము. ఆ వెలుగునుండియే అన్ని ఐశ్వర్యములు పుట్టినవి. ఈశ్వరుడు కూడ ఆమె వాడే. తన నుండి బ్రహ్మ విష్ణు మహేంద్రాది నాలుగు మంచపుకోళ్ళ నేర్పరచి సదాశివుని శయ్యగా యేర్పఱచుకొని ఆ శయ్యపై శయనించునది శ్రీమాత. సదాశివుడే ఈశ్వరుడు. అతనితో కూడియుండుటయే ఐశ్వర్యము. సదాశివుని కూడి సృష్టి అంతటా శివశక్తులూ వ్యాప్తిచెంది అనుభవించు చుండును. అట్టి అనుభూతియే ఐశ్వర్యానుభూతి.

'అ' అను అక్షరము బ్రహ్మమును తెలుపును. 'ఇ' అను అక్షరము బ్రహ్మ సంకల్పమును తెలుపును. బ్రహ్మము సంకల్పమున ప్రవేశించి నపుడు 'ఏ' అను శబ్దముగ మారును. బ్రహ్మ సంకల్పమున బ్రహ్మము మరల ప్రవేశించినచో 'అ' మరొకసారి 'ఎ'ని చేరినట్లగును. అపుడు బ్రహ్మము 'ఐ' అను శబ్దముగ మారును. తానే తన సంకల్పముగ మారి సృష్టి నిర్మాణము గావించి, ఆ సృష్టి యందు తానే ప్రవేశించి అనుభవించుట ఐశ్వర్యానుభూతి.

సంపద లేర్పఱచుకొనుట ఒక ఎత్తు. ఏర్పఱచుకొనిన సంపదను అనుభవింప గలుగుట మరియొక ఎత్తు. అనుభవమున కూడ శాశ్వత

ఆనందముండుట యింకొక ఎత్తు. అమ్మ ఐశ్వర్యమట్టి అనుభవము, ఆనందముతో నిండును. ఐశ్వర్యము వలన గర్వము కలుగవచ్చును. భయము, అనుమానము కలుగవచ్చును. ఇతరుల యెడల నీరస భావ మేర్పడవచ్చును. సంపద లందరికినీ ఆనంద మీయదు. ఈశ్వరునితో కూడియున్న వారికే సంపద ఐశ్వర్యముగ మారును. శ్రీమాత శాశ్వతముగ ఈశ్వరునితో కూడియుండును గనుక ఆమె ఐశ్వర్యము శాశ్వతము. శాశ్వత ఆనందకారకము.

దైవము నాశ్రయించి, ధర్మము ననుసరించుచూ జీవితము గడుపువారి వద్ద చేరు సంపదలు ఐశ్వర్యమై నిలచును. ధనార్జనము గావించుకొనుచూ సంపద లేర్పఱచుకొనువారి సంపదలు ఐశ్వర్యము కానేరదు. అట్టి సంపదలు దుఃఖహేతువు లగును.

953. 'శర్మదా'

శమము నిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శమ మనగా అనిర్వచనీయమగు సుఖము. జీవుడు ఏ ప్రయత్న మైననూ సుఖము కొరకే చేయును. మోక్షమనిన శాశ్వతమగు సుఖము. మునులు, ఋషులు, దేవతలు కూడ సుఖముగ నుండవలెననే ప్రయత్నిం తురు. క్రిమికీటకాదుల ప్రయత్నము కూడ నదియే. వచ్చిపోవు సుఖము లను గమనించి, వదలని సుఖము కొరకై యత్నించు చుందురు.

సుఖప్రాప్తికే అహింస, సత్యము, ధర్మము యిత్యాది నియమము లీయబడినవి. చేయు పనులను బట్టి, మాట్లాడు మాటలను బట్టి మనసున కలుగు భావములబట్టి సుఖ ముండుట, లేకుండుట యుండును.

ధర్మమున నిలచినవారికే సుఖముండును. అధర్మమున సుఖ ముండదు. సుఖము కొరకు సంపదలు, రాజ్యములు, లోకములు కూడ గెలిచినవారు రావణ హిరణ్యకశిపుల వంటి అసురులు అయిననూ సుఖపడలేదు. వనము నందున్ననూ సీతారాములు సుఖపడిరి. సత్యము, ధర్మము ననుసరించు వారికి సుఖమునకు లోటు లేదు. మేడలు, మిద్దెలు, వాహనములు, ఆభరణములు యిత్యాదివి సుఖ మిచ్చునని భావించుట అజ్ఞానము. శ్రీమాతను ఆరాధించుటకు సత్ఫలము సత్యధర్మానుష్ఠాన సంకల్పమే.

954. 'శంభుమోహినీ'

శంభుని మోహింపచేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శంభు డనగా ఆనంద స్వరూపుడు. ఆనందస్వరూపుడగు శివునే మోహింపజేయునది శ్రీమాత. మోహమునకు లొంగనివాడు శివుడు. అట్టి శివుని మెప్పించుట కేమి చేయవలెను? అతడు ఆదియోగి. ఆదితపస్వి. కనుక తపస్సు చేసినచో మెచ్చునని భావించి అనితర సాధ్యమగు తపస్సు గావించి, శివుని ప్రేమను సాధించినది శ్రీమాత. మోహము లేని శివుని మోహింప చేసినది. తాను శివుని మోహించి తపస్సు చేసినది. ఆమె తపస్సునకు కరుణించి మోహము చూపినవాడు శివుడు. అపుడు శంభుడు ఆనంద మోహనుడైనాడు. ఆమె ఆనంద మోహిని అయినది. జగన్మోహిని అయినది. శంభుమోహినయై సుఖము నకు, ఆనందమునకు పరాకాష్ఠగ నిలచినది. అజ్ఞానముతో కూడిన మోహము వేరు, శాశ్వతానంద మోహము వేరు.

శ్రీమాత నారాధించువారు ఆమె మోహనాకారమున కాకర్షింప బడి ఆమె ఆనంద సామ్రాజ్యమున ప్రవేశింతురు. అమ్మ ఆరాధనమున మోహ మేర్పడుట శుభంకరము. ఇతర మోహము లపాయకరము. మానవులకు మోహపడు గుణమున్నది. ఆ గుణమును శ్రీమాత ఆరాధన మునకై కైంకర్యము చేయుట చక్కని ఉపాయము.

955. 'ధరా'

పృథివీ రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము. సమస్త జగత్తులను ధరించునదని మరియొక అర్థము.

పృథివి శ్రీమాత రూపమే. భూమిపై గల సమస్త జీవులకు ఆమెయే తల్లి. అనేకమగు వనస్పతులను, ఓషధులను, పుష్ప ఫల వృక్షములను, లతా గుల్మములను ధరించి జీవులను పోషించును. జీవ నదులను వర్షాధారముగ నేర్పఱచుకొని జీవుల దప్పిక తీర్చుటయేగాక భూతలమును సారవంతము చేసుకొనుచు నుండును. సూర్యకిరణము లాధారముగ చేసుకొని ఉపరితలమును సారవంతము చేసుకొనును. పంటలను, ఫలములను, పుష్పములను, ఆకులను యేర్పరచి జీవుల ఆకలి తీర్చును. కొండలు, వనములు, అడవులు కలిగియుండి వాతావరణమును ఆహ్లాదకరముగా తీర్చిదిద్దుకొనును. తన చుట్టూ తాను తిరుగుచూ, సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుచూ ఉత్తర దక్షిణాయనముల నేర్పఱచి, ఋతువుల నేర్పరచి జీవులకు వైభవము కలిగించును. చంద్రకిరణముల నాస్వాదించి భూమి ఉపరితలముపై మొలకెత్తుట, పెరుగుట, వృద్ధి చెందుట వంటి ఉత్పత్తి కార్యమును సమకూర్చును. లోపల అనేకానేక లోహములను, మణులను, రత్నములను ఏర్పరచుకొనును. ధరాతత్త్వము సృష్టిలో అమిత సుందరత్వముతో విరాజిల్లుచు నున్నది. దేవతలు సహితము భూమిపై జన్మింపవలెనని కోరుదురు.

అట్టి భూమిని, తమకు భూమిక అయిన తల్లిని నిరాదరణ చేయుట, నిర్లక్ష్యము చేయుట, అశుద్ధము చేయుట, కాలుష్యములతో నింపుట చేయు జీవులే దైత్యులు. వారు భూమికి భార మగుదురు. భూమిని తల్లిగ భావించి, గౌరవించి, తీర్చిదిద్దుకొనుచు పూజించుకొనెడి నాగరికపు జాతి భూమిపై నొకప్పుడుండెడిది. కృషికర్మ యజ్ఞకర్మగా భావించి ఋతువుల ననుసరించి, అనుగుణమగు పంటలను పండించి వారు జీవించెడివారు. ఎక్కువ పండించుకొనవలెనని దురాశతో మానవుడు రసాయనికమగు ఎరువులను తయారుచేసి అన్నమును, ఆహార పదార్థములను విషపూరితము చేసుకొని, దానిని భుజించి, భూమిపై గల జీవజాలమును నశింపచేసుకొను చున్నాడు. తన తెలివితో భూమిని కాలుష్యము చేయుచు నశింపు మార్గమున సాగుచున్నాడు.

భూమి దివ్య ప్రజ్ఞయని, శ్రీమాత అవతారమని స్ఫూర్తి చెందిన వారు ఆమె నారాధించుచూ కాలుష్య నిర్మూలనమునకై కృషి సలిపినచో అదియే భూమిపూజ యగును.

భూమిపై అనేకానేక దివ్యతీర్థము లున్నవి. దివ్యక్షేత్రము లున్నవి. ముఖ్యమైనవి యాబది పీఠములున్నవి (పంచాశత్పీఠ). కనుకనే శ్రీమాతను 'పంచాశత్పీఠరూపిణి' అని కీర్తింతురు. అత్యంత పవిత్రమగు పర్వత శ్రేణు లున్నవి. అందు దివ్యపురుషులు నివసించు విశాలమగు గుహలున్నవి. అవి అన్నియూ మణిమయ కాంతులతో ప్రకాశించుచూ స్వయం ప్రకాశములై యున్నవి. ఎందరో మహర్షులు, బ్రహ్మర్షులు

కూడ భూమియందు రహస్య జీవనములు గడపుచూ సృష్టి శ్రేయస్సునకై తపస్సుల నాచరించు చుందురు. సప్తఋషులు కూడ దేహములు ధరించి భూమిపై సంచరించు చుందురు. దత్తాత్రేయుడు, కపిలుడు, గణపతి, హనుమంతుడు భూమిపై నుండుట కిచ్చగించిన అంతర్యామి రూపులు. బ్రహ్మమానస పుత్రుడైన సనత్కుమారుడు కూడ భూమిపై నున్నాడు. దేవర్షి నారదుడు తరచు తన సంచారమున భూమికి దిగివచ్చి సంచరించు చుండును. మహనీయు లెందరో భూమిని జగన్మాతగ భావించి వసించుచున్నారు. వారందరి కొరకు శ్రీమాత భూమిని ధరించి ఇతర జీవులను భరించును.

956. 'ధరసుతా'

ధరకు పుత్రికగా జన్మించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బ్రహ్మాండము నందు భూమి ఆవగింజంత యుండునని ఋషులు పురాణములలో పేర్కొనిరి. కాని ఆవగింజ అందచందములు అమితములు. అది ముందు నామములో వివరింపబడినది. మొత్తము సృష్టిని సంకల్పించి పదునాలుగు లోకముల సృష్టి నేర్పరచిన శ్రీమాత అన్నిటికన్న చిన్నదైన భూమిపై భూమి పుత్రికగా అవతరించు చుండును. అది ఆమె వాత్సల్య భావము. కారుణ్య భావము. ప్రేమ భావము.

తల్లి కెంత సంతాన మున్ననూ ఆమె మనసెప్పుడునూ చివరి సంతానముపైనే మిక్కుటముగ నుండును. పెద్దవారెట్లునూ పెద్దవారే. వారి సంగతి వారు చూచుకొన గలరు. చిన్నవారి నెవరు చూతురు? అదియునూ గాక చిన్నవారికి కష్టము లెక్కువ. చిన్నవారి కష్టములను తాను స్వయముగ తీర్చుట తల్లి మనసు.

భూభారము తొలగించుటకు శ్రీమాత ఎన్నియో అవతారము లెత్తినది. దైత్య స్వభావము గలవారి నెందరినో లెక్కకు మిక్కుటముగ సంహరించి భూమిని కాపాడినది. సీతగ పుట్టి రావణాది ఘోర రాక్షస సంహారమునకు కారణమైనది. ద్రౌపదిగ పుట్టి ద్వాపర కలి సంధియందు వికటించిన ధర్మమును మరల స్థాపించుటకై ధార్తరాష్ట్రాది దుష్ట రాక్షసులను సంహరించినది. గోదగ పుట్టి భక్తి భావమును పెంపొందింప

చేసినది. అవసరమును బట్టి భూమిపై తానే దేహము ధరించి భూమి నుద్ధరించు చుండును.

హిమవత్పర్వత రాజునకు కన్యకగ పుట్టి శైలపుత్రికగ భూమిపై శాశ్వతముగ నిలచినది. త్రిశూలధారిణియై, సింహవాహినియై, శార్దూల చర్మధారణము చేసి, కమండలము ధరించి హిమాలయములలో శాశ్వత ముగా స్థితి గొన్నది. భూమికి అభయ మిచ్చుటకై భూమి సుతగ భూమి పైననే యున్నది. 'ధరసుతా' నామము ఆమెకే తగినది.

957. 'ధన్యా'

కృతార్థురాలు శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత సంకల్పసిద్ధి గూర్చి వివరింపవలసిన దేమున్నది. ఆమె సంకల్పింపగనే సిద్ధి సిద్ధముగ నుండును. ఆమెకు కలిగిన సంకల్పము తిరుగులేక నిరాటంకముగ, నిశ్చయముగ నిర్వర్తింపబడి సిద్ధి నిచ్చును. త్రిమూర్తులకైననూ ఆటంకములు కలుగునేమోగాని శ్రీమాత సంకల్పము తిరుగులేనిది. ఆమె కేవలము యిచ్ఛారూపిణియే కాదు, జ్ఞానరూపిణి, క్రియారూపిణి కూడ. సర్వసిద్ధులు ఆమె కను సన్నలలో మెలగుచుండును. ఆమె 'ధన్య' అని చెప్పుటలో విశేష మేమియూ లేదు.

శ్రీమాత నారాధించువారు కృతార్థులగుదురని తెలియవలెను. త్రికరణశుద్ధిగ ఆరాధనము చేయుచున్నచో వారి జీవితమును శ్రీమాతయే మలచును. సంకల్పములను శుద్ధి చేయును. అవాంఛనీయ మగు భావములు తొలగి వాంఛనీయమగు భావములే కలిగించును. వానిని నిర్వర్తించుకొను జ్ఞానమును కూడ స్వయముగ చెప్పుటగాని, సద్గురువుల బోధనల రూపమునగాని, సద్గ్రంథముల రూపమున గాని తెలియజేయును. ఇచ్ఛకు జ్ఞానము జోడించి క్రియకు వలసిన శక్తిని, స్ఫూర్తిని యిచ్చును. అపుడు కార్యములన్నియూ సిద్ధించుచు నుండును. జీవితమున అన్ని రంగముల యందు కృతకృత్యులను చేయును. దేవ

యజ్ఞములు, పితృ యజ్ఞములు, మనుష్య యజ్ఞములు, భూత యజ్ఞములు, బ్రహ్మ యజ్ఞము గావింపజేసి ధన్యులను చేయును. సంఘమున మార్గదర్శకులుగ తీర్చిదిద్దును. తల్లి గనుక గృహ సంపద, వస్తు సంపద, ధన సంపద, దివ్య సంపద యిత్యాది వన్నియూ సమకూర్చి రాజయోగులుగ స్థిరపరచును.

తమ నుండి కార్యములు సిద్ధించుట, పంచయజ్ఞములు నిర్వహింపబడుట గమనించుచున్న ఆరాధకుడు శ్రీమాత ఆరాధనమును అంతకంతకునూ పెంచుకొనుచు, అమ్మ ప్రతిభను, మహిమను చాట వలెనే గాని తనను చాటుకొను మమకారమున గాని, అహంకారమున గాని పడరాదు. ఈ ఒక్క అపాయమును గుర్తెరిగి అమ్మకు వినయ విధేయతలతో, కృతజ్ఞతా భావముతో ఆరాధన యందు యిమడవలెను గాని సంఘ గౌరవములకు, కీర్తికి మోహపడరాదు. అమ్మ సాన్నిధ్యమున కలుగు తుష్టి పుష్టి సాన్నిధ్యము యితరముల యందు లభ్యముకాదు. ఇది సత్యము. ఆరాధకులకు 'ధన్యా' నామము జీవన పరిష్కారము.

958. 'ధర్మిణీ'

ధర్మశీలము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి ధర్మసూత్రము నాధారముగ అల్లిక చేయబడినది. ధర్మమును ధరించిన వారిని ధర్మము రక్షించును. సృష్టియందు వసించుటకు ధర్మమే కీలక సూత్రము. ధర్మము ననుసరించనపుడు కర్మము బంధించును. కర్మము ధర్మానుసారమున్నచో సుఖము నిచ్చును. కనుకనే సృష్టి కర్మక్షేత్రమని, ధర్మక్షేత్రమని తెలుపుదురు.

సృష్టియందు అనేకానేక ధర్మము లున్నవి. సామాన్య ధర్మములు, విశేష ధర్మము లున్నవి. లోకమును బట్టి, కాలమును బట్టి, దేశమును బట్టి ధర్మములున్నవి. స్వభావములను బట్టి జీవులకు ధర్మము లున్నవి. జంతువులకు, మనుష్యులకు, దేవతలకు వారి వారి ధర్మము లున్నవి. వీనిని వివరించుటకు శాస్త్రము లున్నవి. ఇతిహాస పురాణములున్నవి. వీనిని తెలియజేయు విద్య యున్నది. ధర్మము నెఱిగి కర్మము నిర్వర్తించుట జరిగినచో సృష్టియందు సుఖము లభించును. ఘర్షణము లేక జీవనము సాగును. తమ పోషణమునకై యితర జీవులను హింసించినచో ధర్మము చెడును. స్వహితమును కోరువారు పరహితమును గూర్చి కూడ ఆలోచన చేయవలెను. తనకేది అహితమో అది యితరులు చేయ కూడదని భావించు మానవుడు తాను యితరుల కట్టి అహితము చేయరాదు. చేసినచో తిప్పలు తప్పవు.

జీవితమున కష్టనష్టములన్నియు ధర్మము వీడుట వలననే యేర్పడినవని తెలుసుకొని ధర్మము నాచరించుట జీవుడు ఆరంభించును. ధర్మము నచ్చకపోవుట కష్టనష్టములకు ముఖద్వారము తెరుచుట వంటిది.

సృష్టి యందలి వివిధ జీవుల ధర్మముల నెఱిగి సమన్వయించు కొని జీవించుట వలన జీవులు వృద్ధి చెందుచు నుందురు. ధర్మ మెప్పటికప్పుడు తెలియుటకు దైవారాధనము తోడ్పడును. దైవారా ధనము వలన ఆత్మప్రబోధము వృద్ధియగును. తప్పు చేయుచున్నప్పుడు లోనుండియే అంతరాత్మ ఘోషించును. తనయందు కలుగు అధర్మ ప్రేరణము నిర్జించును. దైవారాధనము ధర్మమును వృద్ధి చేయుటకే. అధర్మము నాచరించుచూ దైవము నారాధించుట జరిగినచో పతనము తప్పదు. అధర్మమును శిక్షింపబడుట ధర్మము. రక్షింపబడుట సృష్టి యందున్న ధర్మము. శ్రీమాతయే ధర్మరూపమున సృష్టియం దున్నది.

959. 'ధర్మవర్ధినీ'

ధర్మమును వృద్ధి పరుచునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ధర్మమును వృద్ధి పరచుట శ్రీమాత ముఖ్య కార్యములలో నొకటి. ధర్మమును జీవులయందు వృద్ధి పరచి వారిని దైవము కడకు చేర్చుట అనునది శ్రీమాత సృష్టి కర్తవ్యములలో నొకటి. ఇది మహత్తర కార్యము. సామ దాన భేద దండోపాయములతో జీవులకు ధర్మమును నిరంతరము నేర్పుచునే యుండును. ధర్మము తప్పుట వలన కలుగు అసౌకర్యములను అనుభవించు జీవుడు క్రమముగ ధర్మము యొక్క ఆవశ్యకతను విలువను ఎఱిగి, ధర్మమవలంబించుట కిచ్చగించును. కష్టనష్టముల భయముతో ధర్మము నేర్చుట సామాన్యముగ జరుగుచుండును. నేర్చుకొను చుండగ అభ్యాసవశమున ధర్మము స్థిరపడు చుండును. సుఖ, సౌఖ్యములు ధర్మమునందే వున్నవని తెలియును. ధర్మ వ్యతిరిక్తమగు కార్యములు తాత్కాలిక సుఖ మిచ్చినప్పటికి ఉత్తరోత్తర పిశాచములవలె పీడించునని కూడ తెలియును. చేసిన ధర్మము జీవుల వెంట జన్మల తరబడి నడచి వచ్చుచుండగ చేసిన అధర్మము వదలని పీడయై పీడించుట జరుగు చుండును. అనుభవమున జీవుడు ధర్మపు విలువను తెలియుచు ధర్మాసక్తుడై ధర్మమునే పాలించుటకు నిర్ణయించుకొనును. అపుడతని యందు ధర్మమును నమ్ముట నుండి ధర్మము నచ్చుట అను పరిణతి యేర్పడును.

ధర్మమును నమ్ముటగాక ధర్మము నచ్చుట ఒక చక్కని పరిణామము. అట్లు నచ్చుట జరిగినపుడు సుఖ సౌఖ్యములకై ధర్మమును వీడుట యుండును. లబ్ధికై ధర్మమును వీడుట కూడ యుండును. అట్టి వారికి పతన ముండదు. హరిశ్చంద్రుడు, నలుడు, యుధిష్ఠిరుడు, శ్రీరాముడు నడచిన నడకట్టిది. మిన్ను విరిగి మీద పడ్డను ధర్మమునే నాశ్రయించి నిశ్చలమతులై నిలబడినారు. కనుకనే వారి చరిత్రము ఆచంద్రార్కము సృష్టియందు నిలబడి యున్నది.

చిన్నతనముననే ధర్మమును నేర్చుట అదృష్టము. అట్లే చిన్న తనముననే ధర్మమును కథల రూపమున నేర్పు తల్లిదండ్రులు లభ్య మగుట అదృష్టము (అనగా పూర్వజన్మ సుకృతము). చిన్న నాటి నుండి ధర్మము నేర్చినవారు ధర్మమును వీడుట సులభముగ జరుగదు. ధర్మమును నేర్పు తల్లి లభించిన జీవుడు అదృష్టవంతుడు. లేదా తండ్రియో, గురువో చిన్నతనముననే లభించిన అదియూ అదృష్టమే. అట్లు కానిచో కష్టనష్టములు పొందుచూ ధర్మము నేర్చుట జరుగును.

పాండురాజు కుమారులు పసితనముననే ధర్మమును హిమా లయముల యందలి ఋషుల వద్ద నేర్చిరి. ధృతరాష్ట్రుని కుమారులు హస్తినలో చిన్నతనముననే రాజకీయమును నేర్చిరి. భోగభాగ్యములకు లోబడిరి. ఆ వ్యత్యాసమే వారి జీవితములను నడిపించినది. దశరథుని కుమారులు నలుగురూ చక్రవర్తికి కుమారులైనప్పటికి చిన్నతనముననే వశిష్ఠాశ్రమమునకు చని విద్యలతో పాటు బ్రహ్మవిద్యలను కూడ నేర్చి

మరల రాజ గృహప్రవేశము చేసిరి. వారు ఆసాంతము బ్రహ్మవిదులై నిశ్చలముగ వర్తించిరి. రాముడెంతటి ధర్మాత్ముడో శత్రుఘ్నుడు కూడ ధర్మమున అంతటివాడే. వారి వారి ధర్మములను నలుగు రన్నదమ్ములు చక్కగ పరిపాలించిరి. ఇట్టి వృత్తాంతములే యితిహాసములు. అవి జీవులకు స్ఫూర్తి నిచ్చును.

అనంతమగు వాఙ్మయ రూపముననుు, ఋషుల రూపముననుు, రాజర్షుల రూపముననుు, సద్గురువుల రూపముననుు, తల్లిదండ్రుల రూపముననూ శ్రీమాతయే ధర్మమును జీవులకు నేర్పుచూ, ధర్మమును వృద్ధి చేయుచూ జీవుల నుద్ధరించును. ఇదియొక మహత్తర కార్యము.

960. 'లోకాతీతా', 961. 'గుణాతీతా' 962. 'సర్వాతీతా'

లోకములను, గుణములను, సర్వమునూ మించినది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహత్తు నుండే లోకములు, గుణములు పుట్టును. మహత్తు, కాలము ప్రకృతి శక్తులనుండి పుట్టును. యేర్పడును. ఆ మూడింటికి పుట్టుక స్థానము శ్రీమాత. ఆమె బ్రహ్మస్వరూపిణి, బ్రహ్మమయీ. నిజమునకు బ్రహ్మమే. ఆమె బృహ్మణము (నిస్వాస) నుండి సృష్టి సంకల్పము పుట్టును. ఆ సంకల్ప మాధారముగ కాలము, ప్రకృతి, శక్తి యేర్పడును. ఆ మూడును సృష్టికి చోటుగ నేర్పడును. ఆ చోటునే మహత్తు అందురు. దాని నుండియే గుణములు, లోకములు, జీవులు, సృష్టి యందు తెలియబడునవి, తెలియబడినవి పుట్టును. ఆమె సృష్టించి నవే తెలియబడును. తెలుసుకొన్న వారియందు తెలివిగ కూడ ఆమెయే యున్నది. ఎంత తెలిసిననూ తెలియవలసినది యుండును. ఆకాశపు లోతెవరు తెలియగలరు. ఎవ్వరునూ తెలియలేరు. కనుక శ్రీమాతను గూర్చి గుణపరముగను, లోకపరముగను, విద్యాపరముగను వేదపరము గను ఎంత తెలిపిననూ దాని కతీతమై శ్రీమాత యున్నది. తెలియునది కొంతయే. తెలియనిది అనంతము. అది జీవుల అవగాహన కతీతము. గుణాతీతులగు ఋషులు, యోగులు కూడ తెలియలేరు. లోకాతీతులును

తెలియలేరు. సర్వమూ తెలియును అనుకున్నవారికి కూడ అందక యుండును. తాము తెలియలేము అని తెలియుటయే నిజమగు తెలివి. తెలిసినదనుకొనుట అజ్ఞానము.

అతీతమగు తత్త్వము నారాధించుటలో పరమ ప్రయోజన మొకటి యున్నది. గుణాత్మకులు, లోకస్థులు అగు జీవులు అతీతమగు తత్త్వము నారాధన చేయునపుడు వారు తామున్న లోకములనుండి, గుణముల నుండి, సర్వము నుండి తన్మయులై అతీతులగుదురు. నీట మునిగి వుక్కిరిబిక్కిరి యగుచున్న జీవుడు యొక్కమారుగ నీటి నుండి బైట పడినచో ఎంత సుఖముగను ఆనందముగనూ యుండునో అట్లే ఆరాధనమున జీవుడు సుఖమును, శాంతిని పొందును. శమము దక్కును. కాని మరల స్వభావము కారణముగ నీట మునిగినట్లు మునుగును. తన గుణములలోనికి, పరిసరములలోనికి మునుగును. ఇట్లు సంసార మున మునుగుచు, ఆరాధనమున తేలుచూ సంసారి సాగుచు నుండును. క్రమముగ ఆరాధనా బలమున నీటిపై తేలుచు పయనము సాగించినట్లు శ్రీమాత ఆరాధనమున లోకములందు, గుణములందు, సర్వమునందు శ్రీమాతనే దర్శించుచూ మునగక తేలియుండు స్థితిని పొందును. అయిననూ శ్రీమాత పూర్ణముగ తెలియదు. తెలియుటకై పడు ఆరాటమే తేలియుండుటకు ఉపాయమై యుండును.

963. 'శమాత్మికా'

శమమే స్వరూపముగ గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ముందు నామముల యందు శ్రీమాత అతీత తత్త్వమును కీర్తించుట జరిగినది. ఈ నామమున శ్రీమాత శమ స్వరూపమును కీర్తించుచున్నాము. విషయముల కతీతముగ నున్నప్పుడే శమ ముండును. విషయములం దున్ననూ, అతీతముగ గూడ యుండ వచ్చును. అట్లుండుటకు శ్రీమాత ఆరాధన, ఉపాసన వినియోగపడును. ఆమె శమాత్మికగాన ఆమె నుపాసించువారుకూడ, భ్రమరకీటక న్యాయమున శమమును పొందగలరు. ఉపాసనా గుణమును బట్టి ఉపాసకులా గుణమును పొందుట సహజము. *'యద్భావం తద్భవతి'* అనునది సత్యము.

శ్రీమాత లోకాలోకములను వ్యాపించి యున్నది. లోకము లందుండుటచే లోకములు నిలబడి యున్నవి. లోకముల కతీతముగ నుండుటచే శాంతముగ, శమముగ కూడ నున్నది. లోకముల మునిగిన వారికి శమ ముండదు. లోకముల ప్రవేశింపని వారికి అనుభూతి, తదానందము వుండదు. మునిగి, మునగని వారు, అంటి, అంటనివారు రెండు విధముల ఆనందమును పొందుదురు. అదియే యోగవిద్య నేర్పు ఉపాయము. *"యోగః కర్మసు కౌశలం"* అని శ్రీకృష్ణుడు యీ ఉపాయమునే సూచించినాడు.

కృష్ణుడు సంసారము నందుండియు, సంసారముచే బంధింప బడలేదు. రాజకీయములం దుండియు, అందు మునిగిపోలేదు. గోపికల ప్రేమ యందున్ననూ తగులుకొనలేదు. గోప బాలుర నుండి చక్రవర్తుల వరకు ఎందరితో యున్నను, ప్రవర్తించినను, కార్యముల నిర్వర్తించిననూ తాను తానుగనే నిలచియున్నాడు. దేనినీ వర్జింపలేదు. దేనినీ కౌగలించుకొనలేదు. మోహమున్నట్లు మోహనుడై యున్నను విరాగిగనే యున్నాడు. అట్లని బైరాగులవలె ప్రవర్తింపలేదు. అన్నిటా వుండి లేనట్లు అన్నియూ నిర్వర్తించి యోగవిద్యకు ఉపాయము తెలిపినాడు. యోగజీవనమున కతడే అనుపమాన మగు ఉదాహరణము. అతడు శ్రమ స్వరూపుడు.

భావములకు, గుణములకు, లోకములకు అతీతమై శమ ముండును. అన్నిటికీ అతీతమై యుండునది శమము. అన్నింటికి అతీత మైనది పరమే! ఆత్మకు కూడ అతీతమైనది పరము. అదియే బ్రహ్మము. బ్రహ్మము నుండి పరమాత్మ, పరమాత్మనుండి గుణములు, గుణముల నుండి జీవాత్మములు, వారి నుండి బుద్ధి, మనస్సులు, వాని నుండి ఇంద్రియ శరీరములు ఏర్పడుచుండును. గుణముల సృష్టి మొదలుగ, సౌఖ్యము బంధము అగు ద్వంద్వము లున్నవి. సత్త్వగుణము నాశ్రయించి జీవుడు, నిత్య సత్త్వమున స్థిరపడినచో శమ ముండును. రజస్సున గాని, తమస్సునగాని శమ ముండదు. సత్త్వముతోగూడి బుద్ధిలోనికి ప్రవేశించి యుండువారు లోకమున శమము కలిగి యుందురు. శమము నకు మార్గ మిట్లున్నది :

పరతత్త్వము
↓
పరమాత్మిక
↓
గుణములు
↓
సత్త్వము
↓
బుద్ధి
↓
మనస్సు
↓
ఇంద్రియములు
↓
శరీరము

అంతఃకరణ మార్గము — (గుణములు నుండి మనస్సు వరకు)

లోకములు — (గుణములు నుండి శరీరము వరకు)

జీవుడు రజస్తమస్సులకు లోబడినపుడు శమము కోల్పోవును. అపుడు సత్య ధర్మములు తెలియవు. తమకు తోచినది సత్యమని, ధర్మమని భ్రమపడుదురు. వారి బుద్ధికి మబ్బువలె మాయ పొర క్రమ్మును. అక్రూరుడు, విదురుడు వంటి జ్ఞానులకు కూడ, సత్య దర్శనమున తికమక కలిగినది.

శ్రీమాత నారాధించు భక్తులు లోకములకు, గుణములకు, సర్వమునకు అతీతమగు శమ స్వరూపిణియగు శ్రీమాతను, సత్త్వము నాశ్రయించి ఆరాధించవలెను. సత్త్వగుణమే సత్యమునకు ముఖ

ద్వారము. జీవితమును సత్త్వ ప్రధానముగ మలచుకొనవలెను. అప్పుడు ఆరాధనమున శ్రీమాత అనుగ్రహించు శమమును పొందగలరు. శమమును మించిన శాంతి, సుఖము, భాగ్యములు లేవు.

964. 'బంధూక కుసుమప్రఖ్యా'

బంధూక పుష్పము వలె ఎఱ్ఱని శరీర కాంతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

బాలభానునివలె ఎఱ్ఱని కాంతితో నున్న పుష్పములు బంధూక వృక్షముల కుండును. వంగదేశమున ఈ వృక్షములు మెండుగ గలవు. దండక వనమునగూడ యిట్టి వృక్షములు కొల్లలుగ నున్నవి. వనములలో యీ పుష్పములు వృక్షముల నుండి రాలిపడి, నేల అంతయూ కాంతి వంత మగుచుండును. బాల సూర్యుని కాంతి కూడ యిట్లే యుండును.

శ్రీమాత బాల దర్శనమున యిట్టి కాంతితో నుండును. బాల దర్శనము, ఆరాధనమున ప్రథమ దర్శనము– సిందూర కాంతియే బాలకాంతి లేక బందూక కుసుమ కాంతి. పవిత్రమగు మనస్సున గోచరించు యీ కాంతి సర్వశుభప్రదము. నిర్మలమగు మనస్సు ఏర్పడుటకు పరిశుద్ధ జీవనము ఆవశ్యకము. పరిశుద్ధ జీవనము సాగించుచు, నిర్మలమగు మనస్సుతో శ్రీమాత నారాధించు వారికి బాల దర్శన మగును. అది మొదలుగ సిందూర కాంతిగను, అటుపైన కాంతితో కూడిన బాలగను దర్శనమగును.

నిర్మలమగు మనస్సు అనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యములంటని మనస్సు. నిత్యారాధనమున యీ మలినములు క్రమముగ తొలగవలెను. తొలగును గూడ. అట్లు మలినములు తొలగిన

మనస్సునకు, కన్నులు మూసి అమ్మను స్మరించిన వెంటనే, సిందూర కాంతి దర్శనమగును. కన్నులు మూసిన వెంటనే సిందూర కాంతి గోచరించుట దివ్యలోక దర్శనమునకు మొదటి అర్హత. బాహ్య విషయములుగాని, తత్సంబంధిత భావములు గాని ఓంకార ముచ్చరింపగనే అదృశ్యము కావలెను. ఉదయారుణ కాంతి యందు నిర్మల ఆకాశ మెట్లుండునో అట్లు కాంతి దర్శనము లోన కలుగవలెను. ఇట్టి సిద్ధి కలిగినవారికి త్వరలోనే బాల దర్శనము కాగలదు.

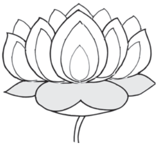

965. 'బాలా, 966. లీలావినోదినీ'

బాల అనగా మూడు నుండి ఐదేళ్ళ వయసు గల చిన్నపిల్ల. అట్టి రూపమున ప్రథమ దర్శనమిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బాల దర్శనము, బాలకృష్ణ దర్శనము ప్రాథమిక దర్శనములై యున్నవి. భక్తులకీ దర్శనమే ప్రప్రథమమున జరుగును. ఈ దర్శనము సర్వమంగళప్రదము. హృదయమున బాలగా దర్శనమిచ్చు శ్రీమాత ఆరాధనా మార్గమున క్రమముగా కుమారి, సువాసిని, త్రిపురసుందరి దర్శనములను కూడ సోపానక్రమమున యిచ్చును. బాల లీలలకు ప్రసిద్ధి. భక్తులకు దర్శనమిచ్చి తన లీలలు చూపును. భక్తుని ద్వారా తన లీలలను కూడ నిర్వర్తింపజేయును. అట్లు జరుగునపుడు అది అంతయూ అమ్మ అనుగ్రహమే అని భావింపవలెను గాని తన ప్రతిభ అని ఆరాధకులు, భక్తులు అనుకొనరాదు. అట్లనుకొన్ననూ, ప్రవర్తించి ననూ అటుపై వృద్ధి యుండక పోగా పతనమునకు ద్వారములు తెరువబడును. ఆరాధనమున భక్తునికి వలసినది అమ్మ తత్త్వమునుండి పెరుగుటయే గాని బాహ్యాటోపములు, పటాటోపములు వర్జనీయములు. లేత మనస్సులకు (నిర్మల మనస్సులకు) బాల దర్శనము జరుగుట ఎంత వరమో అంత అపాయము కూడ. దర్శనానందము తమలోనే యిముడ్చుకొని, వృద్ధిపరచుకొనవలెనే గాని బజారుపాలు చేయరాదు. లోన అమ్మ ఆరాధనము వృద్ధి చెందినకొలదీ ఆరాధకుడు తత్త్వమున

పెరుగుచు, పక్వము చెందుచూ నుండును. పక్వముగ పండిన పండు సువాసనలు తమంత తాముగ పరిసరములకు వ్యాపించును. ఆరాధకుని నుండి శ్రీమాత లీలలు చూపుచుండగా తాను నిమిత్తమాత్రుడ నని గుర్తెరిగి, తన నుండి జరుగుచున్న దివ్య కార్యమంతయూ శ్రీమాత లీలగ చూడవలెను. బాలగ శ్రీమాత లీలావినోదిని. లీలలు చూపుట, లీలలను నిర్వర్తించుట, వినోదించుట యిత్యాదివి భక్తులు వాహికగ నిర్వర్తించు చుండును. అంతయూ ఆమె లీల అని భావించుచూ ఆరాధకుడు కూడ వినోదమున పాల్గొనవచ్చును. వినోదింప వచ్చును.

బాల దర్శనమైనవారు నూతన ఉత్సాహముతో, ఆనందముతో కార్యములను నిర్వర్తించు చుందురు. వారి స్వభావమున వినోదమొక భాగమై చేరును. వారి చుట్టునూ చేరినవారికి ఆ వినోదము ఆనందము, ఆకర్షణము కలిగించును. అట్లు ఆకర్షింపబడిన వారిని తమ కొరకై వినియోగించుకొనక, అమ్మ కార్యములందు నియమించి వారి వృద్ధికై తోడ్పడవలెను. అపుడానందముగ సామూహిక ఆరాధనములు దివ్య కార్య నిర్వహణములు సాగును. సర్వశ్రేయోదాయకమగు జీవన మేర్పడును.

మహాత్ము లందరునూ బాల దర్శనము కారణముగ సహజ వినోదాత్మకులై యుందురు. చిరుహాసము వారియం దెప్పుడునూ తొణికిసలాడుచు నుండును. చిలిపితనము కూడ తగు మాత్రము దృగ్గోచర మగును. అమ్మ రస స్వరూపిణి గనుక జీవితమున అన్ని

కార్యముల యందు రసాస్వాదనా యుక్తి యేర్పడును. కనుకనే బృహత్తర కార్యములను ఉల్లాసముగ నిర్వర్తింతురు. దిగులు, విచారము, భయము యిత్యాదివి వారి దరి చేరవు.

బాలా వినోదము తెలియవలెనన్నచో వ్రజమందున బాలకృష్ణుడు గోపబాలురతో నిర్వర్తించిన క్రీడలలో మిక్కుటముగ లభించును. భాగవతమున దశమ స్కంధము పూర్వభాగమంతయూ బాలా లీలా వినోదమే.

967. 'సుమంగళీ'

శివునితో కూడి శాశ్వత మంగళప్రదమగు స్థితి యందున్నది.

భర్త గలవారే సుమంగళి అని పిలువబడుదురు. వారి దర్శనము శుభప్రదము. భర్త శివ స్వరూపుడు. అతడు పరమేశ్వరుడే. పరమేశ్వరుడే సృష్టికి భర్త. అతడు నిత్యుడు, శాశ్వతుడు. జననము, మరణము లేని వాడు. అట్టివాడు తన భర్త అయినపుడా స్త్రీ సుమంగళియే. మంగళ మనగా బ్రహ్మము అని అర్థము. బ్రహ్మ స్మరణము, బ్రహ్మ జిజ్ఞాస ఎవరికుండునో వారందరూ మంగళరూపులే. భక్తులు, యోగులు, మునులు, సిద్ధులు, మహాత్ములు, ఋషులు యిట్టి వారి దర్శనము మంగళప్రదము. అట్లే పుణ్యస్త్రీలు కూడ. అనగా భర్త గలవారు. భర్త కలిగిన మాత్రమునే స్త్రీ పుణ్య స్త్రీ అయినపుడు జగత్ భర్తను పొందినవారు ఎంతటి పుణ్యప్రదులు. శ్రీమాత స్మరణము కేవలము మంగళప్రదమే కాదు. సుమంగళము, సర్వమంగళము కూడా. ఆమె శివాని, సర్వ మంగళమునకు మంగళ. ఆమె స్మరణము, దర్శనము సర్వార్థ సాధకము. నిత్యము శ్రీమాత నారాధించువారు అశుభములు తొలగింపబడిన వారై శుభ పరంపరలను పొందుదురు. ఇది సత్యము.

968. 'సుఖకరీ'

సుఖమును కలుగచేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సుఖ మిచ్చునది శ్రీమాతయే. శమము కలిగినపుడు నిజమగు సుఖము కలుగును. శమము కలుగుటకు సత్త్వ గుణమును ఆశ్రయించ వలెను. సత్త్వగుణ మబ్బుటకే ఆరాధనము. శ్రీమాత ఆరాధనమున సద్గుణము లబ్బినచో జీవుడు సత్త్వమున నిలబడును. సత్త్వమున నున్న వారిని ద్వంద్వములు బాధించవు. జీవితమున ఒడుదొడుకు లున్నను, లాభ నష్టము లున్నను, సౌకర్యా సౌకర్యము లున్ననూ సత్త్వగుణోపేతు లగువారు వ్యథ చెందరు.

సత్త్వగుణము యొక్క ఫలమే స్థిరచిత్తము. స్థిరచిత్తుడగుటకే ఆరాధన లన్నియును. అమ్మ ఆరాధనమున తన యందు, తన పరిసర ముల యందు అమ్మయే నిండియున్నదను విశ్వాసము మెండుగ యేర్పడు కొలది సుఖము లభ్యమగును. జీవులకు సుఖ మేర్పడును. మార్గములను కూడ అమ్మయే యేర్పరచి యున్నది. ఆ మార్గముల ప్రవేశించుటకు వలసిన అనురక్తి కూడ అమ్మయే అందించును. ప్రేరణ యిచ్చి జీవులను సన్మార్గములలో నడిపించి, వారికి సుఖము కలుగజేయును గనుక శ్రీమాత 'సుఖకరి'గా కీర్తింపబడుచున్నది.

969. 'సువేషాఢ్యా'

శోభనమైన వేషముతో కూడియున్నది గనుక 'సువేషాఢ్యా' అని శ్రీమాత పిలువబడుచున్నది.

వేషము తీర్చిదిద్దినట్లుండవలెను. అపుడది లక్ష్మీ పరమగును. శుభప్రదమగును. కట్టు, బొట్టు సంస్కారవంతమై యుండవలెను. సిరులు (జుట్టు) చక్కగ సంస్కరించుకొనుచూ నుండవలెను. వాటిని చక్కగ జడవేయుటయో, ముడి వేయుటయో చేయవలెను. విరబోసుకొని తిరుగరాదు. విరబోసుకొని తిరిగినచో జుట్టు ద్వారా శిరస్సులోనికి అసుర భావములు ప్రవేశించును. తదనుగుణమైన భాషణము ప్రవర్తనమునకు ప్రేరణ కలుగును. పురుషులైననూ, స్త్రీ లైననూ తైలముతో శిరోజములను పోషించుట, దువ్వుకొనుట, జడయో, ముడియో వేయుట, వారమునకొకసారి అభ్యంగన స్నానము చేయుట యిత్యాది సంస్కారములు సద్భావముల నుండి పుట్టినవి. అట్లే వస్త్రధారణ కూడ సంస్కారవంతమై యుండవలెను. భారతీయ సంస్కృతి యందు వస్త్ర ధారణమున గొప్ప సంస్కార మున్నది. మెడ నుంచి కాలి మడమల వరకు దేహమును వస్త్రములతో కప్పియించుకొనుట, వికారమగు అంగ ప్రదర్శనములు చేయకుండుట మన సంప్రదాయమున యున్నది.

అట్లే ఫాలమున కుంకుమ, గంధము, విభూతి, కస్తూరి, తిరు చూర్ణము యిత్యాది పవిత్ర పదార్థముతో బిందువునుగాని, రేఖలుగాని

తీర్చిదిద్దుకొనుట శుభప్రదము. లింగభేదము లేక హైందవు లందరును ఫాలభాగమున అలంకరించుకొందురు. అట్టి అలంకరణమున ఆజ్ఞా కేంద్రము ప్రచోదనము చేసుకొను క్రతువులు కూడ వున్నవి.

కట్టు, బొట్టు, శిరోజాలంకరణములతో బాటు తగు మాత్రము ఆభరణములు ధరించుట కూడ ప్రధానము. పుణ్య స్త్రీలైనచో తప్పక ప్రతినిత్యము సుగంధముతో కూడిన పుష్పములను కూడ ధరింపవలెను. సువేషము ఒక వ్రతముగా గొని భక్తితో, శ్రద్ధతో నిర్వర్తించుకొనినచో లక్ష్మి ప్రసన్నమగును.

దేహము దేవుడిచ్చినదని గుర్తించి, దేవాలయముగ భావించి, దానిని పరిశుభ్ర మొనర్చుచూ అలంకరించుకొనుట వలన పరిసరముల యందలి దైవీప్రజ్ఞలు దరిచేరుట, అసుర ప్రజ్ఞలు దూరమగుట జరుగును. సువేషము ద్వారా అబలలకు రక్షణము లభించును. భూత ప్రేత పిశాచములు, అసుర ప్రజ్ఞలు దరిచేరవు. ఇట్టి వేషధారణము ఆరాధనలో భాగముగ స్వీకరించవలెనని సందేశము.

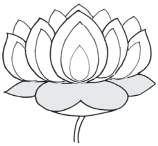

970. 'సువాసినీ'

సర్వకాలము జీవించియుండు భర్త కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

తన భర్త పరము. అది శాశ్వతము. తాను పరా. తాను శాశ్వతయే. ఇరువురునూ సృష్టికి పూర్వమేకమై యుండుట, సృష్టి సంకల్పమున ఇరువురిగ నుండుట, సృష్టిలో కూడ ప్రకృతి పురుషులుగ నుండుట. సృష్టి అనంతరము కూడ నుండుట కలవారు. వారు శాశ్వతులగుటచే వారి దాంపత్యము కూడ శాశ్వతము. తన భర్త మరణింపనివాడు, తానునూ మరణింపనిదే. కనుక శ్రీమాత శాశ్వతమగు సువాసిని.

హైందవ సంస్కృతి యందు భర్తకు భార్య, భార్యకు భర్త అత్యంత ఆవశ్యకమగు సంప్రదాయ మున్నది. కలసి జీవించుట, కలసి కర్తవ్యము నిర్వర్తించుట, కలసి సుఖదుఃఖము లనుభవించుట, కలసి గృహస్థ ధర్మము నిర్వర్తించుట, కలసి యాత్రలు చేయుట యిత్యాదివి నిర్దేశింప బడినవి. అట్టి విధమున ఇరువురు ఏకమగుట, ఒకే తత్త్వము యిరువురి యందు ప్రకాశించుట జరుగుట ద్వారా యిరువురునూ కలసి సిద్ధి పొందుదురు. ఇది నిరుపమానమైన సంప్రదాయము. ఆది దంపతులగు పార్వతీపరమేశ్వరు లట్టివారు. వారు సృష్టికి మాతా పితరులు.

భూమిపై జనించి, చరించిన వారిలో సీతారాము లట్టివారు. శివపార్వతు లాది దంపతులు కాగా, భూమిపై సీతారాములు ఆదర్శ దంపతులై నిలచిరి. సీతామహాలక్ష్మి ఎంత పతివ్రతయో శ్రీరాముడు

అంత పత్నీవ్రతుడు. పతివ్రతలు మెండుగ నున్నారు. పత్నీవ్రతులలో రాముని పేరొక్కటియే వినిపించును. కనుకనే రాముని ధర్మముతో సమానమగు ధర్మమే లేదు. ఒక పురుషుని కొరక స్త్రీ, ఒక స్త్రీకి ఒక పురుషుడు అను సంస్కృతి ఉత్తమోత్తమ సంస్కృతి. భావమునందుకాని, భాషయందుకాని, చేష్టలయందు కాని పరపురుషుని తలచకుండుట పాతివ్రత్యము. అట్లే పర స్త్రీని తలపున రానీయకుండుట పాత్నీవ్రత్యము. అది సీతారాములకే తగినది. పార్వతీపరమేశ్వరులకే తగినది. అట్టి స్త్రీ పురుషులు దైవ సమానులే.

పతి, పత్ని ఉత్తమ సంస్కారము వలన ఆయుష్మంతుడై జీవించును. అట్లే పత్ని, పతి సంస్కారము వలన ఆయుష్మంతురాలై జీవించును. ఒకరినొకరు ప్రాణ ప్రజ్ఞలతో పోషించుకొను విధానము హైందవ ధర్మమున నున్నది. కనుకనే సువాసిని సంఘమున అత్యంత గౌరవముగ దర్శింపబడుచున్నది. భర్త గల స్త్రీ ఐశ్వర్యవంతురాలు. ఇతర సంపద లెన్నియున్ననూ భర్తలేని స్త్రీ సంపద లేనిది అని గుర్తించు విధాన మేర్పడినది. అట్టి వారిని కూడ గంగ, బాగీరథీ వంటి పవిత్ర మూర్తులుగ గౌరవించు విధానము ఈ సంస్కృతి యందే యున్నది. కాని వారు పూజార్హులు కారు. కుంకుమపూజ యిత్యాది పూజలు నిర్వర్తించు అధికారము కోల్పోవుదురు.

971. 'సువాసిన్యర్చన ప్రీతా'

సువాసినీ స్త్రీలు చేయు పూజకు ప్రీతి చెందునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత నిత్య సువాసిని. శాశ్వత సువాసిని. సువాసిని స్త్రీల పూజలోని పరమోద్దేశ్యము తమ భర్తలు ఆయుష్షు, ఆరోగ్యము, ఐశ్వర్యము కలిగి యుండవలెననియే. తమ భర్తలు ఆరోగ్యవంతులు, ఐశ్వర్యవంతులు అయినచో తమ జీవితములు వైభవముగ సాగును. వారట్లు జీవించియున్న కాలమున, వారి సతులుగ తమకును సంఘము నందు కీర్తి ప్రతిష్ఠ గౌరవము దక్కును. భర్తల కొరకు భార్యలు చేయు పూజలకు శ్రీమాత త్వరితగతిని ప్రీతి చెందును. శ్రీమాత సతీదేవిగ ఆత్మాహుతి గావించుకొని పార్వతిగ జన్మించి, శివుని కొర్కై ఆరాటపడి తపస్సు గావించి, అతని అనుగ్రహము పొంది జగన్మాతయై కీర్తింప బడుచు యున్నది. శివుని భార్య అగుటవలననే తనకు జగన్మాత స్థానము లభ్యమైనది. భర్త ఔన్నత్యమే భార్యలు కోరుట హైందవ సంప్రదాయము.

కనుక పతుల ఔన్నత్యమునకై సతులు చేయుపూజ ఆమెకు అత్యంత ప్రీతికరము. ఒకానొకచో పతుల ప్రవర్తనము దుఃఖకరముగ నున్నను, పతన కారణమై యున్నను లేక వారి ఆరోగ్యములు మరణ దిశగ సాగుచున్ననూ సతులు స్థిరమతులై శ్రీమాత నర్చించి, మాత

అనుగ్రహముగ పతులను కాపాడుకొని ఉన్నతి కలిగించిన సన్నివేశ ములు కూడ చరిత్రలో వున్నవి. పురాణములయందు కూడ కోకొల్లలుగ యున్నవి.

పై కారణముగనే పుణ్య స్త్రీలు (అనగా భర్త కలవారు) లలితా పారాయణము, కుంకుమార్చన, బిల్వార్చన వ్యక్తిగతముగను, సామూహిక ముగను కూడ నిర్వర్తించుకొను చుందురు. ప్రతి శుక్రవారము సాయం సమయమున శుచియై, స్త్రీలు నేటికిని కుంకుమార్చన సహస్రనామ పారాయణముతో గావించి శ్రీమాతకు ప్రీతిపాత్రులై యున్నారు.

972, 973. 'ఆశోభనా శుద్ధమానసా'

సర్వత్రా సౌందర్యము గలది శ్రీమాత. శుద్ధమైన మనస్సు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శోభన మనగా దివ్య వైభవము. ఆశోభన మనగా సర్వత్రా వ్యాపించిన దివ్య వైభవము అని అర్థము. ఇట్టి వైభవము పరిశుద్ధ మగు మనస్సు గలవారికే సాధ్యము. కనుకనే రెండు నామములు కలిపి వివరింపబడుచున్నవి.

జీవుడు సహజముగ సౌందర్యవంతుడు. అతనికి స్థూలముగ మూడు ఆవరణము లేర్పడును. అందు మొదటి ఆవరణము త్రిగుణము లతో యేర్పడును. రెండవ ఆవరణము మనస్సుతో యేర్పడును. మూడవ ఆవరణము శరీరముతో యేర్పడును. ఈ మూడు ఆవరణములునూ పరిశుద్ధముగ నున్నవారు సౌందర్యవతులని శాస్త్రము చెప్పుచున్నది. అట్టివారు గుణసంపద, మనోసంపద, దేహ సంపద కలిగి యుందురు. ఎట్టివారైననూ వీరి దర్శనమున వశమై పోవుదురు.

కొందరికి దేహ సౌందర్యము మాత్రమే యుండును. మనో సౌందర్య ముండదు. అనగా మనోభావములు పరిశుద్ధములై యుండవు. ఇట్టివారు పొట్టనిండ పురుగులున్న మేడిపండువంటి వారు. అట్లే మనో సౌందర్యమున్ననూ దేహ సౌందర్యముండక పోవచ్చును. ఇట్టివారు పూజనీయులే. కాని వారి దర్శనము ఆకర్షణీయము గాకుండుటచే

సామాన్య జీవులు దరి చేరరు. వీరు సృష్టియందు కోకిలవంటి వారు. కోకిల చూచుటకు వికారముగ నుండును. కంఠ మాధుర్యము శోభనమై యుండును. కాని రామచిలుక వలె అందముగ యుండదు. రామ చిలుకకు కోకిలవలె మధుర స్వరముండదు. మధుర స్వర మున్ననూ రూపము అందముగ నుండకపోవుటచే తన రూపమును ఆకులమాటున దాచుకొని కోకిల కంఠమును మాత్రమే వినిపించును. ఇట్లెందరో మానవులు, జంతువులు, యితరజీవుల గూర్చి చెప్పవచ్చును. అట్లే గుణ సౌందర్యము లేనివారు యితర సౌందర్యము లెన్నియున్ననూ, శోభనవంతులు కాలేరు.

సర్వత్ర శోభన మనగా నిజమగు ఉదాహరణములు మనకు శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుల యందే గోచరించును. ఆభరణములున్నను లేకున్ననూ, ఆకులు ఈకలు ధరించిననూ వారు సౌందర్యముగనే గోచరింతురు. వారి అంగాంగముల యందు అందమున్నది. కాలి గోళ్ళ నుండి కన్నుల వరకు ఏ భాగమునకా భాగము అందముగనే యుండును. వారి కారూపము శ్రీమాత నుండి సంక్రమించినదే. సాధారణముగ అందమైన వారిలో కూడ అంగాంగ సౌందర్య ముండదు. ఏదో ఒక అంగము విషయమున కురూప ముండును. చిన్న చెవులో, చిన్న కళ్ళో, దిబ్బ ముక్కో, ఎత్తు మూతో– ఇట్లు కను ముక్కు తీరులో ఏదియో ఒక లోప ముండును. అట్లే యితర భాగములలో కూడ నుండవచ్చును. సర్వశః అందముగ నుండవలెనన్నచో రూపము, భావము, గుణము కూడ పరిపూర్ణమై, శుద్ధమై యుండవలెను. ఇంద్రాది

దిగ్దేవతల నుండి మానవులవరకు అనేకానేక రూపములలో ఏదో ఒక లోపముండును. ఏ లోపమూ లేని రూపము రాధాకృష్ణులది. వారికి మూలము శ్రీమాత. కనుకనే ఆమె రూపము సర్వత్ర శోభనము. ఆమె మనస్సు నిరుపమానమగు శుద్ధ మనస్సు. *"సర్వమంగళ మాంగళ్యే శివే..."* అని కీర్తించుట కామెయే తగినది. దానితో సమానమగు కీర్తనము శోభన విషయమున మరియొకటి లేదు.

974. 'బిందుతర్పణ సంతుష్టా'

శ్రీ చక్ర బిందు అభిషేకము వలన సంతుష్టి చెందినది శ్రీమాత అని అర్థము.

బిందువే సృష్టి మూలము. నిరాకారము, నిరామయము, అనిర్వచనీయము, శాశ్వతము, తెలియుటకు వీలుపడనిది, రూపము నామము లేనిది అగు తత్త్వము నుండి వెలువడు ప్రప్రథమ సంకల్పమే బిందువు. ఆ బిందు వాధారముగనే దివ్యములు, మర్త్యములు అగు లోకములు నవావరణములతో కూడి యేర్పడును. తత్త్వము నుండి సంకల్పమే ఉద్భవించనిచో సృష్టి యుండదు. నిద్రాణమై యున్నట్లున్న తత్త్వమునకు సూక్ష్మతమము అగు మేల్కొల్పే సంకల్పము. ఆ సంకల్ప మును బిందువందురు. బిందువు ఉద్భవించిన వెనుక కాలము, ప్రకృతి, శక్తి యేర్పడును. ఆ తరువాత మహత్తు, అహంకారము, గుణము లేర్పడును. ఆ తరువాత యింద్రియములు, భూతములు, మనస్సు యిత్యాది వేర్పడును. ఇన్నింటికీ మూలము బిందువు. ఆ బిందువును అభిషేకించుట వలన శ్రీమాత నిండుగ సంతసించును.

అట్టి బిందువు మానవుల సహస్రారమందు, మూలాధార మందు కూడ యున్నది. ఆ బిందువును సంతుష్టి చేయుటకే అభిషేకము. అభిషేకము వలన బిందువు సంతుష్టి చెందుచు నుండును. దాని చక్రములే శ్రీచక్ర బిందువు మరియు శివలింగము. లింగమనగా

అర్థము చిహ్నమనియే. అనిర్వచనీయమగు తత్త్వమునకు వ్యక్తమగు చిహ్న రూపమే బిందువు. బిందు చిహ్నమే లింగము కూడ. లింగ మందలి ఆకారము, బిందువందలి ఆకారము తత్త్వముయొక్క ప్రతిరూపములు. వాని ఆరాధనము నిజమునకు తత్త్వారాధనమే. బ్రహ్మోపాసనమే.

అభిషేకమునకు పంచద్రవ్యములు శాస్త్రములచే నిర్దేశింప బడినవి. అవియే పాలు, నెయ్యి, తేనె, పంచదార, కొబ్బరి నీరు. ఇవి పంచకోశములను శుద్ధిచేయు పానీయములు. వీనినే పంచామృతము లందురు. వీనిచే అభిషేకము చేయుట, వీనిని గ్రోలుట వలన పంచకోశముల యందు, పంచేంద్రియముల యందు పట్టు పడిన ప్రజ్ఞ వాని నుండి విడుదల చెంది ఆనందము పొందును.

దేవతా ప్రతిమలన్నియూ అవ్యక్తమగు తత్త్వమునకు ప్రతిరూప ములుగ భావించి, వానిని పంచామృతములతో అభిషేకించుచు కూడ యిట్టి సంతుష్టిని పొందవచ్చును. తెలిసి చేయు ఆరాధనము నందు ఆనందము అధికమై యుండును.

975. 'పూర్వజా'

ముందు పుట్టినది శ్రీమాత అని అర్థము.

బిందువే మొదట పుట్టినది. అది పుట్టిన వెనుకే యితరము లేవియైనను పుట్టుట జరుగును. ఆమె పుట్టిన వెనుకే కాలము, ప్రకృతి, శక్తి పుట్టినవి. శ్రీమాత కన్న ముందు పుట్టినవారు లేరు. నిజమున కామె పుట్టనిది. ఎప్పుడూ వుండునది. పరముగా నున్న ఆమె తనకు తానుగ వ్యక్తమగును. ప్రకటించుకొనును. తనను తానట్లు ప్రకటించు కొని, తానాధారముగ యితరముల నేర్పరచును. తానే వ్యక్తము కానిచో కాలము లేదు, ప్రకృతి లేదు, శక్తి లేదు, వెలుగు లేదు. స్పందనము లేదు, మాయ లేదు, నాదము లేదు. తెలిసికొనుటకు కూడ ఏమియూ యుండదు. తెలుసుకొనువాడే లేనపుడు తెలుసుకొనుట అను ప్రక్రియే లేదు కదా! అంతకు ముందు తానే యున్నది. కనుకనే తనను తాను ప్రకటించుకొన గలదు. తానుండనిచో తనను తానెట్లు ప్రకటించుకొన గలదు. తాను తానుగ నున్నపుడు శాశ్వత బ్రహ్మమై యుండును. తన సంకల్పము చేతనే తనకు తాను ప్రకటించుకొనును. అటుపైననే యితరము లన్నియూ పుట్టును.

నిద్రయందు మనమున్నాము. కాని యున్నామని తెలియదు. మన మున్నామని తెలిసియున్నచో అది నిద్ర కాదు కదా! నిద్రయందు లేనట్లున్నాము. ఉంటామని తెలిసియే నిద్రపోదుము. నిద్ర సమీపింపగ

మన మున్నామను తెలివికూడ జారిపోవును. కేవలముండుటయే యుండును. కాని యెట్లున్నామో తెలియదు. ఎచ్చట నున్నామో తెలియదు. మన పేరు తెలియదు. వూరు తెలియదు. రూపము తెలియదు. దేనిపై పరుండినామో తెలియదు. ఏమీ తెలియదు. పురుషుడనని, స్త్రీనని, మానవుడనని కూడ తెలియదు. ప్రజ్ఞయని కూడ తెలియదు. నిద్ర నుండి మేల్కాంచినంతనే పై తెలిసిన వన్నియూ క్రమముగ తెలియును. నిద్రలోకి చనిన మార్గము తెలియదు. నిద్రనుండి మేల్కాంచిన మార్గము తెలియదు. నిద్రలోనికి చనుట, నిద్రలోనుండి బయల్పడుట అను మార్గము తెలిసినది ఒక్కరికే. ఆమెయే శ్రీమాత. జీవులకు నిద్ర కల్పించునది, మేల్కొలుపునది ఆమెయే. ఆమె మేల్కాంచిన వెనుకనే కుమారులు, త్రిమూర్తులు వంటివారు కూడ వ్యక్తమగుదురు. 'పూర్వజా' అను నామ మామెకే తగినది.

976. 'త్రిపురాంబికా'

త్రిపురములకు తల్లి శ్రీమాత అని అర్థము.

అష్ట ప్రకృతులు కూడినటువంటిది త్రిపురము. దీనియందే జీవులు సంచరింతురు. మూడు గుణములు ఐదుగా నున్న పంచభూతములు, పంచేంద్రియములు, పంచకర్మేంద్రియములు, పంచ తన్మాత్రలు, పంచ ప్రాణములు కలిపి ఎనిమిది ప్రకృతులుగ తానేర్పరచి, అందు వివిధములగు జీవులను వారి సంస్కారము, పరిణామము బట్టి ప్రవేశింపజేసి వారి వృద్ధికై కృషి సలుపుచు నుండును. అన్నియును, అందరునూ ఆమె నుండే జనించి వర్తింతురు. మూడు పురములకు ఆమె మూడు గుణములు అధిదేవతలై పరిపాలించును. సత్త్వగుణము సృష్టి యందలి సమస్త ప్రజ్ఞను పాలించును. రజోగుణము శక్తులను పాలించును. తమోగుణము పదార్థమును పాలించును. ప్రజ్ఞ శక్తి పదార్థములే మూడు రకములును. మనయందు కూడ ప్రజ్ఞ శక్తి పదార్థము లున్నవి. అనేకానేక ప్రజ్ఞలు యేర్పడి, వాని నుండి శక్తులేర్పడి, వాని నుండి పదార్థ మేర్పడుచూ ఒక దానిపై ఒకటి ఆధారపడి యున్నది. పదార్థము నందు మార్పు గలుగుట, మారుచుండుట, కదలిక కలుగుట, యిత్యాది వన్నియూ శక్తి మూలముననే. శక్తి లేనిచో పదార్థము కదలదు. మార్పు చెందదు. జడమై యుండును. కనపడని శక్తి కనపడు పదార్థమును మార్చుచు నుండును. పదార్థ పురముల నేర్పఱచుచు నుండును. రూపముల

నమూనా లన్నియు సూక్ష్మముగ శక్తి లోకముననే యున్నవి. శక్తి లోకమునందలి నమూనాలను బట్టియే రూపము, రంగు యేర్పడును. కనుక పదార్థము కన్న శక్తి ముఖ్యమైనది.

శక్తికి మూలము ప్రజ్ఞ. ప్రజ్ఞ పెరిగినకొలది శక్తి పెరుగును. ప్రజ్ఞావంతులు శక్తివంతులను నడిపింపగ, శక్తివంతులు దేహవంతులను నడిపింతురు. ప్రజ్ఞ శక్తి పదార్థముగ సృష్టి అంతయూ నడచు చుండును. ప్రజ్ఞలను పరిపాలించునది సత్త్వగుణము, శక్తులను పరిపాలించునది రజోగుణము, పదార్థమును పరిపాలించునది తమోగుణము. ఈ మూడు గుణములు శ్రీమాతవే. మూడు గుణముల నేర్పరచి వానిచే సృష్టి నంతనూ నిర్వర్తించుచూ, వీక్షించుచు నుండు తల్లి త్రిపురాంబిక మరియు త్రిపురసుందరి. మూడు పురములకు మూడు గుణములు అధిదేవతలు. మూడు గుణములకు ఆమె తల్లి. మూడు లోకములు ఆమె ఎనిమిది ప్రకృతులే. తొమ్మిదవ ప్రకృతిగ పదవదియైన పరము నుండి ప్రకట మగును.

977. 'దశముద్రా సమారాధ్యా'

దశ ముద్రలతో సమ్యక్ ఆరాధన చేయబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత దశ స్థానములు జ్ఞప్తియందుంచుకొని ఆరాధన చేయ వలెను. పరదేవతగా ఆమెది పదవ స్థానము. బిందువుగా తొమ్మిదవ స్థానము. అటుపైన అహంకారాది అష్ట ప్రకృతులుగ ఎనిమిది స్థానములు. మనము చూచునది, వినునది, అనుభవించునది అంతయూ ఆమెయే. అదితిగ, గాయత్రిగ, సావిత్రిగ, మహాలక్ష్మి, మహా సరస్వతి, మహారుద్రు డుగ ఆమె నవమ స్థానమును ముఖ్యముగ పూజింతుము. పదవదియైన పరాస్థానము పూజ కందనిది. తన్మయత్వమున మాత్రమే చేరగలిగినది. మిగిలిన ఎనిమిది స్థానములు తొమ్మిదవ స్థానమునకు చెందినవే. కనుక శ్రీలలితగ శ్రీమాతను పూజించుట, ఆమెనే పరముగ కూడ భావించుట, అష్ట ప్రకృతులతో కూడిన ప్రకృతి కూడ శ్రీమాతయే యని భావించుట సమ్యక్ భావమగును. అట్లు భావించి పూజించుట సమ్యక్ ఆరాధన మందురు. పరమే సృష్టిగ నున్నది అని తెలియుటయే సంపూర్ణ జ్ఞానము. సృష్టియందు కూడ దశ స్థానములలో నున్న పరమును చూడవచ్చును. అట్లు చూచిన ఋషులే *"ఓం ఇతి యేతత్"* అని పలికినారు. అనగా 'ఇది' 'అది'యే. అదియే ఇదిగ నున్నది. 'అది' అనగా పరము. 'ఇది' అనగా కనబడుచున్న సృష్టిజీవులు. అది కాని

దేదియూ లేదు. అది లేనిచో ఇది లేదు. 'అ' పరము. 'ఇ' ప్రకటింపబడిన 'పరము' లేక 'ఇహము'. సృష్టి అంతయు ఈం కారమే. 'అ' నుండి 'ఇ', 'ఇ' నుండి 'ఎ' అటుపైన 'ఐ'గ వ్యాపించునది 'ఉ' తత్త్వము. అచ్చు లన్నియూ అ, ఇ, ఉ లతోనే యేర్పడినవి.

దశ స్థానము లందునూ శ్రీమాత ఆనందముతో ఆవరించి యుండును. కనుక భౌతికము నుండి పరము వరకు ఆమెను దర్శించుచు, ఆనందించుచు, ఆమె ఆరాధనము చేయుచూ బ్రహ్మైక్యస్థితిలో నుండ వచ్చును. 'ముద్ర' అను పదమునకు ఆనందముతో ఆవరించి యుండుట అని అర్థము. ముత్ + ద్ర = ముద్ర. ముత్ అనగా ఆనందము. దానినే ముదము అందురు. సర్వము వ్యాపించిన ముదమును ఆముదము అందురు. 'ద్ర' అను శబ్దమునకు ఆవరించునది అని అర్థము. దీనివలన తెలియునదేమనగా ఇహపరమంతయూ శ్రీమాత ఆనంద రూపముగ దర్శించి ఆరాధించవలె ననియు, అట్టి ఆరాధనమే సమారాధన మనియూ తెలియుట.

978. 'త్రిపురా శ్రీవశంకరీ'

శ్రీ చక్రమున పంచమ చక్ర అధిష్ఠాన దేవత శ్రీమాత అని అర్థము.

నవ చక్రములకు అధిష్ఠాన దేవతలను పేర్కొనిరి. దశమము బిందువు. అందు ఎనిమిదవ చక్ర అధిదేవత త్రిపురాంబిక కాగా, ఐదవ చక్ర అధిదేవత త్రిపురాశ్రీ అని పిలువబడుచున్నది. తొమ్మిదవది యగు శ్రీమాత మహత్తుగ నుండి మూడహంకారములుగ ఎనిమిది, ఏడు, ఆరు చక్రములను నిర్మించును. అందు మొదటిది సాత్త్విక అహంకారము, రెండవది రాజసిక అహంకారము, మూడవది తామసిక అహంకారము. అవి వరుసగా ఎనిమిది, ఏడు, ఆరు చక్రములను అవరోహణక్రమమున అధిష్ఠించి యుండును. ఈ మూడహంకారము లాధారముగ సృష్టి పంచీకరణము చెందును. అనగా అంతయూ ఐదు ఐదుగ యేర్పడును. అవియే పంచ భూతములు, పంచ తన్మాత్రలు, పంచ జ్ఞానేంద్రియములు, పంచ కర్మేంద్రియములు. వీనియందు కదలికకు, పోషణమునకు, వృద్ధికి పంచ ప్రాణములుగ తానే దిగి వచ్చును. ఇట్టి సృష్టి పంచీకరణమునకు అధిష్ఠాన దేవతగ, తాను త్రిగుణముల సమాహార ప్రజ్ఞగ అధిష్ఠించి యుండును. పంచసృష్టికి అధిదేవతగ త్రిపురాశ్రీ యుండగా మూడహంకారములకు అధిదేవతగ త్రిపురాంబికగ యుండును. ఇట్లు ముఖ్య స్థానములందు తననే

నియమించుకొని యుండును. గురుతర బాధ్యత నిర్వహణకు తానే తనను సృష్టించుకొనుచూ నిర్వహించును. ఇతరములకు తన అంశలు చాలును. అంశ అనగా ఆమె కిరణములే.

త్రిపురాశ్రీ ఆరాధనము వలన పై తెలుపబడిన పంచమముల గుత్తి ఆరాధకుల వశము చేయును. ఈ పంచవిధ సృష్టి వశమగుట యనగా మనసు వశమగుటయే. మనోవశము వలన సృష్టిలో జీవులు బంధింపబడక ఆనందముతో వసింతురు. మనో విజయము పొందిన వారు సృష్టిని ఆనంద నిలయముగ భావింతురు. శివుని నిలయము ఆనంద వనమనియూ, వేంకటేశ్వరుని నిలయము ఆనంద నిలయ మనియూ తెలుపుటలో అంతరార్థ మిదియే. శివకేశవులు సృష్టియం దెచ్చట యున్ననూ ఆనందముగనే యుందురు. త్రిగుణములను సమన్వయించుకొని పాంక్తముగ (ఐదుగ) యేర్పడిన సృష్టి యందు ఆనందముగ వసించుచు నుండవలె నన్నచో శ్రీమాతను 'త్రిపురాశ్రీ'గా ఆరాధింతురు.

979. 'జ్ఞానముద్రా'

జ్ఞానముద్రతో నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ధ్యానము చేయునపుడు, జపము చేయునపుడు, స్తోత్రాదికములు చేయునపుడు, జ్ఞానము వెలుగుగా దర్శన మగుచుండగా జీవుని అహంకారము దైవముతో కూడి ఆనందము చెందు సమయమున అప్రయత్నముగ చూపుడువ్రేలు, బొటన వ్రేలు పరస్పర మాకర్షింపబడి కలిసియుండును. చూపుడు వ్రేలు అహంకారమునకు ప్రతీక. బొటన వ్రేలు దైవాంశయైన జీవుని ప్రతీక. ఈ రెండింటి సంగమము ఆనంద దాయకము. ఆ సంగమముననే ఈ జీవునికి జ్ఞానోదయమై వృద్ధి చెందుచు నుండును. వెలుగు దర్శనము, జ్ఞానవృద్ధి సమాంతరముగ సాగును. ఇట్టి అనుభూతి కలుగునపుడు ముద్ర లేర్పడును. భక్తి పారవశ్య మున, జ్ఞాన పారవశ్యమున అనేక ముద్రలు ఆనందము కారణముగ యేర్పడుచుండును.

ముద్ర లేర్పడుట వేరు. ముద్రలు పెట్టుకొనుచు కూర్చుండుట వేరు. రెండవ తరగతి వారికి ధ్యానము, జపము, స్తోత్ర పారాయణము చేయుచున్నామను అహంకార మెక్కువై తీవ్రత కలుగుచుండును. మొదటి వర్గము వారికి ఆనంద మెక్కువై హస్తముల యందలి దివ్య ప్రజ్ఞలు పరస్పర మాకర్షింపబడి, సమాగమము చెంది అందమైన ముద్రలు యేర్పడుచూ నుండును. నమస్కారము పెట్టుచూ కూర్చున్నచో చేతులు నొప్పులు పుట్టునేగాని అది నమస్కార ముద్ర కాజాలదు. తాను ఆరాధన

మున దైవమునకు సన్నిహిత మగుచుండగా నమస్కార ముద్ర యేర్పడి నచో దైవ సన్నిహితత్త్వ మున్నంత సేపు ముద్ర నిలబడి యుండును. ముద్ర పెట్టుకొని కూర్చుండుట ప్రయత్నపూరకము. ముద్రపడుట అప్రయత్నము. ఆనంద చిహ్నముగ పడును. ఆనంద మావరించినపుడు పడునదే ముద్రగాని, ముద్ర వేయుట వికారము. అట్టివారు పౌండ్రక వాసుదేవులే. కృష్ణుని చూచి అతని వలెనే అలంకారము చేసుకొని వేణువు, శంఖము, చక్రము, గద, పద్మము కూడ యేర్పరచుకొని, వాసుదేవుడనని పేరు మార్చుకొని సమకాలికుడుగ ఒకడుండెడి వాడట. అతడే పౌండ్రక వాసుదేవుడు. అత డపహాస్యము పాలైనాడు. ఏది ఫలమో అది ప్రయత్నమనుకొనుట అవివేకము. శ్రీమాత జ్ఞానముద్రకు కారణము ఆమె శివైక్యస్థితి. అది పరమానంద కారకము. అందువలన ఆమెది సహజ జ్ఞానముద్ర.

980. 'జ్ఞానగమ్యా'

జ్ఞానముచే చేరదగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత జ్ఞానరూపిణే. జ్ఞాన జ్ఞేయ స్వరూపిణి. ఆమె విగ్రహమే జ్ఞానము. జ్ఞానము నిచ్చునది కూడ ఆమెయే కనుక 'జ్ఞానదా' అని కూడ పిలువబడును. జ్ఞానము నిచ్చును (జ్ఞానదా). తెలియవలసినది తెలుపును (జ్ఞేయ). జ్ఞానము వైపునకు నడిపించును (జ్ఞానగమ్యా). అట్లు నడిపించుచూ ఆనందము కలిగించును (కౌముదీ). ఆనందముతో జీవుడుండగా ముద్రలను యేర్పఱచి ఆనందమున స్థిరపఱచును. అటుపైన తన విగ్రహ దర్శనము గావించును (జ్ఞాన విగ్రహ). ఇట్లు తల్లివలె అజ్ఞానమున పడిన తన సంతానమును తానే జ్ఞాన మిచ్చి తన వద్దకు చేర్చుకొనును. వారు జ్ఞానులుగ ప్రకాశించుచుండగా చూచి ఆనందించును. తన పనులలో అవసరమును బట్టి వారిని వినియో గించును.

శ్రీమాత కేవలము శివరూపిణి. ఆమెకు పరుడైన శివుడే ఉపాధి. సమస్త సృష్టి తన నాశ్రయించి, వ్యాప్తి చెంది వెలుగుచున్ననూ సృష్టిని ఉపాధేయముగ భావించదు. సత్యము, పరము, అనంతము, జ్ఞానమయము అగు శివునియందే దృష్టి కలిగియుండును. కుమారులకు, సప్త ఋషులకు, నారదాది మహర్షులకు, సమస్త దేవతలకు మార్గదర్శియై యున్నది. జ్ఞానమే మార్గమని, జ్ఞానమే గమ్యమని,

జ్ఞాన విగ్రహమై నిలచినది శ్రీమాత. ఆమెకన్న ఆదర్శమూర్తి సృష్టి యందు మరియొకటి లేదు. ఆమె ఆరాధనలోని ఆంతర్యము జ్ఞానము పొందుటయే. అదియే ఆరాధనా ప్రయోజనము. పరమ ప్రయోజన మదియే.

981. 'జ్ఞానజ్ఞేయ స్వరూపిణీ'

జ్ఞానముచే తెలియదగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఏమి తెలియవలెనో అది తెలుపుట, దానివలన జ్ఞానము కలుగుట జరుగుచుండును. తెలియవలసినది తెలియువరకు మానవుల జీవితము ఒడుదొడుకులతో నడచును. తెలియవలసినది జ్ఞానము, అనగా బ్రహ్మము. బ్రహ్మజ్ఞానము వలననే సృష్టి అవగాహన పరిపూర్ణమగును. అది తెలిసిన వారికి సత్యము, ధర్మము తెలియును. వారు యజ్ఞార్థము జీవించు చుందురు. స్వహితమును, సంఘహితమునకు సమర్పించి జీవించుట యజ్ఞార్థ జీవన మగును. గుణములు, యింద్రియములు ఆరాధనా మార్గమున శుద్ధ మగుచున్నకొలది ధర్మము దర్శన మగు చుండును. మనస్సు, గుణములు శుద్ధము కానపుడు ఎవరు చేయు పనులు వారికి ధర్మమే అనిపించుచుండును. ధర్మమే అవలంబించుచున్నా మనుకొనుచు ఎవరికి వారు కార్యము నిర్వర్తించు చుండగా అధర్మ మేర్పడుట జరుగు చుండును. కారణము సమ్యక్ దర్శనము లేకపోవు టయే. సమగ్రమగు ధర్మదర్శనము శుద్ధ మనస్కులకే గోచరించును. రజస్తమోగుణములతోను, కోరికలతోను కూడిన మనస్సు ధర్మమును గ్రహింపజాలదు.

జ్ఞానము వలన అగ్ని జనించును. జ్ఞానాగ్ని మలినములను దగ్ధము చేయును. సత్యమును, ధర్మమును దర్శింపచేయును. తెలియ

వలసినది జ్ఞానమే. జ్ఞానము తెలియుట అను మార్గముగను, జ్ఞానముగను శ్రీమాతయే యున్నది. ఆమెను ఆరాధించుట వలన జ్ఞాన మార్గములో నడచుటకు దారి దొరుకును. శరీరమందలి నాడులవలె సృష్టియం దనేకానేక మార్గము లున్నవి. సరియగు నాడి దొరకనిచో సుషుమ్న నెట్లు చేరలేమో, అట్లే సరియగు సాధనా మార్గము దొరకనిచో జీవులు భ్రమను పడి, భ్రమణము చెందుచు నుందురు.

ఎందరో గురువులు, మరెందరో ప్రవక్తలు, కోకొల్లలుగ ప్రబోధకులు, అశేషమగు బోధనలు- వీటన్నిటితో కూడి జ్ఞానమొక మహారణ్యము వలె గోచరించును. అట్టి అరణ్యమున దారి దొరకుట ఎట్లు? శ్రీమాతను దారికొరకు ఆరాధించినచో దారి దొరకును. ఆమే జ్ఞానమునకు వెలుగుదారిగ నున్నది. జ్ఞానముగ కూడ నున్నది. ఆమెయే మార్గము. ఆమెయే గమ్యము. గీతయందు శ్రీకృష్ణుడు "నేనే మార్గము, నేనే గమ్యము" అని తెలిపినాడు.

సద్గురువులు లభించుట, లభించకపోవుట, కుమతులకు గురువులు దొరకుట జీవుల బట్టియే జరుగును. సంకల్పసిద్ధిని బట్టి గురు దర్శనము, మార్గ దర్శనముండును. కుమతులకు కుమతులే లభింతురు. మోసము చేయువారికి మోసగాండ్రే లభింతురు. వంచకులకు వంచకుల రూపముననే దైవము తారసిల్లునని రుద్రసూక్తము చాటు చున్నది. బ్రహ్మమును కోరినవారికి, బ్రహ్మపదమును చూపు గురువులే దొరుకుదురు. ఇతరములు కోరువారికి వానికి మార్గము చూపించు

గురువులు దొరుకుదురు. ఇందరియందు శ్రీమాతయే వర్తించుచుండును. తెలియవలసినది కోరునంతవరకు తెలియవలసినది తెలుపబడదు. "నే నివ్వదలచినది, మీరు అడుగనంతవరకు మీరడిగిన విచ్చుచూ కాలక్షేపము చేయుచుండును" అని షిరిడి సాయిబాబా వెల్లడించుటలోని అంతరార్థ మిదియే.

982. 'యోనిముద్రా'

యోని యందు సంతస మిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

యోని యనగా తలక్రిందులుగ యుండు త్రికోణము. ఈ త్రికోణ మానంద మిచ్చును. ఈ త్రికోణమే బిందువునుండి వ్యక్తమై అటుపై నవావరణములుగ యేర్పడును. త్రికోణము లేనిదే సృష్టి లేదు. సృష్టి లేనిచో ఆనందము లేదు. ఆనందించుటకు త్రికోణము కావలెను. ఆనందించవలె నన్నచో, ఆనందించువాడు ఒకడుండవలెను. ఆనందించుట అను క్రియ యుండవలెను. కర్త, కర్మ, క్రియ త్రికోణ సంకేతము. కర్త క్రియను నిర్వర్తించుచూ, కర్మము ననుభవించు చున్నాడు. కర్త లేనిచో అనుభవించుట యుండదు. కర్త వున్ననూ, క్రియ లేనిచో అనుభవముండదు. క్రియ యున్ననూ, అనుభవించుట యుండవలెను కదా! అనుభవించుటకే క్రియ. అందులకే కర్త కృషి చేయును. కర్త కర్మ క్రియలుగ సృష్టియోని యున్నది. దానికి నడుమ బిందువున్నది. బిందువు నుండియే త్రికోణమగు యోని యుద్భ వించును. ఆ త్రికోణమే ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు. ఇచ్ఛ లేనిదే క్రియ లేదు. క్రియ లేనిదే అనుభవము లేదు.

ఈ మూడునూ లేనిచో జీవు లేమి చేయగలరు? అందువలననే త్రిగుణముల నేర్పరచి అటుపై జీవులను పుట్టించును. ఆమె త్రిగుణాతీత. జీవులందరూ త్రిగుణాత్మకులు. కనుకనే వారికి యిచ్ఛ కలుగును. ఇచ్ఛ

ననుసరించి క్రియలు చేయుచూ జ్ఞానము పొందుచుందురు. అట్లు జ్ఞానము పొందుచుండగా ఆనంద మేర్పడుచుండును. జీవుల ఆనందము శ్రీమాత కానంద మిచ్చును. పసిపిల్లల ఆనందము తల్లికి ఆనందమిచ్చును కదా! ఇట్లు ఆనందము కలిగించుటకే యోని (త్రికోణము) నేర్పరచును. అందు జీవులు పుట్టి ఆనందము పొందు చుండగ, చూచుచు తా నానందించును. ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలలో ఇచ్ఛకు మూలము యోనియే. ఇచ్ఛ వలననే సమస్త సృష్టి నిలచుచున్నది. ఆనందము కొరకు అన్వేషించుచూ జీవులు తీరుబడి లేక తిరుగాడు చున్నారు. ఇది ఎంత అద్భుతము!

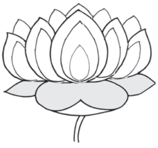

983. 'త్రిఖండేశీ'

త్రిఖండములకు ఈశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

త్రిఖండములు అనగా త్రికోణమందలి మూడు భుజములు. వాటి కామెయే మూలము. ఆమెయే స్వామిని, ఈశ్వరి కూడా. మూడింటి నేర్పరచి వానియందు ప్రవేశించి యున్నను, వాని నధిష్ఠించి కూడ యుండును. ఉదాహరణకు పరము నుండి పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరీల నేర్పరచి వానియందు వ్యాపించి వసించి యున్ననూ, పరదేవతగ కూడ యుండును. తాను తురీయమందుండి జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్తులను కలిగించు చుండును. కాలమై యుండి భూత భవిష్యత్ వర్తమానములై యుండును. ప్రకృతిగ నుండి స్థూల సూక్ష్మ కారణ ప్రకృతులుగ కూడ నుండును. మూడు మూడుగ అన్నిటిని యేర్పరచుచూ వాని నధిష్ఠించి యుండును. అట్లు కోటానుకోట్ల త్రికోణముల నేర్పరచుచూ బిందువుగ వాని నధిష్ఠించి యుండును. అణవు నుండి బ్రహ్మాండము వరకిట్లే యుండును. అణువు నందు కూడ 'న్యూట్రాన్' (సత్త్వము), 'ఎలక్ట్రాన్' (రజస్సు), 'ప్రోటాన్' (తమస్సు)గా నేడు శాస్త్రజ్ఞులు గమనించుచున్నారు. అన్ని జీవులయందు సత్త్వ, రజస్, తమో గుణముల నేర్పరచి చైతన్యముగ వారిని పరిపాలించును. త్రిభుజములు లేనిచో సృష్టి లేదు. శ్రీమాత, శివుడు మాత్రమే యుందురు.

భూర్భువస్సువర్లోకములు మూడును మహర్లోకముల నుండి

జనించినవి. మహత్తుగ ఆమె ఈ మూడులోకముల నధిష్ఠించి యుండును. భూలోకము తమోగుణ ప్రధానమై యుండును. భువర్లోకము రజోగుణ ప్రధానమై యుండును. సువర్లోకము సత్త్వగుణ ప్రధానమై యుండును. ఈ మూడును మహత్తునుండే పుట్టినవి. అట్లే మహత్తు కూడ కాలము, ప్రకృతి, శక్తిల నుండి పుట్టినది. ఎన్ని విధములుగ చూచినను సృష్టి అంతయూ త్రికోణమే. సృష్టి నెరుగుటకు త్రికోణ విద్యను తెలియవలెను. దానినే త్రయీవిద్య అందురు. ఈ త్రయీ విద్యను సమస్తము నందు దర్శించుట జ్ఞానము. ఇట్టి జ్ఞానమును త్రయీవిద్య ద్వారా పొందిన గ్రీకు దేశస్థుడైన 'పైథాగొరస్' పాశ్చాత్య దేశములకు క్రీస్తు పూర్వము 500 సంవత్సరములో జ్ఞానభిక్ష పెట్టినాడు. తానిచ్చిన విద్యను "త్రీనోసోఫియా" అని నామకరణము చేసెను. 'త్రినో' అనగా 'త్రయీ', 'సోఫియా' అనగా 'విద్య'.

984. 'త్రిగుణా'

మూడు గుణములు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

సత్త్వ, రజస్, తమస్సులు అను మూడు గుణములు శ్రీమాత ప్రకృతి. ఆమె దివ్య సంకల్పము కాగా సృష్టికొరకై తన ప్రకృతి నుండి మూడు గుణము లేర్పడును. అందు రజస్సు సృష్టికిని, సత్త్వము స్థితికిని, తమస్సు లయమునకును మూలమై యుండును. రజస్సున సత్త్వ తమస్సు లున్నవి. అట్లే తమస్సున సత్త్వ రజస్సులు వున్నవి. సత్త్వమున రజస్ తమస్సు లున్నవి. ఈ మూడు గుణములు విడదీయ రానివి. సృష్టి సర్గము యేర్పడుటకు రజస్సు ప్రధానముగ పనిచేయుచుండగా సత్త్వ తమస్సులు సహకరించును. అట్లే స్థితియందు సత్త్వ మధిష్ఠించి యుండగ రజస్ తమస్సులు సమన్వయింపబడి యుండును. అదే విధముగ లయమును తమస్సు కారణముగ పనిచేయుచుండగ సత్త్వ రజస్సు తోడ్పాటు గావించును. సృష్టి స్థితి లయములలో 'త్రిగుణ'యే పని చేయును. సృష్టికి త్రిగుణయైన శ్రీమాతయే ఆధారము. ఇట్లు తన లీలచే త్రివిధముగా నున్నది గాన 'త్రిగుణా' అని కొనియాడబడుచున్నది. ఆ త్రిగుణములకు శ్రీమాత సంకల్పమే ఆధారము.

త్రిగుణ అను శ్రీమాత నామమును, 'త్రిపథ' అని కూడ పలుకుదురు. 'త్రివర్గ' అని కూడ పలుకుదురు. 'త్రివిక్రమ' అని కూడ అనవచ్చును. 'త్రయీ' అనియు, 'త్ర్యయంబక' అనియు, 'త్ర్యక్షరీ'

అనియు, 'త్రికూట' అనియు, ఇట్లు త్రయీ నామము లెన్నియో శ్రీమాతను గూర్చి ఈ సహస్రనామమున కీర్తింపబడినవి. చతుర్వింశతి (24) నామములు శ్రీమాత త్రయీ తత్త్వమును కొనియాడుచున్నవి.

985. 'అంబ'

అంబ అనగా తల్లి అని అర్థము.

అన్నిటికి తల్లి ఆమెయే. ప్రప్రథమముగ గుణములకు తల్లిగ వెలసిల్లినది. త్రిగుణములే సృష్టి కాధారము. అందుండియే లోకములు, జీవులు పుట్టినవి. జీవులకు త్రిమాత లున్నారు. త్రిమాతలకు తల్లి శ్రీమాత. ఆమె ముగ్గురమ్మల మూలపుటమ్మ, అమ్మల గన్న యమ్మ గనుక అంబ అని పిలుచుట జరిగినది. అమ్మలెందరో గలరు. అమ్మ లందరికి అమ్మ అంబ. అంబ అనుపదము విశిష్టమగు పదము. అంబశక్తి వలననే ముగ్గురమ్మ లేర్పడిరి. మూడులోకము లేర్పడినవి. ఆమె మూలశక్తి గనుక అంబ అని పిలువబడుచున్నది. అంబ అనగా అమ్మలకన్న విశిష్టమైనది.

986. 'త్రికోణగా'

త్రికోణ చక్రమును పొందినది శ్రీమాత అని అర్థము.

త్రికోణ చక్రమే యోని చక్రము. అదియే త్రిగుణ చక్రము. ఆ చక్రమును నిర్మించి తన్నుతాను ప్రవేశించుటవలన అష్ట ప్రకృతులతో కూడిన సృష్టి యేర్పడును. అష్ట ప్రకృతులకు త్రికోణమే ఆధారము. త్రికోణమునకు శ్రీమాత ఆధారము. త్రికోణము యొక్క ప్రాముఖ్యత ముందు నామములో తెలుపబడినది. ఇచ్ఛ, జ్ఞాన, క్రియలు త్రికోణముగ యేర్పడి అటుపైన ఎనిమిది త్రికోణము లేర్పరచును. అందు ఐదు త్రికోణములు పంచభూత సంబంధమై యుండును. మూడు త్రికోణ ములు గుణ సంబంధమై యుండును. అటుపైన తొమ్మిదవది యగు త్రికోణము అధిష్ఠాన త్రికోణమై యుండును. ఈ తొమ్మిది త్రికోణములు బిందు వాధారముగ వ్యక్తమగును. ఇట్లు శ్రీమాత సృష్టి చక్రమును యేర్పరచును. ఈ నవ త్రికోణముల చక్రము చుట్టునూ అష్ట ప్రకృతులు అష్టదళ పద్మముగ వికసించును. అవి ఆధారముగ షోడశ కళలతో సృష్టి వెలుగొందు చుండును. అట్టి సృష్టికి మూడు వలయాకార ప్రాకార ములు, దాని చుట్టును నలుచదరముగ పదార్థమయ సృష్టి, ఆ సృష్టికి నాలుగు ద్వారములు– తూర్పు పడమర ఉత్తర దక్షిణములుగ యేర్పడి యుండును. నలుచదరముగ యేర్పడిన సృష్టి భౌతికము. అందు వలయాకారముతో యున్న శ్రీచక్రము సూక్ష్మము.

మొత్తము సృష్టి విధాన మంతయు శ్రీ యంత్రమున నిక్షిప్తమై యున్నది. అందు బిందువు, త్రికోణములు, వృత్తాకార వలయము, చతుర్భుజ ప్రాకారము, ప్రధాన చక్రములు. చతురస్రమునకు మూలము త్రికోణము. అందెనిమిది త్రికోణములు. ఊర్ధ్వమునకు అథస్సునకు చెరి నాలుగు త్రికోణములుగ యేర్పడి యుండగ, వాని నధిష్ఠించి మూల త్రికోణము ఊర్ధ్వముగ నుండును. దాని కాధారమై బిందు వుండును. మొత్తము శ్రీచక్రము నారాధించుట ఒక సంప్రదాయము. కేవలము బిందు త్రికోణము నారాధించుట మరియొక పద్ధతి. మొదటి త్రికోణమే సమస్తమునకు ఆధారము గనుక ఆ త్రికోణమును బిందువుపై ఆధారపడి యున్నది గనుక క్లుప్తముగ బిందు త్రికోణము నారాధించుట త్రికోణగ ఆరాధించినట్లగును.

987. 'అనఘా'

దుఃఖము, వ్యసనము, పాపము లేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

దుఃఖము, వ్యసనము, పాపము జీవులకుండుట సహజము. కనుకనే వారు సృష్టి యందున్నారు. నేర్వవలసి యున్నారు. శ్రీమాత సృష్టిని అధిష్ఠించి యుండును. జీవులకొరకు సృష్టి చేయును. తనకొర కైనచో సృష్టియే అవసరము లేదు. తాను పరమే. ఆమెను అజ్ఞానమను పాపముగాని, వ్యసనముగాని, దుఃఖముగాని అంటజాలవు. గుణము, సంగము కలవారినే దుఃఖము, వ్యసనము, పాపము సృష్టియం దంటును. అంటక సృష్టి యందుండుట శ్రీమాతకే చెల్లును. పరమా నందము పొందుటకు అంటక సృష్టి యందుండుటయే ఉత్తమోత్తమ మని యోగులు దర్శించిరి. వారును అనఘులే. కుమారు లట్టివారు, సప్తఋషు లట్టివారు. వీరిని కౌమారసృష్టి అని తెలుపుదురు. వీరందరూ శ్రీమాత కుమారులే. సృష్టి యందు శ్రీమాత పనులే చేయుచు పరమా నందభరితులై యుందురు. వెయ్యి రూపముల కూడ శ్రీమాతయే యున్నది. అనఘులని చెప్పుకొనదగిన వారిలో పతివ్రతలగు అనసూయాది సప్త పత్నులను గుర్తించవలెను.

శ్రీమాత అనఘా రూపము అనసూయ, కళ, శ్రద్ధ, అరుంధతి, హవిర్భూ, గతి, క్రియ యిత్యాది పతివ్రతల యందు గోచరించును. అట్లే లోపాముద్ర రూపమున కూడ శ్రీమాతయే యున్నది. మండోదరి,

సీత, సావిత్రి, తార, ద్రౌపది రూపములయందు కూడ శ్రీమాత అనఘత్వ మహిమ గోచరించును. పుణ్యక్షేత్రముల యందు, పుణ్య తీర్థముల యందు, పుణ్య నదులయందు, వనముల యందు, పుణ్య పర్వతముల యందు అనఘత్వము నింపి జీవులను దుఃఖము, వ్యసనము, అజ్ఞానము అను పరిమితుల నుండి వుద్ధరించుచుండును. ఎవరి దర్శన స్పర్శన భాషణాదుల వలన పై మూడు అవకరములు తొలగునో ఆయా రూపముల యందు శ్రీమాత అనఘా తత్త్వమును దర్శింప వచ్చును.

988. 'అద్భుతచారిత్రా'

శ్రీమాత చరిత్ర అనూహ్యము అని అర్థము.

అద్భుత మనగా ఊహింప నలవి కానిది. ఏ నిమిషమున కేమి జరుగునో ఎవ్వరునూ వూహింపలేరు. భూకంపములు, అతి వృష్టులు, జలధులు పొంగుట యిత్యాది వన్నియూ ఎవరి వశముననూ వుండవు. ఒక జాతి వృద్ధి చెందుట, ఒక జాతి నశించుట, అగస్మాత్తుగ పతనము చెందుట, యిట్లెన్నియో జరుగుచుండును. ఎప్పుడు ఎవరికి ఎచ్చట ఏమి జరుగునో జీవు లెవ్వరునూ తెలియలేరు. జరిగిన వెనుక యిట్లు జరిగినదని భావించుటయే గాని, ఊహించి చెప్పుట కష్టము. శ్రీమాత లీలలే కాదు, ఆమె నడవడిక అవగాహన చేసుకొనుట ఋషులకైననూ కష్టమే. లలితమూర్తి యైన శ్రీకృష్ణ జీవితమున యిట్టి అద్భుత ఘటన లెన్నియో కలవు. బాలకృష్ణుడుగను, కుమారునిగను, ప్రౌఢునిగను అతడు గావించిన అద్భుతములు శ్రీలలిత అద్భుత చారిత్రమునకు మచ్చుతునకలు. భక్తుల ననుగ్రహించుటలోను, దుష్టు లను దండించుటలోను, నిజ వివాహములందు, భారత యుద్ధము నందు, అన్నిటికి మించి ద్రౌపతిని రక్షించు విషయమున కృష్ణుడు చూపిన లీలలు మహాద్భుతములు. అతడు అద్భుత చారిత్రుడు. శ్రీమాత కూడ దుష్ట సంహారమునందు, శిష్ట రక్షణయందు, సృష్టి స్థితి లయము లందు, యిట్టి అద్భుతములనే ప్రదర్శించుచుండును. దేవీ పురాణ మందలి ఆమె అద్భుత చారిత్రమే.

989. 'వాంఛితార్థ ప్రదాయినీ'

కోరిన కోరికల నిచ్చు స్వభావము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తితో ఎవరేమి కోరిననూ శ్రీమాత వారినట్లు అనుగ్రహించును. వరముల ఫలములు పొందు భక్తులు శ్రీమాత యందు యినుమడించిన భక్తి విశ్వాసము గలవారై ఆమె నారాధింతురు. శ్రీమాత కామధేనువు మరియు కల్పవృక్షము. ఆమె సకల దేవతామూర్తి, సర్వశక్తిమంతురాలు. అష్టైశ్వర్యములు ఆమె కనుసన్నలలోనే యుండును. కోరికలను తీర్చుచు, జీవులకు వృద్ధి కలిగించుచు నుండును. ఒకానొకచో కోరికల వలన హాని కలుగునని భావించినచో అట్టి కోరికల విషయమున మఱపు కలిగించును.

సత్త్వగుణమున నిలచి ఆరాధించువారు కోరిన కోర్కెలు వరములుగ పొందుచు వృద్ధి చెందుదురు. రజోగుణ స్వభావము కలవారు కోరిన కోర్కెలు వారి కషాయము కలిగించుచు నుండును. అట్లే తమోగుణ సంపన్నులు కూడ కోరికలు సిద్ధించుట వలన అపాయమున పడుదురు. తపముచేసి వరములు పొందిన అసురుల కథ లున్నవి. వారు తాము కోరిన వరముల వలన దుఃఖములపాలై మరణించుట జరిగినది. సత్త్వగుణము ప్రధానముగ గలవారు తమ కోరికల ద్వారా వృద్ధి చెందుదురు.

వరములు కోరువారు తాము కోరిన వరము ఫలములకు వారే

బాధ్యులు. దేనివలన తాము వృద్ధి చెందుదురో శ్రీమాతకు తెలియును గనుక కోరక ఆరాధనము చేయుట ఉత్తమమని కొందరి మతము. పూజించువారు తమ బుద్ధి దైవవశమై యుండవలెనని కోరుట ఉత్తమ మని మరికొందరి మతము. బుద్ధి కర్మాధీనముగాక దైవాధీనము అగుట వలన కర్మఫలము లంటక జీవుడు పురోగతి సాధించునని వారి మతము. ధర్మముతో కూడిన అర్థకామములు మోక్షస్థితి యందుంచునని, చతుర్విధ ఫల పురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం పూజ లాచరించ వలెనని శాస్త్ర ప్రమాణము. శ్రీమాత కరుణామయి మరియు దయార్ద్ర హృదయ గనుక తన్ను ఆరాధించిన వారి వాంఛితములను వారి కనుగ్రహించుచు నుండును అనునది సత్యము.

990. 'అభ్యాస అతిశయ జ్ఞాత్రి'

అభ్యాసము వలన అతిశయముగ తెలియబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆరాధన అంతర్గతమైనప్పుడు అభ్యాసము అతిశయించును. అంతరంగమందు ఆరాధనా మార్గమున చేరుటవలన అభ్యాసము రుచి పెరుగును. భక్తిశ్రద్ధలతో ఆరాధనను అభ్యసింపవలెను. అవగాహ నతో ఆరాధనము చేసినపుడు భక్తి శ్రద్ధ లినుమడించును. బహిర్గతముగ ప్రతిమకు చేయు ఆరాధనము ప్రాతిపదికగ భక్తి శ్రద్ధలు పెరుగును. ఇందులకు సందేహము లేదు. చిన్నతనముననే ఉపచారములతో కూడిన లఘుపూజ నభ్యసింపవలెను. పూజ చేయు విద్యార్థినీ విద్యార్థులయందు క్రమశిక్షణ, క్రమబద్ధత పెరుగును. క్రమముగ అది శ్రద్ధయై నిలచును. దినచర్య కూడ క్రమబద్ధమై యుండును. దైవమునకు పూజ చేయవలెను అను భావము అభ్యాసవశమున పటిష్ఠముకాగా దేవుని కొరకై ఉదయమే లేచుట, శుచి యగుట, పూజ చేయుట జరుగును. దేవుని కొరకు నిద్ర లేచుట ఒక మంచి సంస్కారము. పనిపాట్లుకై నిద్ర లేచుట కన్న, దేవుని పూజ కొఱకై నిద్ర లేచుట నిస్సందేహముగ ఉత్తమ సంస్కారము. తినుటకై నిద్ర లేచువారు కలరు. వ్యాయామము కొఱకై నిద్ర లేచువారు కలరు. పనుల కొఱకై నిదుర లేచువారు కలరు. తంత్రములు, కుతంత్ర ములు కారణముగ నిదుర లేచువారు కలరు. దిన పత్రికలతో ఉదయము కాలము గడుపువారు కలరు. ఇట్టి వారికన్న తమ ఉనికికి

కారణమగు దైవము నారాధించువారు ఉత్తములు. ఇట్టి నిత్యారాధనము అభ్యాసము కాగా పుష్కర కాలములో అంతరంగ ఆరాధనమునకు తప్పక ప్రేరణ లభించును. అంతరంగ ఆరాధనము సమ్యక్ ఆరాధనమై లోనుండి దివ్య ప్రేరణలు కలుగును. దివ్య భావనలు కలుగును. వాని ననుసరించు చుండగా క్రమముగ జ్ఞానము కలుగును. అట్లు జ్ఞానమునకు బీజ మేర్పడుచుండగా సత్పురుషుల సమాశ్రయణము కలుగును. చుట్టునూ సత్సంగ మేర్పడి దైవజిజ్ఞాస పొంగుచు దివ్య జ్ఞాన మార్గముల ప్రవేశించును. అనంతమగు జ్ఞానము అందు ప్రవేశించు చుండగ శ్రీమాత లోతులు తెలియుచు జ్ఞాన పిపాసకుడై శ్రీమాత నెరుగు వ్యాపారముగ జీవితము సాగును. అదియే వ్యసన మగును. అభ్యాసమున అతిశయించి జ్ఞానమను ప్రజ్ఞ చురుకుగ సాగు చుండగ, తనను తెలియు మార్గమునందు శ్రీమాతయే ప్రవేశింపజేసి తానుగ భక్తుల ననుగ్రహించి సాక్షాత్కరించును. ఈ మొత్తమునకు పునాదిరాయి అభ్యాసమే.

ఆరాధన అభ్యాసమై నిలచుట వలన, అభ్యాసము వలన ఆరాధన స్థిరపడవలెను. ఏ అంశమైనను అభ్యాసము అగు వరకు క్రమము తప్పక నిర్వర్తించినచో అటుపైన అభ్యాసమువలన నిర్వహణము క్రమము తప్పక యుండును. అన్నపానీయాదులు అభ్యాసమైనట్లు ఆరాధనకూడ అభ్యాసమైనచో జీవుడు తప్పక సంస్కరింపబడును. తన్ను తాను సంస్కరించుకొనువాడు భక్తి మార్గములలో నిలచి, జ్ఞానము పొంది కృతార్థులగుదురు. కనుక అతిశయించిన అభ్యాసము ప్రధానము. అందులకే నిత్య పూజలు, నిత్య ప్రార్థనలు.

991. 'షడధ్వాతీతరూపిణీ'

ఆరు మార్గములకు కూడ అతీతమైన రూపము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

అంతఃకరణము చేరి ఆరాధించు భక్తులకు అక్షరములు, పదములు, మంత్రములు, శబ్దములు, కాంతులు, కాంతి లోకములు దర్శన మగుచుండును. అక్షరము లన్నియూ మాతృకలే కావున వానికి శబ్దము, వర్ణము, అర్థము గోచరించుచూ, ఆరాధకుని ఆయా లోకము లందు నిమగ్నము చేయును. అక్షరముల కూడికలే పదములు. అందలి గుణింతములు గుణకారకములై రకరకముల వెలుగు దర్శనముల నిచ్చుచుండును. అక్షరమును బలముగను, స్వరముతోకూడి భక్తితో పలికినపుడు దంతపు చిగుళ్ళయందు నాలుక కొనచేయు స్పర్శ వలన కాంతులు పుట్టును. తదనుగుణమగు శబ్దముల భావములు తెలియును. ఇట్లు అంతఃకరణమున అక్షరములు, పదములు, మంత్రములు అనేకానేక వెలుగు లోకముల దర్శనము కావించు చుండును. ఇట్టి దర్శనములు మూల నుండి ఆజ్ఞా పద్మములు వరకు ఆరు విధములుగ గోచరించి ఆనందింపచేయును. షట్పద్మముల దర్శనము, అందు దళముల కాంతి గోచరించును. హాకినీ, సాకినీ, కాకినీ, రాకినీ, లాకినీ, ఢాకినీ దర్శన ములు కూడ జరుగును. సుషుమ్న యందు గల ఆరు ప్రజ్ఞా కేంద్రములు శ్రీచక్రమునందు దర్శింపవచ్చును. నిజమునకు మానవుని రూపము

ఒక శ్రీచక్రమే. అంతరంగము చేరి అంతఃకరణములు చేరినవారికి ఈ దర్శనములు అత్యంత శోభాయమానములై రుచిని పెంచును.

వీటన్నింటినీ మించి సహస్రారమున శ్రీమాత అతీత రూపమగు అంతర్యామి దర్శనమగును. అచ్చట శ్రీమాత సర్వవర్ణ ఉపశోభిత. అచ్చట అన్ని రకముల కాంతులు, శబ్దములు, మాతృకలు, ఆయుధము లతో కూడి సమస్త దేవతా ముఖములతో కూడియుండును. అది ఆమె విశ్వరూపము. అచట ఆమె విశ్వతోముఖి. ఈ దర్శనమున విశ్వమందలి సమస్తమును శ్రీమాతగనే దర్శింపబడుట సిద్ధించును. షడధ్వాతీత రూపయగు శ్రీమాతను దర్శించుటయే సిద్ధి.

992. 'అవ్యాజ కరుణామూర్తి'

నిష్కారణమగు కారుణ్యము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహాత్ముల కరుణకు కారణముండదు. వారియందు గల ప్రేమ భావమే కారణము లేకుండ యితరుల ననుగ్రహించు చుండును. ఆ ప్రేమ స్వరూపము శ్రీమాతయే. కొన్ని అనుగ్రహములకు కారణము లుండును. కొన్ని అనుగ్రహములకు ఎంత వెదికిననూ కారణము కనబడదు. పుట్టు దరిద్రునకు అకస్మాత్తుగ సంపద లభించవచ్చును. అకస్మాత్తుగ అతడున్న గుడిసెయందు లంకెలబిందలు లభించ వచ్చును. లేక లాటరీ తగలవచ్చును. చేపలను పట్టు వలలో ముత్యములు, పగడములు దొరకవచ్చును. ఏ సంపన్నునో కాపాడుట వలన అధిక మగు ధనము లభింప వచ్చును. ఇట్లు ఎన్ని ఉదంతములు లేవు! ఇట్టివి పాపపుణ్యముల కవగాహనకు మించి యుండును. పూర్వ పుణ్య మని కూడ చెప్పలేము. నేటికిని రాయలసీమలో వర్షము పడినపుడెల్ల కొందరికి వజ్రములు లభించుచుండును. ఇట్టి అనుగ్రహము లన్నియు అవ్యాజకరుణను తెలియచేయు చుండును. శ్రీమాత తన కరుణచే మూర్ఖుని విద్వాంసుని చేయగలదు. అట్టివాని విద్వత్తు ముందు విద్వాంసులు కూడ తలలు వంచవలసి యుండును. కాళిదాసు అట్టివాడే కదా! ఋషి, భగవత్ సమానుడు అగు వేదవ్యాస మహర్షి సహితము కాళిదాసుని తనంత వానిగ అభివర్ణించినాడు. వేదవ్యాసుని వలె పాండిత్యము పొందుటకు, జ్ఞానము బడయుటకు వేద వేదాంగములను

వివరించుటకు, పంచమ వేదము, ధర్మ స్వరూపము అగు మహా భారతము రచించుటకు ఎన్ని జన్మల విద్యాభ్యాసమైనను చాలదు. అట్టి వేదవ్యాస మహర్షి కాళిదాసును తనంతవానిగ కీర్తించుటకు శ్రీమాత కరుణయే కారణము. ఇట్లు విద్య, సంపద, శక్తి అనూహ్యముగ అనుగ్రహించుటలో శ్రీమాత కెవ్వరునూ సాటిలేరు. ఎట్టి మేధస్సు, విద్యాసంపత్తి, శక్తి సంపత్తి లేనివారెందరో ప్రస్తుత కాలమునకు కూడ ఉన్నత పదవుల నలంకరించుట, అపారమగు ధన సంపాదన చేయుట, మహాశక్తివంతులుగ రాణించుట చూచినపుడు, ఇది అంతయూ అమ్మ చూపు అవ్యాజకరుణ అని తెలియవలెను.

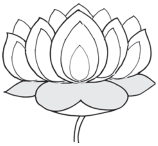

993. 'అజ్ఞానధ్వాంతదీపికా'

అజ్ఞాన మనెడు చీకటిలో దీపమువలె వెలుగుచు దారి చూపు నది శ్రీమాత అని అర్థము.

అజ్ఞానమే నిజమగు చీకటి. పగలైననూ అజ్ఞాన ముండును. సామాన్యముగ మన మెరుగు చీకటి చీకటికాదు. జ్ఞానులకు, యోగులకు సర్వదర్శనములు చీకటియందే అగుచుండును. యోగులకు చీకటి పగలని, పగలు చీకటియని కృష్ణుడు గీతలో చమత్కరించినాడు. సమస్త దర్శనములు, దివ్య సంస్పర్శనము, సంభాషణము రాత్రియందే జరుగును. కనుక వారికి రాత్రి కాలము చీకటి కాదు. దివ్యమగు వెలుగులో వసించుటకు, వర్తించుటకు అవకాశమిచ్చు కాలము. పగలట్టి దర్శనములు జరుగవు. దివ్య స్పర్శన, దర్శన, సంభాషణములు పగటి వేళ అరుదుగ జరుగును. దివ్య దర్శనమునకు జ్ఞానము ప్రధానము. జ్ఞానశక్తి శ్రీమాత త్రిశక్తులలో ఒకటి. కనుక జ్ఞానదీపము మనయందు వెలిగించుట ఆమెయే చేయవలెను. సద్గురువులు, యోగులు, భక్తులు కేవలము ఆమెకు వాహికలు మాత్రమే. జ్ఞాన మిచ్చునది మాత్రము శ్రీమాత. జీవుల నుద్ధరించుటకు వారియందు జ్ఞాన దీపములను వెలిగించుచు, తీరుబడి లేకుండగ, తన పరివారముతో పని చేయు చుండును. బైట దీపములు పెట్టుట లోపల దీపము వెలుగవలెననే ప్రార్థించుచూ యేర్పఱచవలెను.

లక్షవత్తులు బైట వెలిగించుటకన్న ఒక్క వత్తి లోపల వెలిగినచో సమస్తమగు అజ్ఞానము హరింపబడును. లోపల దీపము వెలుగ వలెనని, దర్శనము కలుగవలెనని, భాషణము కలుగవలెనని, ఆర్ద్రతతో ఆరాధించుట ప్రధానము. బైట దీపములు పెట్టుట వలన చర్మ చక్షువుల కానందము కలుగును. చూచువారు మెచ్చుకొనుట వలన డంబము పెరుగును. అమ్మ అనుగ్రహమున లోపల వెలిగినచో ఆత్మ తృప్తి కలుగును. ఆ వెలుగు అఖండజ్యోతియై తమతో పాటుగ నుండును. అట్టి జ్యోతి దర్శనమే ఆకాంక్షించవలెను. కాంక్షను బట్టి అంతర్జ్యోతి దర్శనము జరిగి బహిరంతరములందు ఆ వెలుగే దర్శనమగును. అపుడు ఆరాధకునకు తనలోని వెలుగు, తన పరిసరముల యందున్న వారియందు కూడ గోచరించును.

994. 'ఆ బాలగోపవిదితా'

ఆత్మరూపిణిగా అందరియందు 'నేను' అని తెలియబడు చున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

దైవము పేరు 'నేను'. జీవుడు దైవ స్వరూపమే గనుక అతడు కూడ 'నేను' అనుచుండును. దైవము అందరియందలి 'నేను'. అందరి యందును అతడే నేనుగ ప్రకాశించును. తానే అందరియందు ప్రకాశించును. అందరియందలి నేను ఒక్కొక్కనియందు నేనుగ ప్రత్యేక ముగ కన్పట్టుటచే ప్రతి ఒక్కరూ 'నేను', 'నేను' అనుచుందురు. ఇట్లను కొనుట వలన మాయావరణము యేర్పడును. అది ఆధారముగ అహం కార మేర్పడి తనదైన స్వభావ మేర్పడును. ఎవరిని వారు గుర్తించు కొనుచు, ఇతరులను గుర్తించుచూ అందు తమ వారు, పరులు అను భేదమును యేర్పరచుకొనుచు ఘర్షణమున ఏడ్చుచుందురు.

మాయావరణము యేర్పడినపుడు అహంకారము కారణముగ ఒకటియే పది రకములుగ కనిపించును. కనిపించుట వలన అనిపించుట, అనిపించుట వలన కనిపించుట. యిట్లు జమిలిగ ప్రకృతి వికృతమై గోచరించును.

కాని అందరియందు, అన్నిటియందు ఒకటిగా వెలుగుచున్న శ్రీమాతకు వికృతము లేని ప్రకృతి వైభవమే యుండును. ఇది తెలుపుటకే ప్రతి దేవాలయము నందును అద్దాల మేడ యొకటి యేర్పరతురు.

దైవ దర్శనమైన వెనుక అద్దాల మేడలోనికి యాత్రికులు చనుదురు. ఒక వ్యక్తి అద్దాల మేడలో ప్రవేశింపక మునుపు గదిలో కేవలము చోటే యుండును. చోటే నలుదిశల, పైన, క్రిందకూడ అద్దములలో ప్రతిబిం బించు చుండును. అందు ఒక వ్యక్తి ప్రవేశించినపుడు తాను నలుదిశల మరియు ఊర్ధ్వ అధో భాగములందు అనంతమైన రూపములతో గోచ రించును. ఇదియే సృష్టి రహస్యము. తానొక్కడే అసంఖ్యాకమైన రూపము లతో నున్నట్లు తనకనిపించును కదా! తాను లేనిచో యితర రూపములు లేవు. అట్లే శ్రీమాత ఇన్నిటిగా, ఇందరిగా సృష్టియందు ఆత్మ స్వరూపిణియై వెలుగుచు నున్నది కనుకనే అందరిని తెలిసియున్నది. అద్దాల మేడయందు కొన్ని అద్దములు లేకున్ననూ తానుండును కదా! అద్దములన్నియూ నశించిననూ తానుండును కదా! అట్లే లోకములతో కూడిన ఈ సృష్టి యున్ననూ, లేకున్ననూ శ్రీమాత యున్నది. తన నుండి యేర్పడిన సమస్త సృష్టియందు, జీవులయందు తానే యున్నది కనుక ఆమెకు తెలియనివారు సృష్టి యందుండరు.

ఆ బాలగోపు లనగా చీమ నుండి బ్రహ్మవరకు అని అర్థము. ఇన్నిటియందు గోప్యముగ నుండి అన్నియూ తెలిసియుండునది శ్రీమాత. కనుక ఆమెను ఆబాలమును ఎఱిగిన తల్లిగ భావించి ఆరాధించవలెను.

995. 'సర్వానుల్లంఘ్యశాసనా'

అనుల్లంఘ్యమగు శాసనములతో సర్వమును నిర్వర్తించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టియందు శ్రీమాత శాసనము ఉల్లంఘించుటకు వీలుపడదు. ఉల్లంఘించినచో శిక్ష తప్పదు. శ్రీమాత శాసనము ధర్మము రూపమున నుండును. ఈ ధర్మ మాధారముగనే ఎవరెవరి లక్షణములు వారు పొంది తదనుగుణముగ వర్తించుచు నుందురు. ఉప్పు ఉప్పగ నుండుట, పంచదార తీపిగ నుండుట, కర్పూరము మండుట ఎప్పుడునూ అట్లే యుండును. వాటి ధర్మములు మారవు. అట్లే ఎలుక, పిల్లి, కుక్క, నక్క, పులి, సింహము, ఏనుగు యిత్యాది జంతువులు కూడ వాని గుణములనుబట్టి వర్తించుచుండును. అట్లే పంచభూతములు, గ్రహములు, సూర్యమండలములు, వివిధ వర్గముల దేవతలు, దానవులు వారి వారి ధర్మమును బట్టి వారి వారి లోకములలో ప్రవర్తింతురు. త్రిమూర్తులైననూ అట్లే ధర్మశాసనమును అనుసరించి వర్తింతురు. మునులు, యోగులు, ఋషులు, సిద్ధులు గూడ నట్లే వర్తింతురు.

పై విధముగనే మానవులకు కూడ ధర్మశాసన మున్నది. ధర్మము నెఱిగి నిర్వర్తించు వారికి సృష్టి వైభవ మనుభూత మగును. ధర్మము నెఱుగక వర్తించువారికి, ఎఱిగియూ వర్తింపనివారికి కష్ట నష్టములు,

దుఃఖములు కలుగుచు నుండును. తెలిసిన జ్ఞానియైననూ దీప్ప జ్వాల యందు వ్రేలుపెట్టినచో కాలును. తెలియని బాలుడు వ్రేలు పెట్టిననూ కాలును. అట్టి అనుల్లంఘ్యనీయమగు శాసనము నేర్పరచినది శ్రీమాత. సర్వకాల సర్వావస్థల యందునూ ధర్మము నెరిగి అనుసరించుట తప్పనిసరియై యున్నది.

996. 'శ్రీచక్రరాజనిలయా'

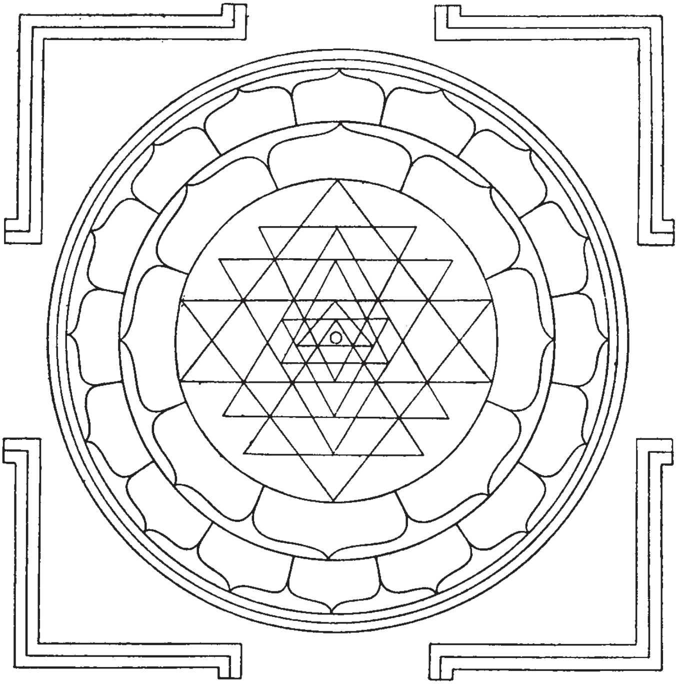

శ్రీచక్రరాజము

శ్రీచక్రమందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బిందు త్రికోణ సహితముగ నున్న చక్రము శ్రీచక్రము. శ్రీచక్రము శ్రీమాత శరీరము. శ్రీమాత శివతత్త్వరూపము. కనుక శ్రీచక్రము శివ శక్తుల నివాస స్థానముగ ఆరాధింపబడు చున్నది. అందు బిందు వాధారముగ నాలుగు శివ (▽) యువతులుగ నాలుగు త్రికోణములు, శివముగ (△) ఐదు త్రికోణములున్నవి. మొత్తము ప్రకృతి నవ ప్రకృతులుగ విరాజిల్లుచు నున్నది. దాని చుట్టును సృష్టి వలయ మున్నది. ప్రధాన వలయమున అష్టదళములు, దాని ననుసరించి షోడశదళ వలయ మున్నది. షోడశదళ వలయ మాధారముగ మూడు వలయము లుండును. ఇట్టి వలయాకార చక్రమాధారముగ చతురస్రముగ సూక్ష్మ, స్థూల సృష్టు లున్నవి. వానికి తూర్పు పడమర ఉత్తరము దక్షిణము ద్వారము లున్నవి. ఈ చక్రము నారాధించినచో మొత్తము సృష్టిరూపము నారాధించినట్లే. అందు శివ తత్త్వము, శివశక్తి, సమస్త దేవతా శక్తులు, సృష్టియందలి సమస్త ప్రజ్ఞలు నెలకొని యుండుటచే శ్రీచక్రము నారాధించుట అత్యుత్తమమగు సగుణారాధన ముగ పెద్దలు దర్శించి జనుల కందించినారు.

ఈ శ్రీచక్రము ముందు తెలిపినట్లుగ శ్రీమాత శరీరమై యున్నది. మానవుని శరీరము కూడ శ్రీచక్రము వలెనే నవ ప్రకృతులతో నిర్మింపబడినది. అందు మానవుని ఉనికి ఎట్లున్నదో అట్లే శ్రీచక్ర మందు లేక సృష్టియందు శివశక్తుల యునికి యున్నదని తెలియవలెను.

పంచ భూతములు, చిత్తము, బుద్ధి, అహంకారము, చైతన్యము నవపురములుగ మానవ శరీర మున్నది. అందు వసించు జీవులు దైవము ప్రతిరూపమే. తనయందు గల అష్ట ప్రకృతులను, వానిని నియమించు చైతన్యమును దర్శించి, వాని లక్షణముల నెఱిగి వసించు జీవుడు శివుని ప్రతిరూపమే. తనయందలి పంచభూతముల వర్తనము, త్రిగుణముల వర్తనము తన చైతన్యము నాధారముగ నెఱిగి వర్తించు వాడు జ్ఞాని. అతడే శ్రీవిద్య నెఱిగినవాడు. అతడు శివుడే. తనయందు తనవలె నున్నాడని, తన దేహమే శ్రీచక్రమని ఎఱిగి సమస్తమును తన దేహమునందు దర్శించుచు, బాహ్యమున కూడ నవ పురములతో కూడిన తత్త్వమును దర్శించుచు, ఆనందించుచూ నుండును. తాను శ్రీచక్ర నిలయుడు. శ్రీచక్రము శ్రీమాత నిలయము, అనగా శ్రీమాతయే నవద్వార పురముగ తనకీ శరీర మేర్పరచి ఆనందము ననుగ్రహించినది అని తెలియవలెను.

997. 'శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ'

త్రిపురుని అందమగు భార్య శ్రీమాత అని అర్థము.

త్రిపురుడనగా పరమశివుడు. అతని నుండి ఉద్భవించి అతనినే ఆధారముగా చేసుకొని తన సౌందర్యమును జోడించి భూలోకము, భువర్లోకము, సువర్లోకము యేర్పరచునది శ్రీమాత. ఆమె భర్త పరతత్త్వము. అందన్నియూ అంతర్హితమై యుండును. వ్యక్తము కాక యుండును. అవ్యక్తమగు తత్త్వమునుండి వ్యక్తము చేయుటయే స్త్రీ తత్త్వము. భర్త నుండి అతని తత్త్వమును, సమర్థతను, జ్ఞానమును, క్రియాశక్తిని తాను పొంది, తన నుండి వానిని వ్యక్తము చేయును. ఆమె లేనిదే ఏమియూ వ్యక్తము కాదు. అంతయూ అవ్యక్తమై యుండును. అంతకు ముందు లేనట్లుగ వున్నదంతయూ ఆమె కారణముగ వున్నట్లుగ యేర్పడును. అందముగ యేర్పడును. ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థముగ యేర్పడును. అణువు నుండి బ్రహ్మాండము వరకు అన్నిటియందు ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థము వుండును. ఇట్లు పరమైన తత్త్వమును మూడు పురములుగ అందముగ యేర్పరచునది శ్రీమాత. మనయందు కూడ ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థము యున్నవి. ఇట్లు అన్నిటి యందును ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థములను మూడు పురములుగ దర్శించ వచ్చును. ఈ మూడు పురముల యందుండు శివశక్తియే పురుషుడు. అందొక పురమున క్షరుడనియు, మరియొక పురమున అక్షరుడనియు, మూడవ పురమున పురుషోత్తముడనియూ

కొనియాడబడు చున్నాడు. శివశక్తి సమాగమమున యేర్పడిన మూడు పురములకు తల్లిదండ్రులు శివశక్తులే. స్వామిత్వము కూడ వారిదే. త్రిపురములను వారే సంరక్షింతురు. అందు అసురులు చేరకుండ కూడ వారే కాపాడుదురు. వారి నారాధించు వారిని అసురులు బాధ పెట్టరు. అసుర సంహారము చేయునది కూడ వారే. త్రిపురాసుర సంహారిగ శివుడు ప్రసిద్ధి కెక్కను కదా! శివశక్త్యారాధనమున సర్వమునూ శివమై యుండును. శివమే సుందరము, సత్యము కూడ.

ఆరాధనము చేసుకొను భక్తులకు త్రిపురముల సౌందర్యము ఆనందము కలిగించుచు నుండును. తరంగములవలె మూడు లోకముల సౌందర్యము స్పృశించు చుండగా పరమానందభరితు డగును. అట్టి ఆనందము కారణముగనే ఆదిశంకరులు సౌందర్యలహరి, శివానంద లహరి ఆవిష్కరించినారు.

998. 'శ్రీశివా'

శివుని పొందిన మాత శివాయైనది. శ్రీగ నిలచినది అని అర్థము.

శ్రీమాత పరతత్త్వమున యిమిడి యుండి సృష్టి కొరకై పరము నుండి వ్యక్తమైనది. పరముగ నున్నప్పుడు శివుడు శక్తి అని రెండు యుండవు. ఒక్కటియై యుండును. పరము పూర్ణము, సత్యము అనంతము, అవ్యక్తము. పరమునే బ్రహ్మము అని కూడ యందురు. తత్ అని పిలుతురు. అందుండి సమస్తము వ్యక్తమగుటకు యేర్పడు వాహికయే శ్రీమాత. వ్యక్తమైననూ కూడా పరమును అంటిపెట్టుకునియే యుండును. పరము సర్వ సంపూర్ణము మరియు సర్వ శుభప్రదము కనుక శివము అందురు. అందుండి వ్యక్తమగుటచే శ్రీమాత 'శివా'యైనది. ఆమె శివాయైన వెనుక అతడు శివుడైనాడు. ఆమె లేనపుడు అతడు లేడు. పరము నుండి ఆమె యేర్పడినపుడే అతడునూ యేర్పడును. ఇరువురునూ పూర్ణము నుండి ఏక కాలమున వ్యక్త మగుదురు. వ్యక్తమైన ఇరువురునూ శివ, శివాలుగ ప్రసిద్ధి కెక్కినారు. శివతత్త్వము సృష్టి యందు సృష్టి కావల "వుండుట" అను లక్షణముతో యుండును. శివాతత్త్వము ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియా శక్తులతో సమస్తమునూ నిర్మించుట, వృద్ధి చేయుట, పోషించుట, మరల తనయందు లయము గావించుకొనుట చేయును. సమస్త కార్యభారము ఆమెదే. అణువులోని

'ఎలక్ట్రాన్' వలె ఆమె సమస్తము నిర్వర్తించు చుండగా, 'ప్రోటాన్' వలె శివుడు వుండుట, సహకరించుట చేయును.

సృష్టి అంతయూ ప్రధానముగ మూడు శక్తులుగ శ్రీమాత నిర్వర్తించును. అవియే ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు. లయము నాలుగవది. సరస్వతి, లక్ష్మి, పార్వతి, కాళిగ సమస్తమును ఆమె నిర్వర్తించును. ఈ మొత్తము నిర్వహణ శక్తిని 'శ్రీ' అని ఋషులు సంకేతించినారు. స్త్రీయే శ్రీ. ఎవరియందీ శక్తులు వ్యక్తమగుచుండునో వారందరూ శ్రీమంతులు, శ్రీయుతులు.

ఆమె సహజముగ 'శివా'. సృష్టి నిర్వహణమున 'శ్రీ'యై యున్నది. శివుడెప్పుడునూ ఆమెతోనే యుండును. ఆమెయూ శివుని విడక సమ్తమునూ నిర్వర్తించుచూ శివుని యందు శాశ్వతముగ యుండును. కనుక ఆమె 'శ్రీశివా.'

999. 'శివశక్త్యైక్యరూపిణీ'

శివుడు, శక్తి తనయందేకత్వము చెందిన రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శివునితో కూడియుండుట, శక్తితో కూడియుండుట ఏక కాలమున సంభవించుట అపురూపము. శివునితో కూడినవారు శక్తులను వీడుదురు. శక్తులతో కూడినవారు శివునికి దూరమై యుందురు. శివునితోను, శక్తితోను కూడియుండుట శ్రీమాత విశిష్టత.

పనులు చేయునపుడు పని ఒత్తిడిలో దైవము గుర్తుండదు. దైవముతో ముడిపెట్టుకొని జపములు, తపములు చేయువారు పనులు చేయరు. ఇది సర్వసామాన్యము. కాని రెంటిని ఏక కాలమున చేయు వారు పూర్ణయోగులు. ఉదాహరణకు అగస్త్య మహర్షి ఎంత కర్మవంతుడో అంత శివ ఆరాధకుడు కూడ. అతని శివారాధనము, కర్తవ్య నిర్వహ ణము ఏక కాలమున జరుగును. ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలతో కూడిన జగత్కల్యాణ కార్యములను నిర్వర్తించుచూ, గృహస్థ ధర్మమున వసించుచూ, సర్వకాల సర్వావస్థలయందు శివుని వీడని వాడు. మహర్షి యగు విశ్వామిత్రుడు, అవతారమూర్తియగు పరశురాముడు కార్యము లందున్నప్పుడు దైవమును అంతంత మాత్రముగనే స్మరించుట వలన కార్యాంతరమున ఏకాంతులై తపస్సులు చేసిరి. దైవముతో సతతము కూడియున్నవారు తపస్సు చేయవలసిన అవసరమేమి? పరశురాముని,

విశ్వామిత్రుని అపుడపుడు బ్రహ్మాదులు తపస్సు చేసుకొనుడని హెచ్చరించిరి. మహర్షులయందు కూడ ఇనుమడించిన శక్తి ప్రదర్శనము జరిగినపుడు సత్యము, ధర్మము, సుందరము అగు శివము, శివ సాన్నిధ్యము కరవగు చుండును.

దేవర్షియగు నారదుడు, దైవమును వీడక పదునాలుగు లోకములయందు సంచరించుచూ కార్యములు చక్కపెట్టుచుండును. అతడు ప్రత్యేకముగ తపస్సు చేసిన సందర్భములు లేవు. అతడు సురాసురులకు, మానవులకు, శ్రీమాతకు కూడ ప్రియుడు. కారణ మేమనగా అతడు దైవముతో కూడి సున్నితముగ ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలను నిర్వర్తించుచుండును. అతడు దైవముతో నిత్య అభియుక్తుడు. అతడిది పరి ఉపాసన. అనగా నిత్య ఉపాసన. అనగా శ్వాస వలె ఉపాసన వీడకయుండును. అనన్య చింతన చేయుచు, తీరుబడి లేక అహర్నిశలు పనిచేయును. స్మరణ కొరకు సంచారము ఆపుట, సంచారము కొరకు స్మరణ ఆపుట నారద మహర్షి యందు కానరావు. శక్తితో కూడినపుడే కార్యములు చేయగలరు.

కార్య నిర్వహణమునకు ఇచ్ఛా జ్ఞానములే ప్రధానములు. వానితో కూడినచో క్రమముగ శక్తివంతులగుచూ శివుని మఱచుట కద్దు. రావణు డట్టివాడు. ప్రాథమికముగ అతడు శివ భక్తుడు. శివుని దర్శించి శివానుగ్రహము పొందినవాడు. కాని ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలలో ప్రవేశించి శక్తివంతుడైనపుడు శివుని మఱచెను. శక్తివంతులగుచున్న

కొలది దైవమును, గురువును మరచుట, ఆత్మవంతులు కాకపోవుట జరుగుచుండును. అట్లే ఆత్మవంతు లగుచున్నకొలది శక్తులను విసర్జించుట కూడ జరుగుచుండును. కాని ఏక కాలమున ఆత్మవంతము శక్తివంతము యై యుండుట శ్రీమాత చూపు నిపుణత. కనుక ఆమెయే సర్వ జీవులకును ఆదర్శము. ఆమె శివుని శక్తిని తనయందైక్యము గావించుకొనిన అనుపమానమగు మూర్తి. 'శివశక్త్యైక్యరూపిణి' అను నామము ఆమెకే తగినది. శివునికి కూడ అది తగదు.

1,000. 'లలితాంబికా'

లాలిత్యముతో కూడిన అంబ శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత నామములలో ఈ నామము ప్రత్యేకము. అతి విశేషమైన నామమిది. అసాధారణమైన నామము. ఇతరు లెవ్వరికినీ దక్కని నామము. లలితయైన అంబ అని దీని అర్థము. సృష్టిని లాలించు మాతృమూర్తి.

లలిత యనగా, 1. శోభ, 2. విలాసము, 3. గాంభీర్యము, 4. మాధుర్యము, 5. స్థైర్యము, 6. తేజస్సు, 7. ఔదార్యము, 8. సౌకుమార్యము, 9. ఇవి అన్నియూ శ్రీమాత యందే యున్నవి. ఆమె అనుగ్రహమున ఈ అష్ట కళలలో కొన్ని యోగులకు, సిద్ధులకు, ఋషు లకు దక్కుచు నుండును.

శ్రీమాత రూపము అతి సుకుమారము. ఆమె ధనుస్సు శివ ధనుస్సు, విష్ణుధనుస్సు, ఇంద్ర ధనుస్సువలె గాక చెఱకు ధనుస్సుయై యున్నది. చెఱకు వంటి ధనుస్సు నుండి ఆమెచే సంహరింపబడిన వారు ఎట్టి రుచిని పొందిరో యితరులు చెప్పతరము కాదు. సంహరింప బడినవా డెట్లును చెప్పలేడు. ఆ ధనుస్సుచే సంహరింపబడని వాడు అసలు చెప్పలేడు. మరి మనకెట్లు తెలియగలదు. రాముని ధనుస్సుచే వదలబడిన రామబాణము వాలిని సంహరించినపుడు ఆ బాణ ఘాతము యొక్క రుచిని వాలియే ప్రకటించినాడు. రామబాణము

వాలిని సంస్కరించి శుద్ధతత్త్వమున నిలిపి రామబ్రహ్మమును దర్శింప జేసినది. అతని కల్మషము లన్నిటిని హరించి బ్రహ్మమును చేర్చినది. రాముని ధనుస్సున కన్న సున్నితమైనది శ్రీమాత ధనుస్సు, కనుకనే శ్రీమాతచే సంహరింపబడవలెనను కోరికతో మహత్తరమగు క్రూర కృత్యములు చేసిన రాక్షస భక్తులు యేర్పడినారు. ఇది యొక విచిత్ర విలాసము.

శ్రీమాత ధనుస్సు చెఱకుగడ కాగ ఆమె బాణములు పుష్పములు. పుష్ప బాణములు మహత్తరమగు క్రూరత్వమును సంహరించుట విచిత్రమే. ఆమె బాణ స్పర్శ గలిగినవారు ఎంత క్రూరులైననూ అప్పటి కప్పుడు సద్యో పరివర్తనము జరిగి బ్రహ్మత్వమును పొందుదురు. ఇట్టి ధనుస్సు బాణములు యితరు లెవ్వరికినీ లేవు. అవియునూ లాలిత్య ముతో కూడినవే.

శ్రీమాత నామములలో ఎక్కువ భాగము సృష్టి కర్తృత్వమునకు, పాలనమునకు, తిరోధానమునకు, లయమునకు, అనుగ్రహమునకు సంబంధించి యుండును. ఈ ఐదును ఆమె పంచకార్యములు, పంచ కృత్యములు. ఆమె పంచకృత్య పరాయణ. అట్టి శ్రీమాతకు విశేషమగు నామము 'లలితాంబికా'.

లలిత యనగా లాలించు తల్లి అని తెలుపబడినది. లాలింప బడునది సృష్టి, లాలించునది శ్రీమాత. లాలింపబడు సృష్టిని మించినది శ్రీమాత. లోకమందలి వెలుగును, ఆవరణములను మించి ప్రకాశించి

నది గనుక 'లలిత' అని ప్రశంసింపబడు చున్నది. నవపురముల సృష్టిపై బిందు స్థానమున ప్రకాశించునది శ్రీమాత.

పుణ్యభూమి యగు భారతదేశమున లలితాపీఠము త్రివేణీ సంగమ పుణ్య ప్రదేశమగు ప్రయాగ యందున్నది. ఇచ్చటి మాత దర్శనము సర్వ శుభంకరము. తెలిసి దర్శించువారికి మోక్షప్రదమై యున్నది.

స్వస్తి.

శ్రీలలితా సహస్రనామ మందలి

దశమ సంపుటము

సంపూర్ణము.

సూచన :

లలితా నామము, యితర నామములు జపము చేసుకొనువారు ముందు వెనుకల ఓంకారము నుచ్చరించుట ముఖ్యము. అట్లు ఉచ్చరించినపుడే నామము ఫలవంతము కాగలదు. ఓంకార యుక్తము గాని నామజపము నిష్ఫలమని ఋషుల మతము గనుక ఆరాధనము ఫలవంతమగుటకు ఈ విషయమును సూచించుట జరిగినది.

శ్రీ బాలా త్రిపురసుందర్యై నమః ।

శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రము

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః

వీరగోష్ఠీప్రియా వీరా నైష్కర్మ్యా నాదరూపిణీ ।
విజ్ఞానకలనా కల్యా విదగ్ధా బైందవాసనా ॥ 167

తత్త్వాధికా తత్త్వమయీ తత్త్వమర్థ స్వరూపిణీ ।
సామగానప్రియా సౌమ్యా సదాశివ కుటుంబినీ ॥ 168

సవ్యాపసవ్య మార్గస్థా సర్వాపద్వినివారిణీ ।
స్వస్థా స్వభావమధురా ధీరా ధీరసమర్చితా ॥ 169

చైతన్యార్ఘ్య సమారాధ్యా చైతన్య కుసుమప్రియా ।
సదోదితా సదాతుష్టా తరుణాదిత్యపాటలా ॥ 170

దక్షిణాదక్షిణారాధ్యా దరస్మేర ముఖాంబుజా ।
కౌళినీ కేవలాఽనర్ఘ్య కైవల్య పదదాయినీ ॥ 171

స్తోత్రప్రియా స్తుతిమతీ శ్రుతిసంస్తుత వైభవా ।
మనస్వినీ మానవతీ మహేశీ మంగళాకృతిః ॥ 172

విశ్వమాతా జగద్ధాత్రీ విశాలాక్షీ విరాగిణీ ।
ప్రగల్భా పరమోదారా పరామోదా మనోమయీ ॥ 173

వ్యోమకేశీ విమానస్థా వజ్రిణీ వామకేశ్వరీ ।
పంచయజ్ఞప్రియా పంచప్రేతమంచాధిశాయినీ ॥ 174

పంచమీ పంచభూతేశీ పంచసంఖ్యోపచారిణీ ।
శాశ్వతీ శాశ్వతైశ్వర్యా శర్మదా శంభుమోహినీ ॥ 175

ధరా ధరసుతా ధన్యా ధర్మిణీ ధర్మవర్ధినీ ।
లోకాతీతా గుణాతీతా సర్వాతీతా శమాత్మికా ॥ 176

బంధూక కుసుమప్రఖ్యా బాలా లీలావినోదినీ ।
సుమంగళీ సుఖకరీ సువేషాఢ్యా సువాసినీ ॥ 177

సువాసిన్యర్చన ప్రీతా శోభనా శుద్ధమానసా ।
బిందుతర్పణ సంతుష్టా పూర్వజా త్రిపురాంబికా ॥ 178

దశముద్రా సమారాధ్యా త్రిపురా శ్రీవశంకరీ ।
జ్ఞానముద్రా జ్ఞానగమ్యా జ్ఞానజ్ఞేయ స్వరూపిణీ ॥ 179

యోనిముద్రా త్రిఖండేశీ త్రిగుణాంబా త్రికోణగా ।
అనఘా-ద్భుతచారిత్రా వాంఛితార్థ ప్రదాయినీ ॥ 180

అభ్యాసాతిశయజ్ఞాతా షడధ్వాతీతరూపిణీ ।
అవ్యాజకరుణామూర్తి రజ్ఞానధ్వాంతదీపికా ॥ 181

ఆ బాలగోపవిదితా సర్వానుల్లంఘ్యశాసనా ।
శ్రీచక్రరాజనిలయా శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ ॥ 182

శ్రీశివా శివశక్త్యైక్యరూపిణీ లలితాంబికా ।
ఏవం శ్రీలలితా దేవ్యా నామ్నాం సాహస్రకం జగుః ॥ 183

శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రము
సంపూర్ణము

DHANISTA PUBLICATIONS

OTHER BOOKS THROUGH MASTER K. PARVATHI KUMAR

The following books are available in: English (E), German (G), Spanish (S), French (F), Hebrew (H), Telugu (T), Hindi (HI) and Kannada (K) languages.

1.	Agni (E/G/S)	60-00
2.	Amanaskudu (T/K)	18-00
3.	Antardarsana Dhyanamulu (T)	100-00
4.	Anveshakudu (T)	60-00
5.	Asangudu (T)	15-00
6.	Ashram Leaves (E/G/S)	100-00
7.	Ayurvedic Principles (E)	
8.	Bharateeya Sampradayamu (T/Hi)	10-00
9.	Cow ('Govu' Mahatyam Vivarana) (E/T/K)	20-00
10.	Devapi Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
11.	Dhanakamuni Katha (T)	25-00
12.	Doctorine of Eternal Presence (E)	10-00
13.	Gayatri Mantra - Avagahana (T)	10-00
14.	Geetopanishad - Gnana Yogamu (T)	25-00
15.	Geetopanishad - Karma Yogamu (T)	20-00
16.	Geetopanishad - Sankhya Yogamu (T)	25-00
17.	Geetopanishad - Karmasanyasa Yogamu (T)	20-00
18.	Geetopanishad - Dhyana Yogamu (T)	40-00

19.	Good Friday (E/G/S/F/H)	10-00
20.	Gurupaduka Sthavam (E)	
21.	Health & Harmony (E)	120-00
22.	Hercules-The Man and the Symbol (E/G/S/F)	100-00
23.	Himalaya Guru Parampara (T/Hi)	12-00
24.	Jupiter-The Path of Expansion (E/G/S)	40-00
25.	Jyotirlinga Yatra (T)	20-00
26.	Katha Deepika (T)	40-00
27.	Listening to Invisible Master (E/G/S/F/H)	20-00
28.	Lord Maitreya-The World Teacher (E/G/S/F/H)	
29.	Maitreya Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
30.	Mana Mastaru Garu (T)	60-00
31.	Mantrams-Their Significance and Practice (E/G/S)	35-00
32.	Maria Magdalena (E/S/G/F)	
33.	Marriage-A Sacrament (E)	
34.	Maruvu Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
35.	Master C.V.V. (Birthday Message) (T)	30-00
36.	Master C.V.V. Noothana Yogamu (T)	20-00
37.	Master C.V.V. Yogamu (T)	20-00
38.	Master C.V.V. Yogamu-Karma Rahityamu (T)	10-00
39.	Master C.V.V. - May Call !(E/G/S)	100-00
40.	Master C.V.V. - May Call ! II (E)	100-00

41.	Master C.V.V. The Initiator - Master E.K. The Inspiror (E)	15-00
42.	Master C.V.V. - Saturn Regulations	125-00
43.	Master E.K. - The New Age Teacher (E/G/S)	70-00
44.	Mithila-A New Age Syllabus (E/G/S)	100-00
45.	Occult Meditations (E/G/S)	100-00
46.	Omkaram (T)	30-00
47.	On Change (E/G/S)	50-00
48.	On Healing (E/G/S)	100-00
49.	On Love (E/G/S)	50-00
50.	On Service (E/G/S)	50-00
51.	On Silence (E/G/S)	50-00
52.	Pranayamam (T)	10-00
53.	Prayers (E/G/S)	100-00
54.	Rudra (E/G/S)	30-00
55.	Sankhya - The Sacred Doctrine (E/G/S)	75-00
56.	Saraswathi - The Word (E/G/S)	60-00
57.	Saturn-The Path of Systematised Growth (E/G/S)	40-00
58.	Shodasopachara Pooja - Avagahana (T)	10-00
59.	Sound-The Key and its Application (E/G/S)	40-00
60.	Spiritualism - Business and Management (E/G/S)	25-00
61.	Sri Dattatreya (E/G/S/T/Hi)	33-00

62.	Sri Gurupaduka Sthavam (T)	30-00
63.	Sri Krishna Namamrutham (T)	25-00
64.	Sri Lalitha-1 (T)	40-00
65.	Sri Lalitha-2 (T)	40-00
66.	Sri Lalitha-3 (T)	40-00
67.	Sri Lalitha-4 (T)	40-00
68.	Sri Lalitha-5 (T)	40-00
69.	Sri Lalitha-6 (T)	40-00
70.	Sri Lalitha-7 (T)	40-00
71.	Sri Lalitha-8 (T)	40-00
72.	Sri Lalitha-9 (T)	40-00
73.	Sri Sastri Garu (E/G/S/F/T/H)	40-00
74.	Sri Shiridi Sai Sayings (E/G/S/T/Hi)	80-00
75.	Steps on Silence (E)	75-00
76.	Suvarna Sopanamulu	
77.	The Aquarian Cross (E/G/S)	100-00
78.	The Aquarian Master (E/G/S)	75-00
79.	The Doctorine of Ethics (E)	35-00
80.	The Etheric Body (E/G/S)	
81.	The Path of Synthesis (E)	40-00
82.	The Splendor of Seven Hills (E/T/Hi)	15-00
83.	The Teachigs of Lord Sanatkumara	150-00
84.	The Theosophical Movement (E/G/S)	60-00

85.	The White Lotus (E/G/S)	20-00
86.	Time - The Key (E/G/S)	
87.	Uranus - The Alchemist of the Age	150-00
88.	Venus - The Path of Immortality (E/G/S)	80-00
89.	Violet Flame Invocation (E/G)	60-00
90.	Vrutrasura Rahasyam (T)	35-00
91.	Varunagraha Prabhavamu (T)	22-00
92.	Wisdom Buds (E/S)	20-00
93.	Wisdom Teachings of Vidura (E/G/S)	80-00
94.	Moon & Spiritual Astrology (S)	
95.	The Death & Reincarnation (S)	
96.	Commentary on Om Namonarayanaya (S)	
97.	Master Jesus, Life and Teachings (S)	
98.	The Science of Ayurveda & Homoeopathy (S)	
99.	The Teachings of Master D.K. (S)	
100.	The Human Constitution (S)	
101.	The Masters of Wisdom (S)	
102.	The Path of Meditation (S)	
103.	Stories for Disciples (S)	
104.	Spirituality in Daily Life (S)	
105.	Special Practices for Disciples (S)	
106.	Fundamentals of Health & Healing (S)	
107.	Ganesha, The Cosmic Lord of Groupings (S)	
108.	Astrology and Healing (S)	

DHANISHTA OTHER PUBLICATIONS

1.	Puranapurushuni Pooja Vidhanam (T)	10-00
2.	Sarannavaratra Pooja Vidhanamu (T)	30-00
3.	Sri Dattatreya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
4.	Sri Hanuman Chalisa (T)	15-00
5.	Sri Mahalakshmi Pooja Vidhanamu (T)	12-00
6.	Sri Rama Pooja Vidhanamu (T)	10-00
7.	Sri Siva Hridayamu (T)	5-00
8.	Sri Siva Pooja (T)	15-00
9.	Sri Soukumarya Satakam (T)	10-00
10.	Sri Surya Pooja Vidhanamu (T)	7-00
11.	Sri Venkateswara Pooja Vidhanamu (T)	8-00
12.	Vinayaka Vratakalpamu (T)	25-00
13.	Vishnu Sahasranamam (T)	12-00
14.	Sri Rama Charitramu (T)	
15.	Sri Subrahmanya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
16.	Sri Yoga Ganapathi Pooja Vidhanamu (T)	12-00
17.	Sri Lalitha Sahasranama Sthotram (T)	10-00

సహచరత్వమిచ్చి, సాన్నిధ్యమందించి అనుగ్రహించిన
ప్రేమమూర్తి మాస్టర్ ఇ.కె.

శ్రీలలితా సహస్రనామ వివరణ మహాయజ్ఞమునకు
'గణపతి' మాతృశ్రీ కృష్ణకుమారిగారు